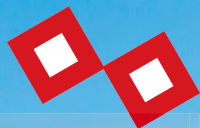

HRVATSKI PLANINAR

ISSN 0354-0650

GODIŠTE **107**

ČASOPIS HRVATSKOGA
PLANINARSKOG SAVEZA
izlazi od 1898. godine

7-8

SRPANJ
KOLOVOZ
2015

HRVATSKI PLANINAR

ČASOPIS HRVATSKOGA PLANINARSKOG SAVEZA

»Hrvatski planinar« časopis je Hrvatskoga planinarskog saveza. Prvi je broj izašao 1. lipnja 1898. Od 1910. do 1913. tiskao se kao podlistak naziva »Planinarski list« u časopisu »Vijenac«. Od 1915. do 1921. i od 1945. do 1948. časopis nije izlazio, a od 1949. do 1991. godine izlazio je pod imenom »Naše planine«. Časopis izlazi u jedanaest brojeva godišnje (za srpanj i kolovoz kao dvobroj).

Nakladnik

Hrvatski planinarski savez
Kozarčeva 22
10000 Zagreb
OIB 77156514497

Pretplata i informacije

Ured Hrvatskoga
planinarskog saveza
tel. 01/48-23-624
tel./fax 01/48-24-142
e-mail: hps@hps.hr
http://www.hps.hr

Uredništvo

E-mail adresa za zaprimanje članaka:
hrvatski.planinar@hps.hr

Grafička priprema

Urednik d.o.o., Zagreb

Tisak

Ekološki glasnik d.o.o.
Donja Lomnica

ISSN 0354-0650

Glavni i odgovorni urednik

Alan Čaplar
Palmotičeva 27
10000 Zagreb
e-mail: caplar@hps.hr
tel.: 091/51-41-740

Urednički odbor

Darko Berljak
Vlado Božić
Goran Gabrić
prof. dr. Darko Grundler
Ivan Hapač
Faruk Islamović
Krunoslav Milas
Dadovan Milčić
prof. dr. Željko Poljak
Robert Smolec

Lektura i korektura

Željko Poljak
Robert Smolec
Radovan Milčić
Goran Gabrić

Pretplata

Godišnja pretplata za Hrvatsku

iznosi **150 kuna**. Pretplata se uplaćuje na žiro-račun Hrvatskoga planinarskog saveza HR4123600001101495742, pri čemu na uplatnici ili u obrascu za plaćanje putem interneta, u rubrici »Poziv na broj«, mora biti upisan Vaš pretplatnički broj.

Godišnja pretplata za inozemstvo

iznosi 35 eura, a uplaćuje se na račun BIC ZABA-HR2X 25731-3253236, uz poziv na pretplatnički broj.

Cijena pojedinačnog primjerka

je 15 kuna (+ poštarina).

Vaš pretplatnički broj

otisnut je uz Vašu adresu, koja je nalijepljena na omotnici za slanje časopisa. Nakon uplate i evidentiranja u HPS-u, na naljepnici možete vidjeti naznaku o obavljenoj uplati.

Kako se pretplatiti

Zainteresirani za pretplatu na časopis trebaju se telefonom, e-mailom ili pismom javiti u Ured Hrvatskoga planinarskog saveza (hps@hps.hr, 01/48-23-624, 01/48-24-142). Pretplata se odnosi na kalendarsku godinu, pa novi pretplatnik nakon uplate dobiva sve brojeve tiskane u tekućoj godini. Pretplata se automatski produžuje na sljedeću godinu, do opoziva. S prvim se brojem u novoj godini pretplatnicima fizičkim osobama šalje uplatnica za pretplatu, a pretplatnicima pravnim osobama računi.

Pretraživač i digitalni arhiv

Stari brojevi »Hrvatskog planinara« u PDF formatu te tražilica s bibliografijom časopisa dostupni su na internetskoj stranici časopisa te na DVD-u u izdanju HPS-a.

<http://www.hps.hr>

Suradnja u časopisu

Prilozi se mogu slati posredstvom e-maila ili poštom. Prednost imaju prilozi sa zanimljivim temama koji su popraćeni boljim izborom ilustracija. Slike se mogu slati poštom ili u digitalnom formatu (e-mailom, na CD-u ili DVD-u, ali ne unutar Word dokumenata). Uredništvo zadržava pravo kraćenja i uredničke obrade tekstova. Stavovi i mišljenja suradnika iznesena u časopisu nisu nužno stajališta Hrvatskoga planinarskog saveza i Uredničkog odbora.

316 XXVI. Skupština HPS-a

325 Počasni članovi HPS-a

327 Planinski vrhovi u Republici Hrvatskoj

336 Planinarski dnevnik

Sadržaj

Članci

- 316 XXVI. Skupština HPS-a
Alan Čaplar
- 325 Počasni članovi HPS-a
- 327 Planinski vrhovi u Republici Hrvatskoj viši od 1500 metara
Vladimir Volenec
suradnici: Alan Čaplar, Darko Gojković, Jadranko Popović, Radovan Milčić, Robert Smolec
- 336 Planinarski dnevnik
Krunoslav Milas
- 340 Od Ratkova do Hirčeva skloništa za sto minuta
Vladimir Volenec

Info

- 342 Vidova gora (780 m) na Braču
- 344 Planinarska obilaznica
»Nagrada planine«
- 344 Rossijevo sklonište (1580 m)
- 345 Hrvatsko planinarstvo u burnim povijesnim događajima 1991. godine
- 345 www.pdtuhobic.hr
- 345 Vremeplov

Rubrike

- 346 **In memoriam:**
Mladen Vidaković (1930. - 2015.), Viktor Stipčić (1933. - 2015.)
- 351 **Nova izdanja:** Priča o dvadeset godina HPD »Međimurje«, Prenj – planinarsko-turistička karta, Triglav – planinarski vodič, Nenad Šaljić: Matterhorn, portret jedne planine
- 354 **Vijesti:** Niz planinarskih događanja u Slovenskom domu u Zagrebu, Održani Dani planinara Dalmacije,

Tema broja

XXVI. Skupština Hrvatskog planinarskog saveza

Naslovnica

Uspon iz Visa prema planinarskoj kući Sveti Andrija na otoku Visu

Pohod na Dinaru, Održan 5. Pohod po slavonskim planinama, Jubilarni 20. pohod na Okić Dragojlinom stazom, Topličkom šetnicom po Topličkom gorju, 40. memorijal Andrije Petrića, Izdan dnevnik Opatijske planinarske obilaznice - za pse, Sportsko penjanje i mladi u Ivancu, Mladi Varaždinci u Samoborskom gorju, Prvi pohod HEP-ovih planinara, Mosorski filmski festival, Izložba o Velebitu na Učici

363 **Kalendar akcija**

XXVI. Skupština HPS-a

Skraćeni zapisnik sjednice Skupštine HPS-a održane 13. lipnja 2015.

Skupština Hrvatskoga planinarskog saveza temeljem članka 22 Statuta HPS-a i odluke Glavnog odbora sazvana je u subotu 13. lipnja, s početkom u 11:00 sati, u hotelu Panorama u Zagrebu s dnevnim redom od 15 točaka. Pozivi i materijali na sjednicu Skupštine upućeni su redovnom poštom 15. svibnja 2015. svim udru-gama članicama HPS-a u obliku tiskane brošure od 92 stranice s priloženim evidencijskim listićem za predstavnika svake članice.

1. Otvaranje Skupštine i izbor Radnog predsjedništva

Skupština je započela u 11:30 sati intoniranjem hrvatske himne. Predsjednik HPS-a **prof. dr. Hrvoje Kraljević** pozdravlja prisutne i otvara sjednicu Skupštine te poziva da svi okupljeni minutom šutnje odaju počast planinarima preminulim u proteklom četverogodišnjem mandatnom razdoblju. Nakon toga, kao uvod u Skupštinu prikazan je 7-minutni slikovno-glazbeni spot o hrvatskom planinarstvu i hrvatskim planinama.

Predsjednik HPS-a **prof. dr. Hrvoje Kraljević** predlaže radno predsjedništvo u sastavu **dr. Tino Klancir** (PD Javor, Zlatar Bistrica) - predsjednik, **Sonja Vršić** (PD Bundek, Mursko Središće) i **Igor Plantaš** (HPD Jastrebarsko, Jastrebarsko) - članovi.

Damir Kuzmanić (PD Ericsson Nikola Tesla, Zagreb) predlaže da se za predsjednika Radnog predsjedništva izabere **Anton Bikić** (HPD Zagreb-Matica, Zagreb).

Predsjednik **prof. dr. Hrvoje Kraljević** daje na glasovanje oba prijedloga i nakon brojanja glasova utvrđuje da je sa 105 glasova »za« izabrano radno predsjedništvo u sastavu **dr. Tino Klancir, Sonja Vršić** i **Igor Plantaš**. Za drugi prijedlog o izboru **Antona Bikića** u radno predsjedništvo, glasovalo je 15 predstavnika. Predstavnici su glasali dizanjem listića plave boje koje su primili prilikom predaje evidencijskih listića prije Skupštine.

Pročelnik Komisije za statutarnu, kadrovsku i normativnu djelatnost HPS-a **Goran Škugor** (HGSS Stanica Samobor) predlaže izmjenu redoslijeda

točaka dnevnog reda na način da točka »Donošenje Statuta HPS-a« postane točka 14., a da se točke »Razrješnice dužnosnicima HPS-a«, »Izbor dužnosnika HPS-a«, »Strategija razvoja Hrvatskog planinarstva 2015. - 2025.« i »Okvirni financijski plan za 2016.« pomaknu za jedan broj manje. **Anton Bikić** (HPD Zagreb-Matica, Zagreb) postavlja pitanje po kojemu se statutu u slučaju promjene redoslijeda točaka dnevnog reda provodi rad Skupštine i izbori za dužnosnike HPS-a. **Goran Škugor** razjašnjava da se sve do odluke o donošenju novog Statuta rad Skupštine i izbori provode prema važećem statutu HPS-a, donesenom 26. svibnja 2007.

Predložena promjena dnevnog reda usvaja se većinom glasova, uz jedan suzdržani glas.

2. Izbor radnih tijela Skupštine

Radno predsjedništvo iznosi prijedlog za sastav radnih tijela Skupštine:

- Verifikacijska komisija – **Ivan Levak** (HPD Blagus, Blaguša), **Hranislav Skenderović** (HPD MIV Varaždin), **Goran Gabrić** (HPD Mosor, Split)
- Kandidacijska komisija – **Bernard Margitić** (HPD Željezničar, Zagreb), **Đuro Petrović** (PD Borik, Đurđevac), **Božidar Ladišić** (PS Krapinsko-zagorske županije)
- Izborna komisija – **Goran Škugor** (HGSS Stanica Samobor), **Borislav Kušen** (HPD Ivančica, Ivanec), **Ivan Host** (ŠPK Ogulin, Ogulin)
- Zapisničar – **Alan Čaplar** (SPV Zagreb)
- Ovjerovitelji zapisnika: **Ivan Hapač** (PK Sljeme, Zagreb) i **Berislav Banek** (PK Hrvatskog liječničkog zbora, Zagreb)

Damir Kuzmanić (PD Ericsson Nikola Tesla, Zagreb) predlaže za člana Verifikacijske komisije **Vladimira Diku** (PD Runolist, Zagreb), za člana kandidacijske komisije **Zlatka Bartolića** (HPD Lipa, Sesvete), a za člana izborne komisije **Damira Lasića** (PD Naftaplin, Zagreb).

Radno predsjedništvo daje na glasovanje oba iznesena prijedloga. Prijedlog sastava radnih tijela

Skupštine koji je iznijelo radno predsjedništvo prihvaća se sa 105 glasova »za«, uz 5 glasova protiv i 12 suzdržanih. Za prijedlog koji je iznio **Damir Kuzmanić** glasovalo je 12 predstavnika.

3. Verifikacija predstavnika u Skupštini HPS-a

Ivan Levak (PD Blagus, Blaguša) u ime Verifikacijske komisije izvješćuje da na dan Skupštine Savez ima 334 udružene članice. Skupštini je prema ovjerenim evidencijskim listićima pristupilo 140 predstavnika te ona u skladu sa člankom 21 Statuta HPS-a ima legitimitet za donošenje pravovaljanih odluka. Za donošenje odluka potrebna je natpolovična većina od broja prisutnih predstavnika, odnosno barem 71 glas. **Predrag Livak** (HPD Sokolovac, Požega) traži da se razjasni kako se u pogledu verificiranja predstavnika u Skupštini i legitimiteta Skupštine primjenjuju Poslovnik o radu Skupštine i Statut, s obzirom na činjenicu da novi Statut HPS-a stupa na snagu danom donošenja, te postavlja pitanje je li potrebno rad Skupštine regulirati i statutom i poslovníkom. **Goran Škugor** (HGSS Stanica Samobor) razjašnjava da se Skupština provodi po važećem Statutu i važećem Poslovniku kojega je Skupština 2011. usvojila na temelju Statuta.

Skupština jednoglasno prihvaća izvješće Verifikacijske komisije.

4. Izvještaj o radu HPS-a 2011. – 2015. g.

Prof. dr. Hrvoje Kraljević iznosi sažeto izvješće o radu Saveza u proteklom četverogodišnjem mandatnom razdoblju s naglascima o članstvu, planinarskim objektima, tradicionalnim akcijama Saveza, obilježavanju 140. obljetnice hrvatskog planinarstva, međunarodnim vezama HPS-a, najvažnijim rezultatima i poslovanju. Poslano izvješće kao materijal za Skupštinu temeljilo se na četiri godišnja izvješća Glavnog odbora kao tijela Skupštine koja su objavljena u »Hrvatskom planinaru«, na detaljnim izvješćima komisija te zapisnicima tijela HPS-a, a Kraljević ga dopunjuje novim podacima iz vremena od upućivanja radnih materijala udrugama članicama HPS-a do dana Skupštine. **Rudolf Starić** (PD Karlovac) smatra da je izneseno izvješće nepotpuno i previše neodređeno jer iz njega nisu vidljivi mnogi podaci, npr. koliko pretplatnika ima časopis »Hrvatski

planinar«. Postavlja pitanje rada u komisijama za alpinizam i speleologiju, te pitanje statusa instruktora u tim djelatnostima, odnosno nesrazmjera između broja nositelja naziva instruktor, licenciranih instruktora i osoba s privremenom dozvolom za rad na specijalističkim školama i tečajima. **Darko Berljak**, glavni tajnik pojašnjava da je detaljniji pregled rada i ostvarenja dostupan u redovnim godišnjim izvješćima koja je usvojio Glavni odbor kao tijelo Skupštine i koja su objavljena u »Hrvatskom planinaru« te je i iznio broj pretplatnika tog časopisa u ovom dijelu godine (oko 1500), kao i u drugim izvješćima i zapisnicima o radu svih komisija i tijela HPS-a koji postoje u Uredu HPS-a, te da opsežan rad u našem Savezu nije moguće istodobno predstaviti i detaljno i sažeto. Svi dokumenti i podaci Saveza dostupni su zainteresiranim udrugama članicama posredstvom Ureda HPS-a.

Radno predsjedništvo stavlja na glasovanje podneseno izvješće o radu HPS-a. Izvješće se usvaja sa 138 glasova »za«, uz jedan glas protiv i 1 suzdržani glas.

5. Financijski izvještaj 2011. – 2015. g.

Glavni tajnik HPS-a **Darko Berljak** daje sažetak financijskog izvještaja za razdoblje 2011. do 2015., koji su udruge članice HPS-a u pisanom obliku dobile u skupštinskim materijalima. Financijska izvješća za svaku od tih godina po statutarnim odredbama usvajao je Glavni odbor. Određene teškoće predstavlja neurednost u naplati članskog materijala, kao i zastoji u transferu namjenskih sredstava iz HOO-a. Sredstva prikupljena od članarine u potpunosti se vraćaju članstvu kroz člansko osiguranje za slučaj invaliditeta i smrti te kroz namjensko financirane akcije 15 stručnih i organizacijskih komisija. U razdoblju od 2011. do 2015. prihod HPS-a iznosio je ukupno 7.813.177,52 kn, a rashod 6.802.449,22 kn. Pozitivna razlika posljedica je ušteda u nekim stavkama, ali i višegodišnji skupljeni kapital koji je važna pričuva i jamstvo usklađivanja različite dinamike rashoda i prihoda sredstava tijekom pojedinih godina. Poslovanje HPS-a je financijski stabilno, a financiranje svih akcija iz plana rada Saveza bilo je pokriveno u potpunosti.

Rudolf Starić (PD Karlovac) smatra da je financijsko izvješće nedovoljno razrađeno, jer nije

dovoljno jasno prikazano financijsko poslovanje po godinama i raspodjela sredstava po komisijama. **Marijan Fabeta** (PD Ravna gora, Varaždin) iznosi stajalište da u materijalima za Skupštinu nedostaje pregled troškova komisija HPS-a, da su prihodi i rashodi nesrazmjerni te da drugačije treba regulirati pitanje članstva jedne osobe u više društava kako bi se smanjili troškovi za takve članove. **Zlatica Krošelj** (PD HPT Sljeme, Zagreb) predlaže da se troškovi prijevoza, plaća i regresa zaposlenika HPS-a prikažu detaljnijom razradom. **Darko Berljak** pojašnjava da je Glavni odbor kao tijelo Skupštine svake u protekle četiri godine redovito analizirao i na svojim sjednicama usvojio godišnja izvješća s pregledom financiranja po svakoj od 15 komisija temeljem njihovih godišnjih proračuna te da se izneseni sažeti izvještaj temelji na donesenim godišnjim financijskim izvješćima i uredno vođenim i predanim računovodstvenim bilancama. Iznosi također analizu organizacijskih preduvjeta i troškova vođenja popisa individualnog članstva te skromne efekte od takvog popisa s obzirom da je individualno članstvo u ukupnosti svih naših planinarskih društava vrlo promjenjiva veličina tijekom godine.

Radno predsjedništvo daje na glasovanje izneseni Financijski izvještaj HPS-a u razdoblju od 2011. do 2015. Sa 136 glasova »za«, uz 2 glasa protiv i 2 suzdržana Skupština usvaja financijski izvještaj 2011. - 2015.

6. Izvještaj Nadzornog odbora HPS-a 2011. – 2015. g.

Neda Turina, članica Nadzornog odbora podnosi izvještaj Nadzornog odbora za protekle četiri godine. Nadzorni odbor svoja je godišnja izvješća i zapažanja podnosio redovito i Glavnom odboru. Detaljan izvještaj Nadzornog odbora poslan je članicama Saveza u skupštinskim materijalima gdje je opisan nadzor materijalno i financijskog poslovanja HPS-a, provedbe programa, rad tijela i stručnih službi te kako su se primjenjivali opći i organizacijski akti, zaključci Skupštine, Glavnog i Izvršnog odbora te drugih radnih tijela, komisija i odbora. Nadzorni odbor ocjenjuje rad Saveza izrazito uspješnim.

O izvještaju Nadzornog odbora nije bilo rasprave te je usvojen sa 139 glasova za, uz jedan glas protiv.

7. Izvještaj Suda časti HPS-a 2011. – 2015. g.

Izvještaj Suda časti podnosi **Vladimir Božić**, predsjednik Suda časti. Pisano izvješće nalazi se u skupštinskim radnim materijalima, a Božić dodatno pojašnjava da su u tri slučaja podnositelji zahtjeva za postupanje Suda časti bili pojedinci, a ne udruge. Jedan je slučaj riješen mirenjem, a dva zahtjeva za postupanjem nisu prihvaćena jer nisu podnesena u skladu sa Statutom Saveza. Četvrti je zahtjev zbog okolnosti unutar planinarskog društva vraćen na postupanje planinarskom društvu podnositelju.

Predrag Livak (HPD Sokolovac, Požega) izražava nezadovoljstvo što zahtjev za postupanje Suda časti ne može podnijeti pojedinac fizička osoba i traži da se promijeni Pravilnik Suda časti.

Izvješće Suda časti prihvaća se sa 137 glasova »za«, uz 3 glasa protiv.

8. Izvještaj Glavnog odbora HPS-a

Predsjednik HPS-a **prof. dr. Hrvoje Kraljević** izvješćuje da je Glavni odbor zasjedao pet puta tijekom proteklog mandata. Sve sjednice imale su kvorum, a zapisnici sa sjednica objavljeni su u »Hrvatskom planinaru«. Na posljednjoj sjednici Glavnog odbora, za ovu Skupštinu pripremljeni su nacrti prijedloga Strategije razvoja hrvatskog planinarstva, Statuta HPS-a, okvirni financijski plan za 2016. te prijedlog Izvršnog odbora o proglašenju počasnih članova HPS-a.

Mile Milković (PD Željezničar, Gospić) iznosi mišljenje da su tijela i dužnosnici Saveza odgovorni za izostanak inicijative koja bi omogućila bolje poslovanje planinarskih objekata te rješavanje problema vlasništva i pravnog statusa planinarskih objekata. Postavlja pitanje o statusu planinarskih putova, smatra da Savez treba rješavati temeljna pitanja objekata i putova te davati poticaje planinarskim udrugama da se dalje skrbе o njima, kao i aplicirati projektima na sredstva iz europskih fondova. Glavni tajnik HPS-a **Darko Berljak** pojašnjava situaciju i status planinarskih putova i objekata, navodi aktivnosti koje su se poduzimale prema državnim institucijama i upravljačima objekata, rezultate koji su postignuti kao i zakonska ograničenja kojih se planinarske udruge trebaju pridržavati u obavljanju svojih djelatnosti. Intenzivnom suradnjom

Skupština Hrvatskog planinarskog saveza 13. lipnja 2015.

s nadležnim ministarstvima u pogledu donošenja zakona i podzakonskih propisa postignuti su konkretni rezultati, no problematika putova i objekata je iznimno složena jer brojna pitanja o vlasništvu, pravnom statusu objekata, minimalno-tehničkim uvjetima u njima nije moguće riješiti jednostavno i uz jedan opći model. U suradnji s domaćim i inozemnim partnerima aplicirali smo na predpristupne i strukturne fondove EU, a i sam HPS uložio je kroz natječeaje znatna sredstva u obnovu, održavanje i uređivanje planinarskih objekata. **Anton Bikić** (HPD Zagreb-Matica, Zagreb) ističe da svatko ima pravo komentirati rad vodstva HPS-a, izražava mišljenje da izlaganje glavnog tajnika nije korektno te da o radu Saveza trebaju odgovarati predsjednik, dopredsjednik i predsjednik Izvršnog odbora. **Mile Milković** (PD Željezničar, Gospić) ističe da je iznio mišljenje svojeg društva o vodstvu Saveza, te ga dopunjuje ocjenom da novo sklonište Ždrilo nema važnost kao strateški važan objekt na Velebitu. **Mladen Kuka** (Planinarski savez grada Karlovca) smatra da se skupštinska izvješća koriste kao predizborni pamflet te da se putem »Hrvatskog planinara« i skupštinskog biltena vodi politika svršenog čina u kojoj nije moguće reći ništa protiv vodstva Saveza.

Radno predsjedništvo daje na glasovanje izvješće Glavnog odbora. Izvješće Glavnog odbora usvojeno je sa 131 glasom »za«, uz 5 glasova protiv i 4 suzdržana.

9. Razrješnice dužnosnicima HPS-a (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik IO-a) i tijelima HPS-a (Izvršni i Nadzorni odbor, Sud časti)

Budući da nema zainteresiranih za raspravu po ovoj točki, Radno predsjedništvo daje na glasovanje prijedlog o razrješanju predsjednika, dopredsjednika, Izvršnog odbora, Nadzornog odbora i Suda časti HPS-a.

Razrješnica se jednoglasno usvaja.

10. Izbor dužnosnika HPS-a (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik IO-a) i tijela HPS-a (Nadzorni odbor i Sud časti)

Bernard Margitić (HPD Željezničar, Zagreb) u ime Kandidacijske komisije izvješćuje da je ta komisija zaprimila dvije kandidacijske liste. Prvu od Glavnog odbora koji je prema statutarnim odredbama za pripremu Skupštine prihvatio konzultacije obavljene na Izvršnom odboru HPS-a sa sadašnjim i kandidatima za dužnosti u tijelima

Glasovanje na Skupštini HPS-a

HPS-a za naredno razdoblje i taj popis kandidata iz sljedećih planinarskih društava predlaže Skupštini HPS-a.

- za predsjednika HPS-a: **prof. dr. Hrvoje Kraljević** (PDS Velebit, Zagreb)
- za dopredsjednicu HPS-a: **Jadranka Čokolica** (HPD MIV, Varaždin)
- za predsjednika Izvršnog odbora: **Vladimir Novak** (HPD Japetić, Samobor)
- za Nadzorni odbor HPS-a (5 članova i 5 zamjenika): 1. **Zlatko Becić** (HPD Dirov brijeg, Vinkovci), 2. **Dean Bratušek** (PDS Velebit, Zagreb), 3. **Radojka Bronić** (HPD Pliva, Zagreb), 4. **Ivo Karača** (HPD Jastrebarsko, Jastrebarsko), 5. **Božena Kralj – Vrsalović** (HPD Željezničar, Zagreb), 6. **Miroslav Mesić** (HPD Klikun, Pleternica), 7. **prof. dr. Željko Poljak** (PK Hrvatskog liječničkog zbora, Zagreb), 8. **Nenad Sitar** (HPD Sveti Šimun, Markuševac, Zagreb) 9. **Neda Turina** (HPD Zavižan, Senj), 10. **Sonja Vršić** (PD Bunde, Mursko Središće)
- za Sud časti HPS-a (3 člana i 3 zamjenika): 1. **Filip Balić** (HPD Malačka, Donja Kaštela), 2. **Vladimir Božić** (HPD Željezničar, Zagreb), 3. **Gojko Crnković** (PD Škamnica, Brinje), 4. **Vladimir Paušić** (ŠPK Čopalj, Rijeka), 5. **Josip Povrženić** (HPD Želje-

zničar, Zagreb), 6. **Vladimir Radej** (HPD Klek, Ogulin)

Taj prijedlog sa životopisima je upućen svim članicama Hrvatskog planinarskog saveza u radnim materijalima za Skupštinu prije mjesec dana.

Dana 12. lipnja, dan prije održavanja Skupštine 13. lipnja u Uredu HPS-a, predan je prijedlog od Planinarskog saveza Zagreba kojim se kandidiraju:

- za predsjednika HPS-a: **Marijan Fabeta** (PD Ravna gora, Varaždin)
- za dopredsjednika HPS-a: **Damir Kuzmanić** (PD Ericsson Nikola Tesla)
- za predsjednika Izvršnog odbora: **Mladen Kuka** (PD Karlovac).

Takav isti prijedlog ponovljen je od strane Planinarskog saveza grada Karlovca i dopunjen od tog saveza i strane Planinarskog saveza Zagreba njihovim životopisima, ali i kandidaturom Planinarskog saveza Zagreba za još dva člana Nadzornog odbora i tri člana Suda časti te predan neposredno prije samog početka Skupštine. Iako to nije nestatutarno, Kandidacijska komisija konstatira da je predlagatelj time stvorio određene teškoće (članice HPS-a se nisu mogle upoznati s njihovim životopisima, a zbog naknadne predaje novih kandidata za Nadzorni odbor i Sud časti bit će potrebno urediti i tiskati novu izbornu listu):

- za Nadzorni odbor HPS-a: 1. **Vladimir Beštak** (HPD Lipa, Sesvete), 2. **Marica Ivanković** (HPD Zagreb-Matica, Zagreb),
- za Sud časti HPS-a: **Ante Radonjić** (HPD Zagreb-Matica, Zagreb), **Milan Ivić** (HPD Vihor), **Miljenko Haberle** (PD Ericsson Nikola Tesla, Zagreb)

Kandidacijska komisija predlaže da se sve pristigle kandidature stave na izbornu listu, no naglašava da će zbog kandidiranja u zadnji čas biti potrebno pričekati da se tehnički pripremi provođenje izbora, te poziva da se za to vrijeme kandidati osobno kratko predstave. U replikama nakon toga javili su se:

Ivan Hapač (PK Sljeme, Sljeme) podupire dosadašnji rad HPS-a i smatra da treba poduprijeti kandidate koje je predložio Glavni odbor HPS-a i koji iza sebe imaju dobre rezultate. **Anton Bikić** (HPD Zagreb-Matica Zagreba) smatra da nije korektno da Kandidacijska komisija pokušava diskreditirati Planinarski savez Zagreba kao predlagatelja. **Vinko Prizmić** (HGSS, Zagreb) ističe da su predstavnici u Skupštini dovedeni u neugodnu situaciju da sada trebaju u ime udruga koje predstavljaju odlučivati o izboru bez mogućnosti da se o izboru savjetuju i pribave mišljenje članova udruga predstavljaju. **Mladen Kuka** (PS Grada Karlovca) naglašava da su trebala ranije biti objavljena izborna pravila jer ovako nije bilo omogućeno drugim kandidatima osim kandidata Glavnog odbora da budu predstavljeni u skupštinskim materijalima. **Boris Kurilić** (PD Kamenjak, Rijeka) dovodi u pitanje motive za kandidiranje u zadnji čas, jer na taj način predstavnici u Skupštini ne mogu dovoljno upoznati kandidate i njihove programe. **Darko Berljak** dodatno pojašnjava način sazivanja Skupštine, odredbe Statuta o njenom sadržaju rada te navodi da su sve udruge HPS-a počevši od početka ove godine više puta dopisima iz Ureda HPS-a bile informirane o datumu ove Skupštine koja je kao i sve dosadašnje svake četiri godine ujedno i izborna. **Damir Kuzmanić** (PD Ericsson Nikola Tesla) ocjenjuje da Kandidacijska komisija želi ograničiti izgled određanih kandidata i onemogućiti im da se predstave Skupštini. **Damir Konestra** (Riječki planinarski savez) iznosi mišljenje da atmosfera koja se stvara oko izbora nije dobra, da su svi imali priliku u ranijim točkama Skupštine iznijeti svoja

mišljenja o dosadašnjem radu i vodstvu Saveza te ističe da mu nisu poznati kandidati koji sada imaju prigovore na rad Saveza i postupak provođenja izbora.

Bernard Margitić u ime Kandidacijske komisije ponavlja da je predloženo da se prihvate svi kandidati, da izborna lista bude složena po funkcijama i abecednom redu prezimena te da je predloženo da se kandidati osobno predstave. **Vedran Stipić** (PD Obruč, Jelenje) postavlja pitanje zašto se izborni listići nisu tiskali odmah na početku Skupštine. **Anton Bikić** (HPD Zagreb-Matica, Zagreb) traži da se prekine daljnja rasprava te da se kandidati predstave Skupštini. **Borislav Aleraj** (HGSS Stanica Zagreb) očekuje da kandidati iznesu program i osvrtnu na strategiju jer se to očekuje od budućih dužnosnika Saveza. **Predrag Livak** (HPD Sokolovac, Požega) postavlja pitanje jesu li svi kandidati koji su istaknuti na listama platili članarinu za ovu godinu i jesu li njihove udruge članice Saveza.

Mile Milković (PD Željezničar, Gospić) ima primjedbu na rad Radnog predsjedništva i vođenje rasprave o izborima i kandidatima.

Radno predsjedništvo prema Poslovniku Skupštine pojašnjava svoje zadaće i postupak provođenja izbora. Radno predsjedništvo poziva Skupštinu da usvoji kandidacijsku listu prema prijedlogu Kandidacijske komisije sa svim predloženim kandidatima. Navedena kandidacijska lista usvaja se sa 136 glasova »za«, uz 3 glasa protiv i 1 suzdržanim.

Radno predsjedništvo poziva zatim kandidate za najviše dužnosti u HPS-u da se abecednim redom predstave i iznesu svoj program. Najprije se predstavljaju kandidati za predsjednika HPS-a **Marijan Fabeta** i **prof. dr. Hrvoje Kraljević**, zatim kandidati za dopredsjednika **Jadranka Čoklica** (HPD MIV, Varaždin) i **Damir Kuzmanić** (PD Ericsson Nikola Tesla, Zagreb) te kandidati za predsjednika Izvšnog odbora **Mladen Kuka** (PD Karlovac) i **Vladimir Novak** (HPD Japetić, Samobor). Budući da je predsjednik Izvršnog odbora mandatar za sastav tog tijela **Vladimir Novak** iznosi u obraćanju listu članova Izvršnog odbora: **Goran Gabrić** (HPD Mosor, Split), **Bernard Margitić** (HPD Željezničar, Zagreb), **Ivan Hapač** (PK Sljeme, Zagreb), **Vladimir Sor** (PD Grafičar, Zagreb), **Tomislav Zrinski** (HPD

Gradina, Konjščina), **Gordana Plavšić** (PD Glas Istre, Pula), **Edo Bogović** (HPD Zmajevac, Novska), **Mladen Mavrin** (PD Bundek, Mursko Središće), **Tomislav Jakopec** (SPK Durango, Zagreb) i **Vedran Štimac** (PD Panj, Zagreb).

Radno predsjedništvo zahvaljuje kandida-tima na predstavljanju, pojašnjava način glasova-nja na način da prema Poslovniku predstavnici u Skupštini na mjestu gdje su predali evidencijske listiće prije Skupštine i primili Dokazni izborni listić isti zamjene za Izborni listu, glasuju i Izbornu listu umetnu u glasačke kutije (2). Radi provedbe glasovanja određuje stanku u trajanju od pola sata.

Predstavnici udruga članica HPS-a pristupili su potom tajnom glasovanju, ubacivanjem glasač-kih listića u kutije na ulazu u dvoranu.

Nakon stanke, u 15:30 sati sjednica Skupštine nastavljena je idućim točkama dnevnog reda, uz napomenu da će rezultati izbora biti objavljeni po završetku rada Izborne komisije koja mora prebro-jiti sve ispunjene Izborne liste po dužnosnicima i tijelima HPS-a.

11. Strategija razvoja hrvatskog planinarstva 2015. – 2025.

Darko Berljak (voditelj Ureda HPS-a) obra-zaže način pripreme Strategije razvoja hrvatskog planinarstva i njezin sadržaj, kao i glavne odred-nice, razvojna načela i akcijski plan koji iz nje proizlazi. **Boris Kurilić** (PD Kamenjak, Rijeka) smatra predloženu Strategiju kvalitetnom, podr-žava ju te dodatno naglašava potrebu za dodat-nim uređivanjem školovanja unutar HPS-a. Treba dati poticaj za unaprjeđenje rada s djecom kroz male planinarske škole i formiranje komisije za djecu i mlade u HPS-u, a također urediti način provođenja visokogorskih škola. **Damir Konestra** (Riječki planinarski savez) pohvaljuje strategiju te podupire zamisao iznesenu u strategiji o formi-ranju komisije za rad s djecom. **Đuro Petrović** (PD Borik, Đurđevac) ističe da aktivnosti koje će se temeljiti na strategiji treba usmjeriti prema još većoj suradnji, aktiviranju udruga i Saveza, a napose prema mladima. Smatra također da treba razvijati intenzivniju suradnju sa savezima u regiji. **Otmar Tosenberger** (PD Đakovo) ocjenjuje da bi nacrt strategije trebalo još dodatno doraditi i izbjeći da se neke stvari ponavljaju, da treba urediti pitanje financiranja planinarskih udruga i samoga

Saveza te se više usmjeriti prema projektnom financiranju i za to angažirati još profesionalnih djelatnika u Uredu HPS-a jer se od volontera ne može očekivati odgovarajući način obavljanja tako kompleksnih poslova. Smatra također da treba osnažiti regionalnu razinu organiziranja i takav oblik organiziranja učiniti obaveznim. Predlaže da se prihvatiti prijedlog strategije, ali ujedno pred-laže da se do sljedeće skupštine provede još šira rasprava i dorade pitanja o regionalnom ustroju i programskom financiranju.

Strategija razvoja hrvatskog planinarstva u obliku koji je uz poziv na Skupštinu poslana svim članicama prihvaća se sa 136 glasova »za«, uz 4 suzdržana glasa.

12. Okvirni financijski plan za 2016.

Glavni tajnik HPS-a **Darko Berljak** obrazlaže da prema novom Zakonom o udrugama, odno-sno prema njemu usklađenom novom Statutu HPS-a više nema mogućnosti za godišnja zasje-danja Glavnog odbora kao tijela Skupštine, već će se svake godine morati sazivati najmanje jedna Skupština koja donosi godišnji financijski plan te je u materijalima poslan prijedlog financij-skog plana za 2016. godinu i obrazložio poje-dine stavke okvirnog financijskog plana za 2016. godinu.

Po ovoj točki nije bilo rasprave te je okvirni financijski plan za 2016. prihvaćen sa 137 glasova »za«, uz tri suzdržana glasa.

13. Odluka o dodjeli Povelje počasnim članovima HPS-a

Vladimir Novak (HPD Japetić, Samobor) iznosi prijedlog Skupštini da radi iznimnog dugogodišnjeg doprinosa razvoju hrvatskog planinarstva prihvati prijedlog koji su pripremili i jednogla-sno podržali Komisija za priznanja HPS-a, Izvršni odbor i Glavni odbor HPS-a o dodjeli povelje počasnog člana HPS-a **Vladimiru Božiću** (HPD Željezničar, Zagreb), **Vinku Prizmiću** (HPD Mosor, Split), **Darku Berljaku** (PDS Velebit, Zagreb) i **Borislavu Aleraju** (PDS Velebit, Zagreb).

Skupština jednoglasno usvaja odluku da se **Vladimir Božić**, **Vinko Prizmić**, **Darko Berljak** i **Borislav Aleraj** proglase počasnim članovi-ma HPS-a. **Prof. dr. Hrvoje Kraljević** čestita počasnim članovima i uručuje im posebno

Počasni članovi HPS-a (slijeva) Vinko Prizmić, Vlado Božić, Borislav Aleraj i Darko Berljak s predsjednikom HPS-a Hrvojem Kraljevićem

pripremljene povelje počasnih članova. U ime nagrađenih članova svima okupljenima obratio se riječima zahvale **Borislav Aleraj** (PDS Velebit, Zagreb).

14. Donošenje Statuta HPS-a

U ime Povjerenstva za izradu nacrtu prijedloga Statuta HPS-a, **Darko Berljak** pojašnjava faze i postupke pripreme Statuta HPS-a, a koji je uključivao rad na nekoliko sjednica Izvršnog odbora, Glavnog odbora, u Komisiji za statutarnu, kadrovsku i normativnu djelatnost, posebno formiranog povjerenstva za pripremu nacrtu prijedloga Statuta, provedenu javnu raspravu od mjesec dana, usklađivanje sa Statutom HOO-a te savjetovanja sa stručnim službama o pojedinim pitanjima. U odnosu na dosadašnji Statut, osim usklađivanja sa Zakonom o udrugama, ugrađene su i neke odredbe koje na praktičniji i bolji način uređuju unutrašnje odnose unutar Saveza i jasnije rješavaju određena pitanja od interesa za funkcionalnije djelovanje Saveza. Ugrađeno je više odredaba povezanih sa sportovima jer

je HPS savez u kojem djeluju tri sporta (i tri sportske grane) prema Nomenklaturi hrvatskog sporta. Za iduću Skupštinu trebat će pripremiti i na njoj donijeti nove pravilnike, usklađene s novim Statutom HPS-a.

Damir Kuzmanić (PD Ericsson Nikola Tesla, Zagreb) iznosi svoje primjedbe na nacrt Statuta u usmenom i pisanom obliku. Primjedbe se odnose na, po njegovom mišljenju, pogrešno naglašavanje da je planinarstvo sport, na postupak predlaganja i izbora predsjednika, glavnog tajnika i druge odredbe, kao i na završnu odredbu o stupanju statuta na snagu danom donošenja. **Anton Bikić** (HPD Zagreb-Matica, Zagreb) svoje primjedbe iznosi u obliku powerpoint prezentacije, navodeći niz izričaja iz Statuta zbog kojih traži da Skupština ne prihvati Statut te da pripremi novi nacrt kojim se neće provoditi zamjene teza i forsirati sport u planinarstvu.

Darko Berljak u replikama je naglasio da je većinu prijedloga iz javne rasprava koja je trajala mjesec dana prihvatilo Povjerenstvo, Izvršni i Glavni odbor, a da mjenjanje pojedinih članaka

Statuta u posljednji trenutak, a ne sagledavajući da posljedično mogu izazvati kontradiktornosti u nekim drugim člancima može poništiti sav uloženi napor u usklađivanju Statuta. Što se tiče definicije sporta, pa tako i planinarstva u Svjetskoj asocijaciji sportova (SportAccord), Nomenklaturi sporta i sportskih grana HOO-a te odredbi u Statutu HPS-a koje se odnose na sportove u HPS-u je detaljno objasnio i na to skrenuo pozornost u svom uvodnom izlaganju.

Radno predsjedništvo zaključuje raspravu i poziva predstavnike u Skupštini da se izjasne o prijedlogu Statuta HPS-a koji je uz ostale skupštinske materijale poslan svim članicama Saveza. Novi Statut Hrvatskog planinarskog saveza usvaja se sa 138 glasova »za«, uz 2 glasa protiv.

Nastavak točke 10. – izvještaj Izborne komisije o provedenom tajnom glasovanju za dužnosnike i tijela HPS-a (predsjednik, dopredsjednik i predsjednik IO-a) i tijela HPS-a (Nadzorni odbor i Sud časti)

Goran Škugor (HGSS Stanica Samobor) u ime Izborne komisije objavljuje rezultate provedenih izbora, odnosno prebrojavanja glasova po kandidatima na izbornim listićima. Od 140 predstavnika u Skupštini, glasovanju je pristupilo njih 135, odnosno toliko ih je zamijenilo Dokazni izborni listić za Izbornu listu. Od 135 glasačkih listića jedan je bio nevažeći (prazan).

Za predsjednika Hrvatskog planinarskog saveza od dva kandidata: prof. dr. Hrvoje Kraljević dobio je 94 glasa, a Marijan Fabeta 39 glasova; od dva kandidata za dopredsjednika HPS-a: Jadranka Čoklica dobila je 85 glasova, a Damir Kuzmanić 49 glasova, od dva kandidata za predsjednika Izvršnog odbora Vladimir Novak dobio je 95 glasova, a Mladen Kuka 38 glasova te je za predsjednika Hrvatskog planinarskog saveza u idućem četverogodišnjem mandatu izabran **prof. dr. Hrvoje Kraljević**, za dopredsjednicu **Jadranka Čoklica**, a za predsjednika Izvršnog odbora **Vladimir Novak**.

Od 12 kandidata za članove Nadzornog odbora, prvih pet prema broju glasova su članovi, a sljedećih pet prema broju glasova su zamjenici. Rezultat glasovanja je bio sljedeći: dr. Željko Poljak (81), Božena Kralj Vrsalović

(70), Neda Turina (69), Zlatko Becić (65), Sonja Vršić (58), Vladimir Beštak (48), Ivo Karača (46), Miroslav Mesić (44), Radojka Bronić (43), Marica Ivanković (41), Dean Bratušek (41) i Nenad Sitar (30) te su Nadzorni odbor izabrani **prof. dr. Željko Poljak, Božena Kralj Vrsalović, Neda Turina, Zlatko Becić i Sonja Vršić**, a zamjenici članova Nadzornog odbora su **Vladimir Beštak, Ivo Karača, Miroslav Mesić, Radojka Bronić i Dean Bratušek**.

Od 9 kandidata za članove Suda časti, prvih troje prema broju glasova su članovi, a sljedeća tri prema broju glasova su zamjenici. Rezultat glasovanja bio je sljedeći: Vladimir Božić (65), Filip Balić (60), Vladimir Paušić (51), Vladimir Radej (46), Gojko Crnković (41), Miljenko Haberle (36), Josip Povrženić (27), Ante Radonjić (23), Milan Ivić (20). U Sud časti izabrani su **Vladimir Božić, Filip Balić i Vladimir Paušić**. Za zamjenike članova Suda časti izabrani su **Vladimir Radej, Gojko Crnković i Miljenko Haberle**.

Predsjednik HPS-a prof. dr. Hrvoje Kraljević u ime svih izabranih dužnosnika zahvaljuje na povjerenju i poziva Skupštinu da u skladu s donesenim Statutom osobama ovlaštenim za zastupanje imenuje **prof. dr. Hrvoja Kraljevića, Jadranku Čoklicu, Vladimira Novaka i Darka Berljaka**, a da za likvidatora imenuje **Hrvatsku gorsku službu spašavanja** koja kao pravna osoba može biti likvidator naše udruge u slučaju predviđenom odredbama Statuta HPS-a.

Izneseni prijedlog prihvaća se sa 138 glasova »za«, uz 2 suzdržana glasa.

15. Pitanja i prijedlozi

Otmar Tosenberger (Slavonski planinarski savez) poziva okupljene na niz događanja povodom 120. obljetnice planinarstva u Slavoniji.

Vedran Stipić (PD Obruč, Jelenje) govori o statusu planinarskog doma Hahlić te poziva udruge koje upravljaju svojim objektima da povećanom pažnjom vode brigu o primjeni propisa koji uređuju upravljanje planinarskim objektima i obavljanje ugostiteljskih usluga u njima.

Skupština je završena u 17:20 sati.

Zapisničar: **Alan Čaplar**
Ovjerovitelji zapisnika: **Ivan Hapač i Berislav Banek**

Počasni članovi HPS-a

Radi iznimnih zasluga za razvoj hrvatskog planinarstva Skupština HPS-a proglasila je Vladu Božića, Vinka Prizmića, Darka Berljaka i Borislava Aleraja počasnim članovima HPS-a

Borislav Aleraj istaknuo se dugodišnjim vođenjem GSS HPS-a, djelovanjem na području alpinizma, instruktorskim radom, publicistikom i doprinosom na području povijesti planinarstva. Rođen je 1946. godine. Nakon studija na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu specijalizirao je epidemiologiju i radio cijeli radni vijek u *Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo*. Planinari od 1956., a penje od 1966. Ispenjao je više od 400 smjetrova, od čega 66 prvenstvenih, među njima Brid Klina (A3, A4; uspon u trajanju od tjedan dana). Bavio se i ekstremnim skijaškim spustovima (Cepinaški u Kleku, V. Kamenac u Prenju). Bio je član PD-a Zagreb od 1956., a od 1966. do danas član je PDS *Velebit*. U tom društvu dao je doprinos kao pročelnik Alpinističkog odjeka i vođa brojnih akcija. U HPS-u je trajan trag ostavio kao instruktor alpinizma i gorski spašavatelj te ekspedicijski liječnik (Ande 1975, Himalaja 1982). Pune 23 godine, od 1979. do 2002. kao pročelnik vodio je Komisiju za Gorsku službu spašavanja HPS-a. Vodio je nekoliko desetaka njezinih tečaja, sudjelovao u stotinjak planinarskih škola te odgojio brojne naraštaje spašavatelja. Jedan je od osnivača i autora Alpinističke zbirke u Zavičajnom muzeju u Ogulinu (1984.) i nositelj svih obnova postava zbirke. Pročelnik je Komisije za povijest planinarstva HPS-a. Od 1971. do 2002. objavio je velik broj stručnih i putopisnih članaka u *Hrvatskog planinara* i bio član njegova uredništva, uredio tri sveska zbornika *Gorsko spašavanje* (1993, 1995, 1997) i napisao nekoliko plan. knjiga: *Penjanje u snijegu i ledu* (1972, 1974. i 1993), *Klek, stijene, penjači* (1980), *Skijama niz Kang Guru Himal* (koautor; 1984); *Velebitaška pjesmarica* (koautor; 1992), *Život gorskog spašavatelja* (2010.). Nositelj je Plakete HPS-a, Zlatne značke IKAR-a i plakete HGSS-a.

Darko Berljak istaknuo se u Hrvatskom planinarskom savezu organizacijom brojnih uspješnih himalajskih ekspedicija te organizacijskim radom. Rođen je 1950. godine u Zagrebu. Diplomirao je

na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu temom *Planinarstvo kao tradicionalni oblik turizma*. Član je PDS *Velebit* od 1972. Stručne naslove alpinist i gorski spašavatelj stekao je 1975., od 1980. ima zvanje FFK-a »Instruktor alpinizma«, a danas je vanjski suradnik Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U matičnom društvu bio je pročelnik Alpinističkog odsjeka 1975.-1976., a u HPS-u pročelnik Komisije za alpinizam PSH 1979.-1986. Djelovao je i kao član predsjedništva Planinarskog saveza Zagreba od 1977. i bio njegov predsjednik od 1985. do 1991. Član predsjedništva PSH postao je 1980. Ispenjao je preko 300 alpinističkih smjetrova u hrvatskim stijenama, Alpama, J.Americi, Africi i Aziji. Vodio je zimski alpinistički logor, zagrebačku alpinističku školu, tečaj za alpinističke instruktore na Grossglockneru (1980), međunarodni skup alpinista Paklenica 1982, sedam zagrebačkih i desetak hrvatskih himalajskih alpinističkih ekspedicija, od toga jedanaest na osamtisućnjake uključujući i uspješne na najviši vrh svijeta Mt. Everest s juga i sjevera. Po broju ekspedicija nema mu premca u Hrvatskoj, a zahvaljujući stečenoj vještini i taktici ni na jednoj nije bilo smrtno nesreće, ni težih ozljeda. Ekspedicije koje je vodio dobile su niz visokih priznanja u Hrvatskoj i inozemstvu. Bio je predsjednik Nastavnog vijeća škole za planinarske instruktore na Fakultetu za fizičku kulturu u Zagrebu i nastavnik za himalajske vodiče u Nepal. Napisao je knjige *Dodiri neba*, *Ključevi neba* i *Više od Everesta*. Održao je nekoliko stotina predavanja, pisao o planinarstvu po novinama i časopisima te aktivno sudjelovao na nekoliko međunarodnih simpozija o planinarstvu. Zastupao je HPS na brojnim međunarodnim skupovima kao što su skupštine UIAA, u Europskom parlamentu, EU Mountaineering Forumu, BMU i dr. te bio član Komisije za ekspedicije UIAA. Bio je 16 godina predstavnik HPS-a u HOO-u. Kao dragovoljac u Domovinskom ratu bio je pomoćnik zapovjednika Planinske satnije *Velebit* i instruktor za specijalne postrojbe MUP-a i HV-a. U dva mandata

bio je predsjednik Izvršnog odbora HPS-a te dvije godine v.d. predsjednika HPS-a. Od 2002. volonterski je tajnik HGSS-a, a od 1997. profesionalno je glavni tajnik HPS-a. U razdoblju od tada HPS je postigao zapažene uspjehe na svim poljima i postigao primjerenu stabilnost i organiziranost u raspolaganju svojim sredstvima. Nositelj je više nagrada i priznanja Hrvatskog planinarskog saveza, Medalje grada Zagreba te državnog odlikovanja Reda Danice hrvatske s likom Franje Bučara (1999.).

Vlado (Vladimir) Božić

istaknuo se u Hrvatskom planinarskom savezu svestranim predanim speleološkim, publicističkim i organizacijskim radom tijekom više od pola stoljeća djelovanja. Rođen je 1936. u Križevcima. Nakon Fakulteta strojarstva i brodogradnje (1962), 1963. i 1964. radio je u *Jugomontaži*, a od 1965. do umirovljenja u Tvornici željezničkih vozila *Janko Gredelj* u Zagrebu. Član PD-a *Željezničar* postao je 1955. i od tada djeluje kao član uprave toga društva, unapređujući njegov rad. Prva dužnost koju je obnašao bila je dužnost tajnika Speleološkog odsjeka u matičnom društvu od 1957. godine. Stručni referent za speleologiju u PSH postao je 1968. Godine 1979. stekao je stručni naziv speleološki instruktor. Poseban doprinos HPS-u dao je kao tajnik i pročelnik Komisije za speleologiju od 1963. do 1999. te kao suosnivač i predsjednik Koordinacijske komisije za speleologiju PSJ 1964.-91. Djelovao je i kao predsjednik Komisije za spašavanje iz speleoloških objekata Saveza speleologa Jugoslavije, speleološki instruktor na više od stotinu tečaja, organizator speleoloških škola, logora i istraživanja, istraživač i pisac. S referatima je sudjelovao na brojnim domaćim i inozemnim speleološkim kongresima. Vlastitim je rješenjima unaprijedio tehniku speleoloških istraživanja. Objavio je više od tisuću članaka o speleologiji i najplodniji je speleološki pisac u planinarskoj povijesti, a ujedno i drugi najplodniji suradnik *Hrvatskog planinara* u njegovoj povijesti. Dugodišnji je član Uredničkog odbora *Hrvatskog planinara*. Napisao je četiri speleološka vodiča po Hrvatskoj, od koji je jedan objavljen na njemačkom jeziku (*Schauhöhlen in Kroatien*, 2003) te više knjiga o povijesti i razvitku speleologije. Urednik je stručnog časopisa »Speleolog« i predsjednik Suda časti HPS-a. Zlatni znak PSH stekao je 1969, a Zlatni znak PSJ 1975. Nositelj je Plakete HPS-a i Ordena Reda Danice hrvatske s likom Franje Bučara (1999.).

Vinko Prizmić istaknuo se u Hrvatskom planinarskom savezu alpinističkim, speleološkim i organizacijskim planinarskom radom, a posebno predanim vođenjem i svestranim unaprjeđenjem Hrvatske gorske službe spašavanja. Rođen je 1953. u Nišu. Školovao se u Splitu i stekao titulu dipl. inž. elektrotehnike. Od 1964. se bavi judom, od 1969. kao najmlađi športaš na Fakultetu za fizičku kulturu stječe zvanje trenera, s 18 godina postao je judo sudac. U tom sportu osvajao je i državne medalje. Planinari od 1969. do 1977. kao član PK *Split*, od 1978. do danas je neprekidno član HPD *Mosor*. Bavio se speleologijom i alpinizmom, od 1973. je član GSS-a. Nositelj je stručnog naziva instruktor HGSS-a. Bio je tajnik Speleološkog odsjeka PK *Split* i suosnivač te pročelnik Alpinističkog odsjeka PK *Split*. Kao pedagog je doveo mnogo mladih u alpinistički i speleološki odsjek matičnih društava u kojima je djelovao. Izveo je velik broj speleoloških silaza i alpinističkih uspona (od čega dvadesetak prvenstvenih). Stekao je stručne naslove alpinist, speleolog, gorski spašavatelj, vodič ljetnih pohoda a na FFK - instruktor alpinizma. U HPD *Mosor* velik doprinos dao je na zaštiti prirode, markiranju, uređenju penjališta, održavanju planinarskih kuća, školovanju alpinista i skijaša, a uz to je obnašao dužnost dopredsjednika *Mosora* te bio predstavnik u raznim forumima (HPS, Splitski savez športova, ZTK i dr.). Radio je u trocifrenom broju planinarskih, vodičkih, alpinističkih, speleoloških škola i škola za pomladak, visokogorskih i ledenjačkih pohoda (Mont Blanc, Monte Rosa i drugi 4-tisućnjaci). Kao predsjednik PS *Split* i Dalmacije uredio je financiranje planinarstva na tom području, organizirao sve oblike školovanja, uključujući i obuku za instruktore planinarstva na Fakultetu za fizičku kulturu, podupirao sportsko penjanje i bio jedan od pokretača vodičke službe u Splitu i Dalmaciji. Sudjelovao je u nekoliko stotina akcija spašavanja, a kao pročelnik uspješno vodio stanicu GSS *Split*. Prvi je započeo s helikopterskim spašavanjem, uvođenjem pasa tragača i korištenjem raznih suvremenih mogućnosti, o čemu je i pisao u *Hrvatskom planinaru*. Vodio je najsloženije akcije i vježbe spašavanja u Hrvatskoj. Dugodišnji je instruktor, pročelnik Komisije za helikoptersko spašavanje, sudionik više kongresa IKAR-CISA, dopročelnik Komisije za GSS, a zatim i pročelnik Hrvatske gorske službe spašavanja. Na toj dužnosti bitno je unaprijedio organizacijsku i materijalnu osnovu HGSS-a te utjecao na podizanje javnog ugleda i uvažavanja te službe, kako u Hrvatskoj tako i u inozemstvu. Bio je dragovoljac u Domovinskom ratu kao specijalist za radare. Nositelj je plakete HPS-a.

Najviši planinski vrhovi u Republici Hrvatskoj viši od 1500 metara

Priredio: **Vladimir Volenec**

Suradnici: **Alan Čaplar, Darko Gojković, Jadranko Popović, Radovan Milčić, Robert Smolec**

Nakon objave popisa najviših hrvatskih vrhova u siječanjском broju »Hrvatskog planinara«, obratilo se uredništvu časopisa i autoru članka »Naši najviši vrhovi« nekoliko planinara sa svojim zapažanjima, prijedlozima i ispravcima. Njihovom suradnjom dodatno je uređen popis najviših vrhova u Hrvatskoj pa ga ponovno objavljujemo. Osim ispravaka, novi popis sadrži i koordinate u sustavima HTRS96/TM i WGS84 te prikaz nadmorskih visina prenesenih iz temeljne karte Državne geodetske uprave (geoportal.dgu.hr) u mjerilu 1 : 5000. Dodan je i stupac u kojem je označeno vodi li na vrh planinarska markacija.

Podsjetimo, popis je izradio prof. dr. Vladimir Volenec i objavljen je u časopisu »Hrvatski planinar« prvi put 1990., a drugi put kao revidirani popis 2015.

Uzvisina je uvrštena u popis i smatra se zasebnim vrhom ako udovoljava jednom od ovih dvaju uvjeta:

1. ako je od svake susjedne više uzvisine udaljena najmanje jedan kilometar (mjereno po grebenu između njih), a od najnižega je sedla koje se nalazi između nje i svake od susjednih uzvisina (ako je na grebenu više njih) viša najmanje 50 metara ili
2. ako je od susjedne više uzvisine udaljena manje od jednoga kilometra, ali je najmanje 100 metara viša od najnižega sedla između njih.

Vrhovi iz popisa razvrstani su u masive. Velebit je tradicionalno podijeljen na sjeverni, srednji i južni, Kremen je pridružen Plješevici, sva su tri vrha u Gorskom kotaru stavljena zajedno, a vrh Dinare i masiv Troglava stavljeni su u planinu

Dinaru, kao što je to učinjeno i u Velikom atlasu Hrvatske. U trećem su stupcu popisa vrhovi rangirani po pojedinim planinama. U petom su stupcu visine vrhova zaokružene na cijele metre. Precizniji podaci o visinama s Geoportala poslužili su za točnije rangiranje vrhova (šesti stupac).

S hrvatske strane glavnoga grebena Troglava prilično je mnogo terena višeg od 1500 metara, ali na njemu nema nijedan vrh. Iznimka je sporedni vrh Jančijega vrha (Žrnja) (Jančiji vrh visok je 1790 metara i nalazi se oko 250 metara daleko u BiH). Taj je sporedni vrh na samoj granici i visok je 1768 metara, ali prema navedenim kriterijima ne bi bio zaseban vrh jer postoji viši susjedni.

ALAN ČAPLAR

Geodetski stup na najvišem vrhu Hrvatske, Dinari (1831 m)

Redni broj	Ime vrha	Planina	Planinarska markacija	Visina	Visina (prema HOK5)	Nove koordinate		Elipsoidne koordinate			Stare koordinate	
						E	N	Y	X	Φ	Bessel / Hermannskogel	λ
1	Dinara	Dinara 1	X	1831	1831,38	490618	4880282	5611163	4880724	44 03 44.9	16 22 58.4	
2	Jančiji vrh (iz)	Dinara 2		1768	1767,5	500385	4876242	6380544	4876833	44 01 34.2	16 30 17.3	
3	Sveti Jure	Biokovo 1	X	1762	1762,24	544918	4800384	6423702	4800173	43 20 31.2	17 03 14.4	
4	Vaganski vrh	Južni Velebit 1	X	1757	1757,47	420659	4914628	5540585	4913787	44 22 02.3	15 30 16.3	
5	Sveto brdo	Južni Velebit 2	X	1751	1751,07	425806	4910266	5545812	4909521	44 19 43.0	15 34 11.0	
6	Babin vrh	Južni Velebit 3		1744	1743,83	425352	4911489	5545336	4910737	44 20 22.5	15 33 49.9	
7	Babin vrh	Južni Velebit 4		1739	1738,8	419408	4915616	5539316	4914754	44 22 33.9	15 29 19.2	
8	Brundo	Južni Velebit 5		1717	1716,9	421305	4913766	5541247	4912938	44 21 34.7	15 30 45.9	
9	Šegestin	Južni Velebit 6		1715	1714,73	421617	4914234	5541551	4913412	44 21 50.0	15 30 59.8	
10	Velika Duvjakuša	Dinara 3	X	1708	1708,15	505550	4866425	6385530	4866921	43 56 16.0	16 34 08.9	
11	Malovan	Južni Velebit 7	X	1706	1706,0	422504	4913360	5542453	4912554	44 21 22.0	15 31 40.3	
12	Gorica (sjev.)	Dinara 4		1704	1704,2	490735	4878895	5611307	4879340	44 03 00.0	16 23 03.8	
13	Mali Rajinac	Sjeverni Velebit 1	X	1699	1698,67	382354	4962683	5501409	4961126	44 47 40.1	15 00 47.1	
14	Glavica (ist.)	Dinara 5		1696	1696,47	507074	4866002	6387046	4866472	43 56 02.3	16 35 17.2	
15	Krajačev kuk (zap.)	Sjeverni Velebit 2	X	1677	-	380872	4957876	5500015	4956292	44 45 03.5	14 59 43.7	
16	Veliki Zavižan	Sjeverni Velebit 3	X	1676	1676,06	379252	4963618	5498290	4962003	44 48 08.5	14 58 25.2	
17	Vratarski kuk	Sjeverni Velebit 4	X	1676	1675,96	381303	4959526	5500415	4957950	44 45 57.2	15 00 01.9	
18	Veliki Pivčevac	Sjeverni Velebit 5	X	1676	1675,80	380746	4963890	5499778	4962302	44 48 18.2	14 59 32.9	
19	Gromovača	Sjeverni Velebit 6	X	1676	1675,62	380042	4960352	5499140	4958753	44 46 23.2	14 59 03.9	
20	Torlakova glavica	Dinara 6		1674	1674,44	504631	4867140	6384624	4867653	43 56 39.2	16 33 27.7	
21	Jančarska glavica	Dinara 7		1669	1669,27	503156	4867330	6383151	4867870	43 56 45.4	16 32 21.5	
22	Goli vrh	Sjeverni Velebit 7		1669	1668,89	380335	4957282	5499489	4955691	44 44 44.0	14 59 19.8	
23	Veliki Rajinac	Sjeverni Velebit 8	X	1667	1667,08	383329	4961351	5502407	4959811	44 46 57.5	15 01 32.5	
24	Seravski vrh	Sjeverni Velebit 9	X	1662	1661,5	379372	4957434	5498524	4955824	44 44 48.3	14 58 35.9	
25	Veliki Troglav	Biokovo 2		1658	1658,4	544957	4799482	6423726	4799271	43 20 02.0	17 03 15.9	
26	Hajdučki kuk (sred.)	Sjeverni Velebit 10	(X)	1658	1658,21	382573	4959685	5501682	4958132	44 46 03.1	15 00 59.5	
27	Ozeblin	Plješivica 1	X	1657	1657,0	450441	4937840	5569936	4937542	44 34 43.9	15 52 33.4	
28	Bili vrh	Južni Velebit 8		1657	1656,59	423492	4912165	5543462	4911378	44 20 43.7	15 32 25.5	

Redni broj	Ime vrha	Planina	Planinarska markacija	Visina (prema HOK5)	Nove koordinate		Elipsoidne koordinate		Stare koordinate	
					E	N	Y	X	Bessel / Hermanskogel	λ
29	Pasaričev kuk	Sjeverni Velebit 11		1654	380275	4959597	5499386	4958002	44 45 58.9	14 59 15.1
30	Plješevica	Sjeverni Velebit 12		1654	380797	4966380	5499783	4964793	44 49 38.9	14 59 33.1
31	Hajdučki kuk (ji)	Sjeverni Velebit 13	(X)	1650	382974	4959285	5502091	4957740	44 45 50.4	15 01 18.1
32	Gola Plješivica	Plješivica 2	X	1648	440538	4961809	5559594	4961324	44 47 37.7	15 44 54.5
33	Vučjak	Sjeverni Velebit 14	X	1644	379474	4965118	5498484	4963506	44 48 57.2	14 58 34.0
34	Vrbanski vrh	Sjeverni Velebit 15		1642	380743	4965040	5499754	4963453	44 48 55.5	14 59 31.8
35	Sveti Ilija	Biokovo 3	X	1642	540288	4803626	6419131	4803498	43 22 17.2	16 59 49.7
36	Crikvena	Sjeverni Velebit 16	X	1641	380380	4958743	5499507	4957151	44 45 31.3	14 59 20.6
37	Rožanski vrh	Sjeverni Velebit 17		1638	378306	4957170	5497463	4955540	44 44 39.1	14 57 47.7
38	Badanj	Južni Velebit 9	X	1638	417779	4917150	5537660	4916256	44 23 22.9	15 28 04.8
39	Hirčev kuk	Sjeverni Velebit 18		1637	380016	4959391	5499131	4957793	44 45 52.1	14 59 03.5
40	Varnjača (sred.)	Sjeverni Velebit 19		1635	380571	4959006	5499694	4957417	44 45 39.9	14 59 29.1
41	Debelo brdo	Južni Velebit 10		1632	415968	4915602	5535878	4914675	44 22 32.0	15 26 43.9
42	Zečjak (ist.)	Srednji Velebit 1	(X)	1629	380559	4952546	5499801	4950959	44 42 10.7	14 59 34.0
43	Veliki Kozjak	Sjeverni Velebit 20	X	1629	384003	4955827	5503183	4954302	44 43 59.0	15 02 07.7
44	Vrh 1 km sz. od Badnja	Južni Velebit 11		1626	417115	4917564	5536989	4916657	44 23 36.0	15 27 34.6
45	Šatorina	Srednji Velebit 2	X	1624	384866	4946324	5504221	4944818	44 38 51.7	15 02 54.6
46	Trovrh	Plješivica 3		1620	447285	4952655	5566509	4952298	44 42 43.1	15 50 04.9
47	Milenjak (Šćirovac)	Biokovo 4	X	1619	538522	4804665	6417384	4804568	43 22 51.2	16 58 31.5
48	Vrh 1 km sjev. od Gromovače	Sjeverni Velebit 21		1618	380005	4961300	5499086	4959700	44 46 53.9	14 59 01.4
49	Visočica	Južni Velebit 12	X	1616	410148	4921690	5529947	4920655	44 25 46.7	15 22 17.2
50-51	Ograđenik (ist.)	Srednji Velebit 3-4		1614	382697	4947334	5502035	4945789	44 39 23.2	15 01 15.4
50-51	Malovan	Srednji Velebit 3-4		1614	383495	4946599	5502846	4945067	44 38 59.8	15 01 52.2
52	Tabla	Plješivica 4		1613	448949	4951421	5568195	4951093	44 42 03.5	15 51 20.9
53	Alančić	Sjeverni Velebit 22	X	1611	378744	4955757	5497927	4954135	44 43 53.6	14 58 08.8
54	Matijević brijeg (ji)	Srednji Velebit 5		1610	383884	4945668	5503252	4944144	44 38 29.9	15 02 10.6
55	Kokošnica	Sjeverni Velebit 23		1610	381450	4963251	5500495	4961675	44 47 57.9	15 00 05.5
56	Snježnik	Sjeverni Velebit 24		1609	380482	4967225	5499453	4965632	44 50 06.1	14 59 18.1

Redni broj	Ime vrha	Planina	Planinarska markacija	Visina	Visina (prema HOK5)	Nove koordinate		Elipsoidne koordinate			Stare koordinate	
						E	N	Y	X	Bessel / Hermanskogel	Φ	λ
57	Rudi Lisac	Plješivica 5		1608	1608,24	450135	4935551	5569672	4935248		44 33 29.7	15 52 20.3
58	Goljak	Sjeverni Velebit 25	X	1605	1605,27	382223	4954880	5501421	4953323		44 43 27.3	15 00 47.6
59	Čelavac	Južni Velebit 13		1601	1600,91	412530	4919832	5532365	4918843		44 24 47.6	15 24 06.1
60	Balinovac	Sjeverni Velebit 26	X	1600	1599,7	378707	4964184	5497735	4962559		44 48 26.5	14 57 59.9
61	Čepuraš (sz)	Sjeverni Velebit 27		1600	1599,6	379891	4962287	5498954	4960685		44 47 25.8	14 58 55.4
62	Obrazovac (sz)	Srednji Velebit 6		1597	1597,4	382310	4948874	5501618	4947320		44 40 12.8	15 00 56.5
63	Štirovac	Južni Velebit 14		1597	1596,7	418946	4916412	5538839	4915541		44 22 59.5	15 28 57.9
64	Brnjica	Plješivica 6		1596	1595,9	448323	4951914	5567560	4951574		44 42 19.3	15 50 52.3
65	Kremen	Plješivica 7	X	1591	1591,26	451177	4925087	5570906	4924804		44 27 50.9	15 53 11.1
66	Robinac	Sjeverni Velebit 28		1590	1589,5	382669	4964963	5501681	4963410		44 48 54.1	15 00 59.5
67	Runjavac	Plješivica 8		1589	1588,8	450613	4939146	5570086	4938852		44 35 26.3	15 52 40.8
68	Hajdučki kuk (sz)	Sjeverni Velebit 29		1588	1587,9	382155	4959888	5501260	4958330		44 46 09.5	15 00 40.3
69	Vučjak	Sjeverni Velebit 30		1586	1585,89	380944	4956244	5500119	4954663		44 44 10.7	14 59 48.4
70	Jančija glavica	Dinara 8		1585	1585,16	492397	4879224	5612961	4879698		44 03 10.7	16 24 18.4
71	Golovrhe (ji)	Južni Velebit 15		1584	1584,42	415107	4918632	5534961	4917689		44 24 09.8	15 26 03.2
72	Velika glavica	Dinara 9		1579	1578,98	501635	4868482	6381651	4869049		43 57 22.7	16 31 13.3
73	Mali Golić	Sjeverni Velebit 31	X	1577	1577,41	382997	4953520	5502220	4951978		44 42 43.7	15 01 23.9
74	Čepuraš (ji)	Sjeverni Velebit 32		1575	1575,0	380488	4961986	5499556	4960395		44 47 16.4	14 59 22.8
75	Kozjak	Južni Velebit 16		1572	1572,37	412179	4918790	5532031	4917795		44 24 13.7	15 23 50.8
76	Medin golić	Srednji Velebit 7		1568	1567,7	382935	4951644	5502192	4950101		44 41 42.9	15 01 22.6
77	Kitavac	Sjeverni Velebit 33		1563	1562,7	384356	4961196	5503436	4959676		44 46 53.1	15 02 19.3
78	Crni vrh	Plješivica 9		1562	1562,01	441647	4959909	5560737	4959446		44 46 36.5	15 45 45.7
79	Pljišivica	Sjeverni Velebit 34		1560	1560,28	383827	4963771	5502861	4962241		44 48 16.2	15 01 53.2
80	Golovrhe (sz)	Južni Velebit 17		1558	1558,0	413915	4919603	5533750	4918637		44 24 40.7	15 25 08.7
81	Cipaljski vrh	Srednji Velebit 8		1556	1556,36	381103	4951431	5500365	4949854		44 41 34.9	14 59 59.6
82	Korenik	Biokovo 5		1556	1556,11	541415	4802479	6420236	4802330		43 21 39.8	17 00 39.4
83	Borovačko brdo	Srednji Velebit 9		1553	1553,20	381701	4950453	5500981	4948888		44 41 03.6	15 00 27.6
84	Padeški Golić	Srednji Velebit 10		1553	1552,59	383175	4949836	5502466	4948299		44 40 44.5	15 01 35.0

Redni broj	Ime vrha	Planina	Planinarska markacija	Visina	Visina (prema HOK5)	Nove koordinate HTRS96/TM		Elipsoidne koordinate WGS84		Stare koordinate Bessel / Hermannskogel	
						E	N	Y	X	Φ	λ
85	Veliki Golić	Srednji Velebit 11		1550	1550,45	386904	4951366	5506164	4949897	44 41 36,2	15 04 23,0
86	Čardak	Plješivica 10		1550	1550,31	447059	4942371	5566471	4942009	44 37 09,8	15 49 58,4
87	Seveljev brig	Biokovo 6		1549	1549,3	545363	4801122	6424161	4800902	43 20 55,0	17 03 34,4
88	Orlovača	Dinara 10		1546	1545,68	501624	4869994	6381670	4870561	43 58 11,7	16 31 12,9
89	Mala Visočica	Južni Velebit 18		1545	1545,16	413042	4920873	5532857	4919891	44 25 21,5	15 24 28,6
90	Lisac	Sjeverni Velebit 35	X	1541	1541,28	377416	4958317	5496553	4956670	44 45 15,7	14 57 06,3
91	Antića glavica	Dinara 11		1541	1540,9	499097	4869864	5619832	4870459	43 58 07,5	16 29 19,5
92	Ložnica (zap.)	Sjeverni Velebit 36		1541	1540,7	383508	4962162	5502572	4960626	44 47 23,9	15 01 40,0
93	Devčić brig	Sjeverni Velebit 37		1537	1536,6	384537	4963220	5503580	4961704	44 47 58,8	15 02 25,9
94	Kimet	Biokovo 7	X	1536	1536,09	549665	4794307	6428340	4794011	43 17 13,2	17 06 43,2
95	Jasenovac	Srednji Velebit 12		1536	1535,6	386767	4952105	5506014	4950631	44 42 00,0	15 04 16,2
96	Jagodnik	Biokovo 8		1534	1534,10	537983	4805495	6416861	4805408	43 23 18,2	16 58 07,8
97	Kula (Bjelolasica)	Gorski kotar 1	X	1533	1532,6	379261	5015996	5497329	5014363	45 16 24,8	14 57 40,3
98	Veliki Risnjak	Gorski kotar 2	X	1528	1527,6	353000	5034114	5470741	5031984	45 25 53,4	14 37 16,6
99	Jurekovački kuk	Sjeverni Velebit 38		1525	1524,92	383447	4957808	5502591	4956274	44 45 02,9	15 01 40,8
100	Čakolica	Dinara 12		1521	1521,44	500843	4869072	6380871	4869655	43 57 41,9	16 30 37,8
101	Golubić (jz)	Sjeverni Velebit 39		1519	1519,0	384235	4958344	5503369	4956824	44 45 20,7	15 02 16,2
102	Jančag	Dinara 13		1516	1515,63	500925	4870715	6380983	4871296	43 58 35,1	16 30 41,5
103-104	Klanac (ji)	Sjeverni Velebit 40-41		1512	1511,9	378336	4960400	5497434	4958769	44 46 23,7	14 57 46,3
103-104	Vrh 2 km si. od Lisca	Sjeverni Velebit 40-41		1512	1511,9	378524	4959092	5497647	4957466	44 45 41,5	14 57 56,0
105	Debeli vrh	Plješivica 11		1510	1509,6	449989	4949208	5569275	4948900	44 40 52,1	15 52 08,9
106	Svilaja (Bat)	Svilaja 1	X	1508	1508,30	498786	4850075	5619880	4850665	43 47 26,3	16 29 05,7
107	Javornik	Srednji Velebit 13	X	1507	1506,84	385932	4952872	5505166	4951384	44 42 24,4	15 03 37,7
108	Snježnik	Gorski kotar 3	X	1505	1505,2	350111	5035192	5467833	5033008	45 26 26,1	14 35 02,6
109	Vrh 1 km ist. od Obrazovca	Srednji Velebit 14		1505	1504,6	383399	4948658	5502711	4947123	44 40 06,4	15 01 46,1
110	Laktin vrh	Srednji Velebit 15	X	1504	1503,71	388312	4943306	5507721	4941864	44 37 15,9	15 05 33,3
111	Debeljak	Srednji Velebit 16		1503	1503,1	389132	4945704	5508496	4944279	44 38 34,1	15 06 08,6
112	Gole kose	Biokovo 9		1501	1501,15	543033	4800131	6421814	4799954	43 20 23,4	17 01 50,7
113	Veliki Obiljak	Srednji Velebit 17		1501	1500,95	387595	4952582	5506834	4951126	44 42 16,0	15 04 53,5

Koja se uzvisina može smatrati vrhom?

Obradu popisa najviših vrhova u uredništvu »Hrvatskog planinara« pratila je zanimljiva rasprava između autora, urednika i nekolicine čitatelja i suradnika o pitanju kriterija koja se uzvisina može smatrati zasebnim vrhom, kao i o pitanju treba li u popis uvrstiti uzvisinu na hrvatskom teritoriju u blizini višeg Jančijeg vrha, koji se nalazi u BiH. Cilj rasprave o kriteriju nije bio nametnuti ili jednoznačno definirati što je ispravno, a što neispravno, jer su takvi kriteriji zapravo stvar dogovora, tj. načina kako ćemo definirati određene pojmove i mjerila.

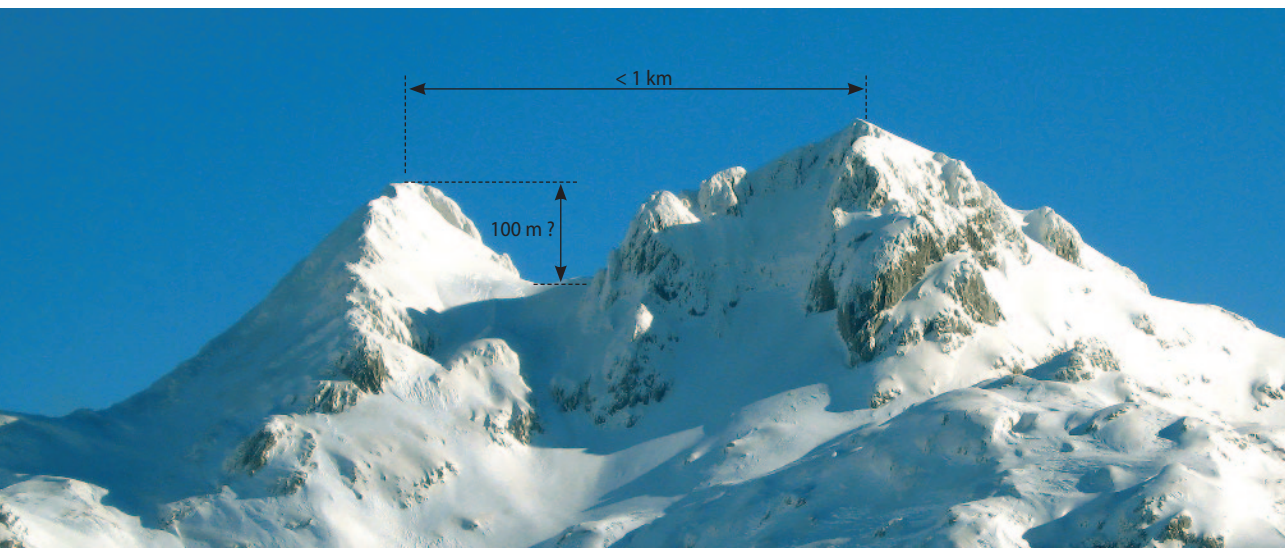
Zapažanja, mišljenja i razmatranja prenosimo u nastavku, ne samo zato što mogu biti zanimljiva našem čitateljstvu, već i zato što je to dobar primjer kako dobra rasprava može uz kolegijalno uvažavanje, argumente i primjere donijeti dobre rezultate.

Drugi vrh u Hrvatskoj?

Čitajući novi članak o najvišim vrhovima u Hrvatskoj uočio sam nekoliko logičkih problema. Tema je vječita i uvijek zanimljiva pa sam uvjeren da će ga mnogi s razumijevanjem pročitati. Sjećam se dugih rasprava o najvišem vrhu Velebita, davnih rasprava o najvišim vrhovima bivše Jugoslavije, pa o alpskim vrhovima višim od 4000 metara. Nedavno je u »Hrvatskom planinaru« Hrvoje Zrnčić rasvijetlio pitanje najvišega vrha Dabarskih kukova. Pisali smo i o najvišem vrhu Međimurja,

a Vladimir Volenec otkrio nam je da Šatorina nije najviši vrh srednjeg Velebita, već je to vrh Zečjaka u blizini Velikog Alana, pri čemu taj najviši vrh nije onaj na koji vodi planinarska markacija, već obližnja uzvisina koja nije planinarski obrađena. I u vezi s drugim vrhovima desetljećima se pojavljuju nebuloze i lutanja i glede imena, i glede »pripadnosti«, a sad i glede samog pojma vrha. Ovaj će članak zasigurno pridonijeti njihovu odmagljivanju (lat. nebula = magla). Planinari, poznato je, ne vole maglu.

Jedno je od pitanja koje se nameće može li činjenica da se susjedni viši vrh (uzvisina) nalazi na teritoriju druge države biti razlogom da se odstupi od zadanih kriterija. Konkretno, trebalo bi razjasniti zašto je sporedni vrh Jančijeg vrha uvršten u popis unatoč tome što ne udovoljava zadanim kriterijima. Visina vrhova (uzvisina), njihova međusobna udaljenost, pripadnost istom grebenu i položaj egzaktne su obilježja, dok je državna granica samo konvencija i po tome se ne bi trebala uzimati kao »jači razlog« od zadanih kriterija. Zapravo, moglo bi se reći da, ako uzvisina u blizini Jančijeg vrha ne udovoljava zadanim kriterijima, ne spada na popis – jer nije zaseban vrh. Netko bi mogao tumačiti da ta uzvisina nije uvrštena zbog principijelnih, već zbog emocionalnih i rodoljubnih razloga – samo zato da bi Hrvatska dobila još jedan visoki vrh (?), ili zbog

obilazničkih razloga (?) – još jedan žig! K tome bi čak to bio drugi vrh po visini u Hrvatskoj! (Šteta da propadne kad je već visok 1767,5 m! ☺) Bi li bio uvršten u popis da je visok, recimo, 1502 metra?

Dakle, da bi se takva uzvisina mogla uvrstiti u popis, trebalo bi dodati i treći kriterij koji bi, uz malo ironije, mogao glasiti otprilike ovako: ako se susjedni viši vrh (uzvisina) nalazi na području druge države, kriteriju 1. ili 2. ne mora biti udovoljeno.

Najviše uzvisine

Popis svih vrhova u Republici Hrvatskoj viših od 1500 metara koji je objavljen u »Hrvatskom planinaru« za veljaču otvorit će nove mogućnosti za marljive pohodnike: običi sve vrhove s popisa. Zato je važno da popis bude što točniji.

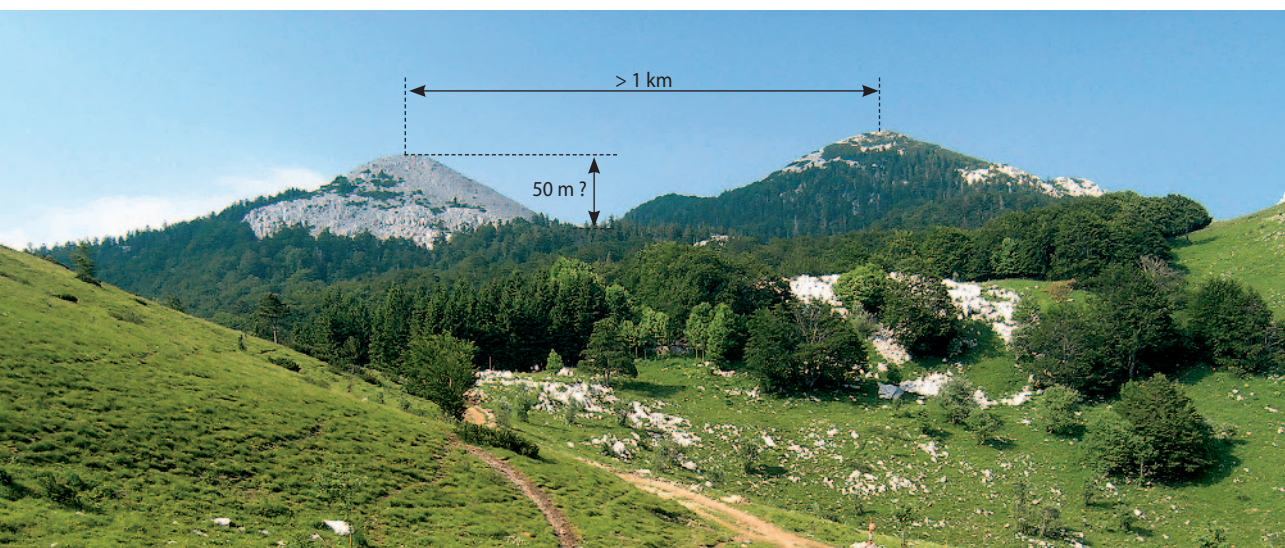
Pokušao sam protumačiti uvjete iz članka za uvrštavanje vrha u popis i učinili su mi se previše zamršeni, a revidirani prvi uvjet možda i nepreciznim (»a od najnižega (!) sedla koje se nalazi između nje i svake (!) od susjednih uzvisina (ako je na grebenu više njih) viša najmanje 50 metara«). Započeo sam pretraživati internet, danas izvor svega (ne)znanja, da vidim kako su to drugi riješili i popisali najviše vrhove neke zemlje ili područja. Utvrdio sam da se udaljenost ne uzima u obzir: uzvisina je zaseban (samostalan) vrh ako je njezina relativna visina (topographic prominence) veća od dogovorene granice (npr. UIAA za alpske četiritisučnjake uzima 30 m, slovenski popis 40 m, a američki popis za Fourteeners čak 300 ft).

Po dogovoru se uzima da je relativna visina (prominence) Mount Everesta, najvišeg vrha na Zemlji, jednaka njegovoj nadmorskoj visini (elevation). Za relativnu visinu vrha ima nekoliko ekvivalentnih definicija (vjerojatno moj prijevod s engleskog nije najbolji, ali nadam se da sam sačuvao smisao):

- relativna visina vrha je njegova visina iznad najniže izohipse koja ga okružuje, ali ne okružuje neki viši vrh.
- relativna visina vrha je R metara, ako se s njega mora spustiti barem R metara da bi se stiglo na veću nadmorsku visinu. Posljedica toga je da je relativna visina najviših vrhova otoka jednaka (apsolutnoj) nadmorskoj visini.
- za svaki greben koji povezuje vrh s višim terenom nađe se najniža točka (sedlo). Relativna visina vrha je razlika između visine vrha i visine najvišeg sedla među pronađenim sedlima.
- pretpostavimo da se razina mora podigne do najniže razine kod koje vrh postane najviša točka otoka. Relativna visina vrha je visina tako nastalog otoka.

Mislim da bi za hrvatski popis vrhova dovoljan uvjet bio da se vrh nalazi u popisu vrhova (viših od 1500 m) ako je njegova relativna visina barem 50 m, i da nije potrebno dodatno postrožiti kriterij drugim uvjetom.

Sporedna, jugozapadna uzvisina ispod Jančijeg vrha, visoka 1767,5 metara, ima relativnu

Markacija prema vrhu (u vršnoj zoni masiva Dinare)

visinu od 15 metara i objektivno ne zadovoljava uvjet da je smatramo zasebnim vrhom. No kriterij koji primjenjuje UIAA dozvoljava da se mogu uzeti u obzir i drugi, subjektivni kriteriji, poput morfološkog (oblik i izgled, »istaknutost« vrha) ili planinarskog (»važnost«, popularnost, povijesni značaj...).

Ne ulazim u točnost podataka za nadmorske visine na temeljnim kartama Državne geodetske uprave (HOK5), jer se »točna« nadmorska visine

za neke vrhove ne može utvrditi ni za Švicarsku (npr. na Swisstopo kartama različitih mjerila za vrh Fletschhorn navedene su različite visine od 3993, 3982 i 3984,5 m), a dodatni problem bit će točno odrediti nadmorsku visinu sedla koje »pripada« vrhu, podatka također važnog za određivanje relativne visine vrha.

Osim po nadmorskoj visini, vrhovi se mogu poredati po relativnoj visini i po izoliranosti (isolation). Npr. u Švicarskoj je apsolutno najviši vrh

Zanimljive poveznice na internetu

Definicije pojmova:

[http://en.wikipedia.org/wiki/Summit_\(vrh\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Summit_(vrh))
http://en.wikipedia.org/wiki/Topographic_prominence (relativna visina)
http://en.wikipedia.org/wiki/Topographic_isolation (izoliranost)
http://en.wikipedia.org/wiki/Ultra-prominent_peak (vrlo istaknuti vrh)
http://www2.arnes.si/~mcuder/2000/2000_projekt.html
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_mountains_of_Switzerland
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Alpine_four-thousanders
<http://www.hikr.org/files/40196.pdf> (službeni UIAA popis)

Slovenski vrhovi viši od 2000 metara:

Švicarska:

Alpski vrhovi viši od 4000 metara:

Britansko otočje:

SAD:

Najviše točke europskih zemalja:

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_mountains_and_hills_of_the_British_Isles_by_height
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_mountains_of_the_British_Isles_by_relative_height
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_mountain_peaks_of_the_United_States
[http://en.wikipedia.org/wiki/Fourteener \(Fourteeners, vrhovi viši od 14.000 stopa\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Fourteener_(Fourteeners, vrhovi viši od 14.000 stopa))
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_highest_points_of_European_countries

Monte Rosa (Dufourspitze, 4634 m, sa »samo« 2165 metara relativne visine), relativno je najviši Finsteraarhorn (4274 m, ali 2280 m relativne visine), a najizoliraniji je najistočniji alpski četiritsućnjak Piz Bernina (4049 m, 2234 m relativne visine i čak 137,8 km udaljen od terena veće nadmorske visine). Bilo bi zanimljivo poredati hrvatske vrhove i po ta dva kriterija ili barem po relativnoj visini (prominence). U Hrvatskoj nema vrhova čija je relativna visina veća od 1500 m (ultra-prominent peaks), ali vjerojatno bi se našlo nekoliko vrhova s relativnom visinom većom od tisuću metara.

Na kraju spominjem da najviša točka neke države (nekog područja) ne mora biti vrh, jer se ne mora posebno isticati od okolnog terena. Takvih primjera u svijetu ima u više država.

Autorov osvrt

U članku objavljenom prije 25 godina naznačio sam da sam tada za svoje osobne svrhe napravio popis vrhova bivše Jugoslavije viših od 2000 metara, jer mi je bio izazov obići ih. Ima ih oko 600 i obišao sam ih oko tri četvrtine, a tada se država raspala. Budući da mi je Hrvatska ipak bliža (i srcu i nogama), a nema takvih vrhova, napravio sam popis vrhova viših od 1500 metara. Posljednji od njih (Golu Plješivicu) obišao sam tek nedavno, nakon Domovinskog rata. U novijem, ažuriranom popisu pojavilo se pet novih vrhova, koje još nisam obišao. Baš dobro – opet imam zanimljivih novih izazova!

Naravno, pri sastavljanju popisa postavilo se pitanje izbora kriterija. Uzeo sam numeričke kriterije (ne zato što sam matematičar; da nisam matematičar bio bih vjerojatno kartograf - uvijek su me oćaravale topografske karte) već zato što ih je moguće toćno definirati i primjenjivati. Zašto onako – sa dva različita kriterija – prvi ošćtriji i drugi blaži? Nije isto praviti popis npr. na Šar-planini ili u Julijskim Alpama, ili pak npr. na potezu Vaganski vrh – Sveto brdo, ili u Rožanskim kukovima. Ošćtriji kriterij dolazi do izražaja u Alpama, Rožanskim kukovima i slično, a blaži (rezervni) na Šar-planini, masivu Dinare, Kamešnice i slično. Zašto baš 100 i 50 metara? Pa mogla bi to u principu biti bilo koja dva broja, npr. 91,44 i 45,72 metara (100 i 50 yarda) ili nekako drugaćijje. Međutim, svoje sam popise radio služeći se topo-

grafskim kartama imajući puno povjerenje prema radu geodetskih stručnjaka, a nisam na primjer mjerio pojedine visine vrhova barometrićkim visinomjerom. Jasno je i zašto. Na tim kartama za naše područje imamo metrićki sustav, a naravno da Amerikanci rabe stope i milje.

Vraćam se na ono 100 i 50 metara. Ako se to samo malo smanji, npr. na pola, Zećjak će imati tri vrha, a broj vrhova u Hrvatskoj u onom popisu će se popeti na više od 500. To bi ipak bilo pretjerano. Ovaj dobiveni broj od stotinjak vrhova prilićno je dobar, nije ni pretjerano velik niti pretjerano malen. Brojevi 100 i 50 lako su primjenjivi jer imamo takav sistem izohipsi na kartama. Mislim da je ovaj par brojeva 100 – 50 prilićno dobro odabran; vidim to i po reakćijama svih dobronamjernih planinara.

S druge strane, na našem popisu vrhova nema nama (kako kome) možda najvažnijih vrhova: Klek, Sljeme, Brezovo polje, Vojak, Ivanšćica, Veliki kabal, Sveta Gera – Sveti Ilija – Trdinov vrh? itd. Međutim, naslov iznad popisa jasno kaže o ćemu je u njemu rijeć.

Inaće oćaranost i opsjednutost brojevima proćkleta je stvar. Zašto slavimo roćendane tri puta zaredom u razmaku od po 525.600 minuta, a onda jednom u razmaku od 527.040 minuta? Zato što su to razmaci u tri obiće i jednoj prestupnoj godini. Isto to bih rekao za oćaranost tobožnjom preciznošću. Uvijek mi je bilo smiješno kada na primjer u Bonanzi jedan brat kaže da je nešto udaljeno dvije milje, a naš prevoditelj u titlu prevede da je to udaljeno 3218 metara; ja bih ostavio dvije milje, ili – ako baš moram – rekao bih tri kilometra.

Odabir duljinskih mjera stvar je dogovora. Nekada davno (npr. u Bibliji) mjerilo se laktima, stopama, palcima, itd. Čijim laktima, stopama, palcima, i kojim? Ako je to npr. kraljevim laktima itd., tada svako toliko imamo reformu mjera: kralj je mrtav – živio novi kralj! Francuska revolucija donijela je reformu mjera na sadašnji oblik. Metar je 40-milijunti dio duljine meridijana; doduše, danas se zna da meridijan iznosi nešto više od 40 milijuna metara. Kontinentalna Europa je uzela metrićki sustav, a Englezi se još ne daju – neće im valjda drugi nešto propisivati! Mislim da sam kao matematićar »ćijepljen« protiv obje oćaranosti koje sam spomenuo.

Planinarski dnevnik

Krunoslav Milas, Zagreb

Razgovarajući jednom s mlađim planinarima o obilasku neobilježenih putova, saznao sam da oni to danas rješavaju prilično jednostavno. »Uzmeš GPS, upališ ga na početku puta, isključiš kad dođeš na vrh i po istoj se ruti vraćaš.« Po povratku u dom pregledaju snimljeno na fotoaparatu/telefonu ili nečemu trećem, fotografije s kratkim komentarima e-mailom prebace na svoju web/facebook/twitter stranicu i svatko može još iste večeri vidjeti gdje si toga dana sve bio!

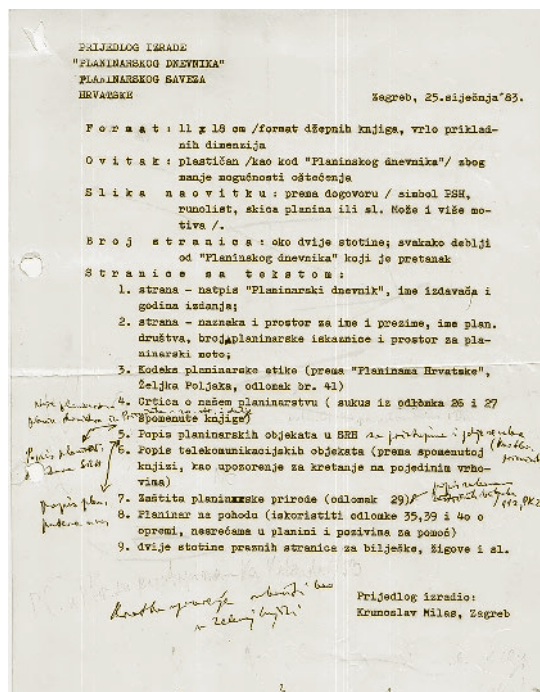
Bio je to poticaj da počnem razmišljati o tome kako je to nekad izgledalo. Glede snimanja, važno je bilo nositi dva fotoaparata: jedan za fotografije, a drugi za dija pozitive. I, dakako, toliko filmova koliko misliš da će ti trebati. Glede pak zapisivanja, alfa i omega svega bio je planinarski dnevnik, knjižica koju i danas mnogo nas nosi sa sobom u planinu.

Iskreno, planinarski su dnevници tema koja me oduvijek zanimala. Prije trideset i više godina

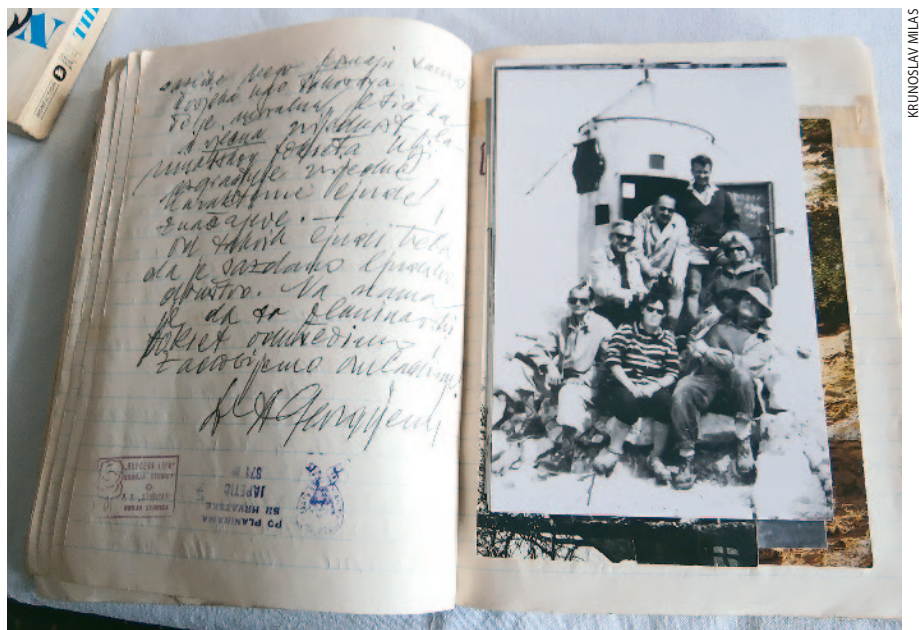
obično smo po planinama sa sobom nosili koje-kakve tvrde ukoričene bilježnice, »spomenare« ili obične tekice (neko sam vrijeme s ponosom nosio knjižicu tiskanu u Londonu pod nazivom »Nothing book«, koja se tako zvala jer je izgledala kao prava knjiga, ali je bila prazna!). Upravo je zato nekoliko nas predložilo PSH-u da tiska planinarski dnevnik. Knjižica je prvi put tiskana 1983. i od tada se praktično u jednakom obliku tiska već više od trideset godina!

No, vratimo se mi temama koje sam pronašao u raznim planinarskim dnevnicima. Ima ondje svega, dakako, uz žigove, koji su oduvijek sastavni i obvezni dio svakog dnevnika. Razglednice, fotografije, novinski izresci, karikature, osušeni runolisti (češći u starijim dnevnicima), zatim tramvajske karte, stare karte za vlak ili sljemensku žičaru... U njima ćete, usuđujem se reći, pronaći cijelu povijest našega planinarstva. Bezbroj je ovdje pohoda, tura, obilazaka planinarskih putova. Posebna su priča sažeti prikazi nekada vrlo popularnih sletova, zatim opisi izgradnje, otvorenja, opskrbe i dežurstava na mnogim domovima. A ima i čudnih događaja. U dnevniku I. Š. pronađim opis Sleta planinara Jugoslavije, a netom prije toga opis markiranja staze na Medvednici za potrebe hodočasnika koji su pješice išli u Mariju Bistricu na Nacionalni euharistijski kongres. Sve se stapalo u jedno! Ili u dnevniku I. M. iz 1973. pakostan komentar iz nekoga dnevnog lista o tome kako je cijeli kat zgrade u kojoj se nalazi Župni ured na Sljemeni »oblijepljen natpisima i pločama koje preporučuju domaću hranu, bučnicu i češnjovke...«. Nakon toga kratak odgovor objavljen samo u »Glasu Koncila« da je zgrada bila crkveno vlasništvo, da je prvi kat nacionaliziran i da je Crkvi ostavljeno samo prizemlje. »Vodili su se neki pregovori preko Komisije za vjerske poslove da se sve vrati Crkvi, no do sada nije došlo do nikakva rezultata«, piše G. K.

Dnevници su puni osobnih doživljaja i susreta. Evo jednog zanimljivog! U svom dnevniku iz 1938. Z. L. opisuju susret u vlaku dok su se vraćali

Inicijativa za izdavanje »Planinarskog dnevnika« iz 1983. godine

Stranice planinarskog dnevnika

Ima u planinarskim dnevnicima svega, dakako, uz žigove, koji su oduvijek sastavni i obvezni dio svakog dnevnika. Razglednice, fotografije, novinski izresci, karikature, osušeni runolisti (češći u starijim dnevnicima), zatim tramvajske karte, stare karte za vlak ili sljemensku žičaru... U njima ćete, usudujem se reći, pronaći cijelu povijest našega planinarstva

s jednog izleta: »S nama se u razgovor upušta jedna sugovornica. (...) Nakon duljeg razgovora ona nas moli da joj sakrijemo u naš ruksak njezin demižon u kojem su četiri i pol litre vina, tako da ne mora platiti porez za ulaz u Zagreb. Peppek je uzeo svoj prazni ruksak i u njega smjestio taj demižon. (...) Izašli smo iz vlaka bez da je Peppek pregledan od potrošaarske kontrole.« Ili, kako I. M. piše u srpnju 1972. spominjući ljude koji su bili s njim u društvu: »S nama je i jedan Arapin iz Sirije, neki Eljas. Na početku dnevnika napisao mi je 'Planinarski dnevnik' na arapskom...«.

Svašta se na izletima događalo. Vraćajući se kroz pljusak s Velikog Rujna u kolovozu 1996., piše I. Š., »na otprilike sat od magistrale pao sam na skliskom kamenu i razbio arkadu. Krvario sam kao prasac. Uspješan doktor bio je Jozo, a Kruno je ponio moj ruksak.«

Sastavni dio planinarskih djelatnosti svakako su radovi i dežurstva u domovima. I o tome

pronalazimo zapise u dnevnicima. Dana 16. svibnja 1985. piše I. Š.: »Radna akcija na Bijelim stijenama. Dovedli stvari na bus stop. Na leđima iznijeli piće (pivo i mineralna voda) na dom. Nakon toga cijepao drva do navečer.« A koliko je na dežurstvima bilo posla, najbolje svjedoči opet I. Š. u svojoj bilješki od 23. svibnja 1987.: »Dežurstvo na Bijelim. Na domu noćili pedesetak 'Sljemenaša', a u nedjelju došla i dva autobusa PD 'INA Naftaplin'. Napravio odličan promet. Vratio se s 'naftaplincima' u Zagreb.«

Evo zanimljivog prikaza radova na domu na Oštrcu. J. L. u svojem dnevniku iz 1949. opisuje elektrifikaciju Oštrca: »3. listopada – vukli stupove, kopali jame, ukopavali stupove. Poslije rada zabava. 13. XI. – opet kopali jame, zatrpavali cijevi za odvod vode. Poslije rada veselo. 20. studenoga – vukli stupove, navlačili žicu. Vrijeme lijepo, radovi se bliže kraju. 11. XII – zatrpali cijev, ogradili turbinu i time završili radove na

centrali. U nedjelju 18. prosinca bit će otvorenje kuće...«.

Posebno je dojmljivo postavljanje spomen-obilježja. Od gospode o kojoj sam već pisao u HP-u dobio sam fotokopiju stranice iz jednog dnevnika od 11. listopada 1964., gdje je opisan odlazak na Klek četveročlane skupine planinara iz PD-a »Željezničar«, na čelu s Dragom Belačićem – Žoharom. Postavili su spomen-ploču poginulom alpinistu Dragutinu Belačiću mlađem povodom desete obljetnice njegova stradanja (mladi alpinist stradao je 17. listopada 1954.). Evo odlomka: »U nedjelju u 9 sati počeli smo sa ugradom po lošem vremenu. U 12,30 sati bili smo gotovi s radom. Ploču smo postavili točno s lijeve strane kratice za vrh, a sa desne strane od spomen ploče Ivo Babić – Đalski koji je poginuo u stijeni Kleka 17. svibnja 1953.«

Opisi putovanja i uspona vjerojatno su najzanimljiviji. Zna li da je Milan Bogdanović (1876. – 1942.) kao srednjoškolac napisao idiličan ep u heksametru, stihu starogrčkih epova, o izletu na Sljeme i u Zagorje!? Pravi pravcati ep s pet pjevanja i kojih tisuću stihova! Njih su nekolicina, naime, u lipnju 1894. po završetku sedmog (danas trećeg) razreda gimnazije, krenuli iz Zagreba na

izlet na Sljeme, spustili se u Zagorje i istim se putom vratili. Pročitajte opis dolaska na Kraljičin zdenac:

»Kraljičinom zdencu dođoše
šaleč' se, pjevajuč' pjesme,
Govoreći o svem, na um što palo je njim.
Došav do šumarske kuće, tamo zatražiše mlijeka.
Odmah dobiše njeg', svaki za novčića šest.
U njeg' nadrobiše kuglofa, što ga je Vuković im'o.
Prijalo to je njim', bijahu natašte svi.
Koharić tada izvadi šunke pečene i mastne,
Što je tetka njem' dala za daleki put.
Regović još je k tome imao suhoga sira.
Brzo polovicu sveg' oni potrošiše tuj.
Plativši mlijeko podoše odmah k hladnomu vrelu,
Napiše vode se tam', koja je prijala njim'.
Tamo i nehote oni se sjetiše kraljice crne,
Koja je davno još vladala krajem tim.
Po njoj i nosi ime ovaj kraljičin zdenac,
Hladne vode koj' uvijek pruža putniku tuj.«

Čini se da ih je iznevjerio prijatelj koji je bio organizator (»aranžer«) izleta – jer nije pošao s njima na izlet. A i sir im je obećao ponijeti! Evo kako se ostali ljute na njega:

Planinarski dnevnik putopisca Marija Saletta

»Reći će na to jedan: Doista, divan je čovjek
 Baš taj, koji se vijek držao ko naš aranžer.
 On je predložio poći navečer u devet sati,
 Naum svakako glup, ko što je i on sam.
 Reko je jošte, da će donijet švajcarskog sira
 Tolko da bude dost' za nas putnike sve.
 Sada pako nema ni njegov
 ni njegovog švajcarskog sira,
 Za tu će nama on prevaru platiti već.
 Odsad ćemo njegov zato sirom nazivati:
 'Zdravo! Što radiš ti, sire oj mileni naš!?'«

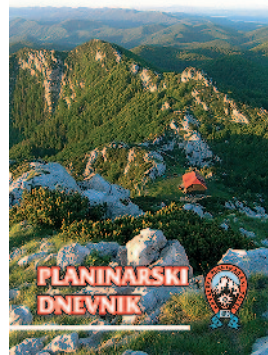
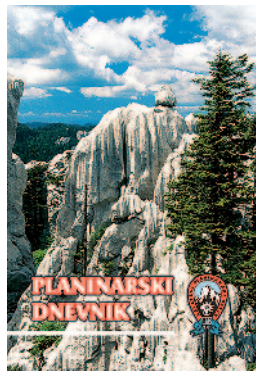
Nekada se i na daljine gledalo sasvim drugačije nego danas. Opisujući put na Risnjak ljeti 1949., J. L. navodi: »Vrijeme je krasno, runolista ima mnogo. U 11,30 krećemo za Delnice kamo smo stigli u 15,30, prešavši 30 km za četiri sata, uz to što smo se četiri zadnja kilometra vozili kamionom.«

Očito je da se J. L. družio s planinarima – dobrim hodačima. Poslušajte samo opis njihova izleta na Bijele stijene tijekom prvomajskih praznika 1949.: »Iz Zagreba krenuli vlakom u 22,10, u Ogulin stigli u 2,15. U pola tri krećemo sa stanice i u sedam stižemo pješice u Jasenak. Tu smo počinili i založili nakon 25 km pješčenja. (...) Na kuću smo stigli u 11,30 gdje smo si uredili za spavanje, a nakon toga se bacili na uništenje sadržine naših ruksaka. Zatim smo krenuli na vrh Bijelih stijena. Vrijeme je bilo gadno i kišovito. (...) Ujutro u 11 krećemo za Jasenak, kamo stižemo u 12,05. Nastavljamo za Ogulin gdje stižemo u šest sati, a u 10,45 smo u Zagrebu. Izlet je uglavnom uspio.« Zamislite: uspio izlet! Kiša, magla, nevrijeme i četrnaest sati hodanja u nepuna dva dana! Nadite mi danas takve entuzijaste!

Možda će sljedeći citati koje sam našao u planinarskom dnevniku svoga pokojnog brata biti najbolji sarkastičan komentar onog entuzijazma koji je sve nas tada držao: »Ni nora gora, neg' je nor ki ide gor!« i drugi: »Teško nogama pod ludom glavom!« Ili treći: »Bilo je prekrasno i praf nam budi!«

Spomenuo sam runoliste. Kad smo kod runolista, pronađoh da se i na svijest o zaštiti prirode gledalo drugačije. Zamislite da danas netko na svojoj facebook stranici napiše tekst kao Z. L. 1938. u svom dnevniku:

»Uspeli smo se na vrh Bijelih stijena. (...) Pogledom tražimo runoliste, ali nigdje ni jednoga.

Novija izdanja Planinarskog dnevnika HPS-a

Tek na stijenama ispod sebe vidim ih nekoliko, ali ti su maleni. Spuštamo se u pravcu 'Biškupove kape'. Uz put nailazimo na lijepe runoliste. Kitimo naše šešire s prvim egzemplarima. P. isto nailazi na lijepe i velike runoliste, ali imao je prilično muke dok ih je ubrao jer su bili na strmoj stijeni. J. ima sreću i nailazi na same velike komade od kojih neki imaju i dvostruki cvijet. Trgamo ih bez korijena. P. mi priča da mu se dogodilo da je nekoliko nehotice ispuknuo s korijenom, no on ga je natrag zakopao u zemlju. Time je učinio plemenito djelo spram prirode. To se svakome događa, da istrgne runolist s korijenom. Mi zapravo ne trgamo više za sebe, već za naše prijatelje koji su nas zamolili da im donesemo u Zagreb...« Zaštitari prirode, što kažete na to!?

Ili, još jedan odlomak istog autora: (njegovo se društvo konjskom zapregom vraća prema Ogulinu): »Na jednom mjestu J. zaustavlja kola te silazi dolje zajedno s kočijašem. Razlog je taj što uz cestu raste neko drvo sa crvenim plodovima. Slijedi velika berba tog ploda koji služi za ukras u vaze među cvijećem. Kod berbe stupa i sjekira u akciju...«

Na kraju, bez obzira što se dogodilo, gotovo svi tekstovi završavaju riječima: »Stigli smo doma svi zadovoljni«, »Loše vrijeme, ali bilo je prekrasno«, »Dolazimo i drugi puta... Konačno, zato i postoje naši planinarski dnevnici i, bez obzira na sve, neće tako brzo nestati. Tako Z. L. 1938. završava svoj tekst ovim riječima:

»Da ostanu u meni što dulje te uspomene na proživjele časove našeg izleta na Bijele stijene, napisao sam ovaj dnevnik koji ću uvesti u svoj spomenar planinarskih doživljaja...«

Od Ratkova do Hirčeva skloništa za sto minuta

prof. dr. Vladimir Volenec, Zagreb

Pogledamo li bilo na koju planinarsku ili specijalnu kartu Bijelih stijena, vidjet ćemo da je zračna udaljenost od Ratkova skloništa na Samarskim stijenama do doma ili skloništa na Bijelim stijenama dva kilometra. Ta se udaljenost na lakšem terenu može prijeći za manje od pola sata uobičajenoga planinarskog hoda. Međutim, na području Bijelih stijena priča je posve drukčija. Vihoraški put od Bijelih do Samarskih stijena trasiran je malo sjevernije od zamišljene zračne linije, a vodi uglavnom hrptom Bijelih stijena i za obilazak trebaju otprilike četiri sata uobičajenog hoda. Nisam čuo da ga je tko prošao u rekordnom vremenu. Može li ga se proći za dva sata ili možda pretrčati za jedan sat?

Izravan put po zračnoj liniji vodio bi kroza samo srce Bijelih stijena, južno od njihova hrpta, najtežim krškim terenom u Hrvatskoj, s kojim se mogu usporediti samo Rožanski i Hajdučki kukovi na Velebitu te Pakleno iznad Hahlića. U to područje ulazio sam nekoliko puta i nikad nisam bio siguran gdje ću izići jer to je nevjerojatan splet grebena i grebenčića, ponikava i ponikvica, stijena i jama, kroz koji se ne može prolaziti plan-ski u nekom smjeru, već se neprestano moraju

tražiti prolazi. Stoga se napreduje vrlo zaobilazno, uz tek općenito pridržavanje određenog smjera. Za svaki izlet u to područje treba predvidjeti cijeli dan i barem šest do osam sati hoda, a ne bi ga trebao poduzimati neiskusni planinar bez osjećaja za orijentaciju i bez penjačkih sposobnosti. Međutim, tko prođe tim dijelom Bijelih stijena, bit će oduševljen bogatstvom oblika, zahtjevnosti i potpunom nepredvidljivošću pohoda.

Dugi niz godina zanimalo me pitanje je li moguće uobičajenim planinarskim hodom stići iz jednoga skloništa u drugo, recimo, za dva sata ili manje. Jasno je da mogući put treba tražiti na južnom rubu krškog područja Bijelih stijena. Nekoliko sam puta pokušao pronaći takav put, što sâm, što s jednim ili dva Darka. Jednom smo otišli suviše južno te pošavši od Ratkova skloništa izbili na Kapelski put čak ispod Velike Javornice. Zatim sam taj put skraćivao raznim prečicama, dok nisam pronašao vjerojatno najkraći mogući. Meni je uobičajenim hodom trebalo oko sto minuta da njime prođem.

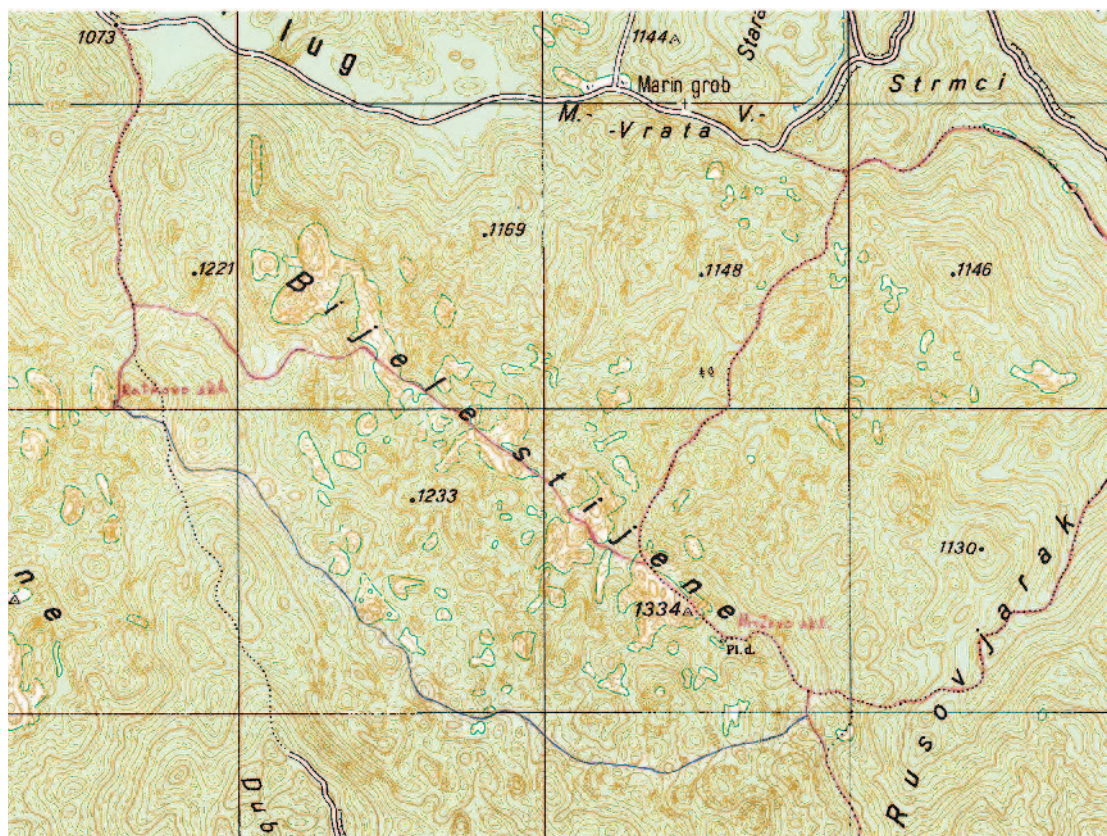
Crvene crte na priloženoj karti označavaju postojeće markacije (ne sve!), a plava crta trasu novoga, mogućeg puta, koji zasad postoji samo

Hirčevo sklonište na Bijelim stijenama

Ratkovo sklonište na Samarskim stijenama

Putovi u područja Bijelih stijena

u mojem pamćenju. Mislim da bi ga bilo korisno »markirati«, naravno, u virtualnom smislu, pomoću traga pohoda koji bi zabilježio neki planinar, vješt u uporabi suvremenog GPS uređaja.

Navest ću nekoliko razloga u prilog ostvarenju takvog puta. Prvi razlog: to bi bio najbrži put od kuće na Bijelim stijenama do Ratkova skloništa. Često se planinari nakon prolaska Vihoraškim putem zateknu u jednom skloništu, a željeli bi što brže stići do drugoga jer im je tamo ostala oprema, ili ih tamo čeka ostatak društva, ili im se podno toga skloništa nalazi automobil. Sada to rješavamo tako da se iz jednog skloništa spustimo na Begovu stazu, hodamo dosadnom cestom i zatim se penjemo do drugog skloništa. Za to je potrebno oko dva i pol sata, uza znatan gubitak visine. Novi bi put bio kraći, zanimljiviji i manje naporan.

Drugi razlog: novi bi put, uspoređan s Vihoraškim putem, mogao poslužiti za lakši i sigurniji

ulazak i izlazak iz krškog područja između dvaju skloništa. To je područje dugačko oko dva i široko oko jednoga kilometra. U njega bi se moglo spuštati i s Vihoraškog puta, a onda bez bojazni od lutanja izlaziti iz tog područja novim putem. Takvu mogućnost već imamo na sjevernoj strani Vihoraškog puta, zahvaljujući cesti i Begovoj stazi.

Treći je razlog potreba da se malo raste reti Vihoraški put i dobije nova mogućnost za prelazak iz Samarskih u Bijele stijene i obrnuto. Dobila bi se i mogućnost kružnog puta kroz Bijele stijene.

Put o kojem govorim gotovo je u cijelosti na nadmorskoj visini od oko 1200 metara, a prolazi kroz šumu pa zato s njega nema vidika u vrijeme vegetacije i ne može se ljepotom i atraktivnošću mjeriti s Vihoraškim putem. Iako to i nije njegova svrha, i na njemu ima zanimljivih pojedinosti vrijednih obilaska.

VRH

Vidova gora (780 m) na Braču

Vidova gora je najviši vrh jadranskog otočja. Na vrhu stoje 12 m visok monumentalni križ od bijelog bračkog kamena i telekomunikacijski objekt, a pokraj njega konoba »Vladimir Nazor«. Bliža okolica vrha staro je kulturno mjesto, a u ostacima dvostrukog obrambenog zida naslućuje se stara ilirska gradina. Vrh se naziva i Vidovica, Sveti Vid, Sutvid po starohrvatskoj kapeli čiji se ostaci nalaze stotinjak metara od vrha. Vidik s vrha pruža se na južnu obalu otoka sa zelenim pojasom oko Bola. Pogled osobito privlači Zlatni rat, uzak pješčani rt što se poput šiljka usijeca više od 600 m u morsko plavetnilo

Koordinate: N 43° 16' 46.9" E 16° 37' 11.2"

Žig: Metalni žig je na zidu telekomunikacijskog objekta

Prilazi:

Kneževravan – Vidova gora **1.30 h**

Bol – Vidova gora **2 h**

Glavni prilaz na Vidovu goru je asf. cestom preko Kneževravni. Pješачki prilaz iz Bola je za planinarenje mnogo atraktivniji, ali i naporniji. Cesta koja vodi do vrha Vidove gore odvaja se s glavne otočne ceste Supetar – Bol na prostranoj visoravni. Nakon 1 km od nje se d. odvaja širok kolni put za pustinju Blaca, a cesta za Vidovu goru nastavlja se 4 km blagim usponom kroz krasnu šumu crnog bora kao kroz aleju te završava na otvorenoj krškoj visoravni Korita, na čijem je rubu vrh Vidove gore. Cesta je asfaltirana i prohodna za autobuse, a uz nju se mjestimice naziru stare markacije.

KT: Hrvatska planinarska obilaznica, 40 vrhova za 40 godina PD Kamenjak

U svakom broju predstavljamo planinarske kuće, obilaznice, vrhove Hrvatske planinarske obilaznice, zanimljive internetske stranice i poneku zanimljivost iz prošlosti

ALAN ČAPLAR

Planinarska obilaznica »Nagrada planine«

Tip obilaznice:

Obilaznica s izbornim kontrolnim točkama

Godina osnivanja:

1962.

KT: svi vrhovi

Uvjet za priznanje:

Posjetitelj treba ispenjati toliko vrhova da zbroj njihovih nadmorskih visina bude veći od 100 000 m

Upravlja:

PD Kamenjak, Rijeka

Informacije:

PD Kamenjak,
tel./faks 051/331-212

Među mnogobrojnim planinarskim obilaznicama bez zadanih kontrolnih točaka po zanimljivosti se ističe obilaznica Planinarskog društva »Kamenjak« iz Rijeke pod naslovom »Osvajamo vrhove za nagradu planine«. Obilaznica je osnovana 1962. godine, a prepoznatljiva je po dnevniku tamnozelenih korica s prikazanim znakom PD-a »Kamenjak«. Iako je danas mnogo više vrhova opremljeno žigovima, do današnjih dana ona nije izgubila na privlačnosti.

Naime, kontrolne točke su svi vrhovi, bez obzira na visinu. Obilazak se dokazuje otiskom žiga u dnevniku obilaznice ili fotografijom. Za stjecanje značke priznanja potrebno je ispenjati onoliko vrhova koliko je potrebno da bi ukupni zbroj njihovih nadmorskih visina bio najmanje 100.000 metara. Od prosinca 1992. ne vrijede više pravila utvrđena u dnevniku izdanom 1983. i time, među ostalim, nema više potrebe obilaska nekoć uvjetovanih vrhova u bivšoj državi.

Dnevnik se može nabaviti ili naručiti u PD-u »Kamenjak«.

PLANINARSKA KUĆA

Rossijevo sklonište (1580 m)

Rossijevo sklonište nalazi se u srcu Rožanskih kukova, neposredno ispod stijene Pasarićeva kuka, na sjevernom Velebitu. Sagrađeno je 1929. i nazvano po istraživaču velebitske flore Ljudevitu Rossiju. Sklonište je 2009. i 2010. temeljito obnovljeno i predstavlja pravo malo remek-djelo uređenja funkcionalnog i lijepog interijera. Kuća ima cisternu s vodom. Većina planinara koristi ju kao odmorište na polovici puta između Zavižana i Alana te za istraživanje Rožanskih kukova.

INFO

Otvoreno: stalno

Opskrbljeno: neopskrbljeno

Mjesta za noćenje: 6

Upravlja: PD Kailaš, Zagreb

Informacije: Andrej Đapić

098/18-35-580

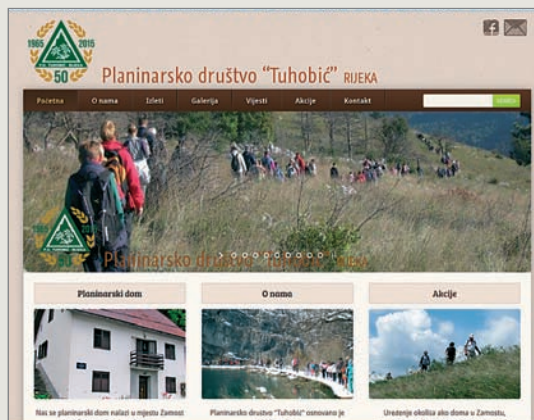
Prilaz vozilom: nema prilazne ceste, najbliži prilaz je od parkirališta u Zavižanskoj kotlini (2.30 h)

Planinari na vrhu Risnjaka (1528 m)

www.pdtuhobic.hr

Planinarsko društvo »Tuhobić« iz Rijeke osnovano je prije pola stoljeća radi okupljanja mladih, a tu svoju misiju uspješno obavlja i danas, organizirajući planinarske škole i edukativne izlete za djecu i mlade. Web stranica kojom se »Tuhobić« predstavlja na internetu obiluje lijepim fotografijama, a sadrži praktične informacije o planinarskoj kući »Zamost« te vijesti o aktualnim akcijama društva. Kratko je prikazana 50-godišnja povijest društva. Idući izleti najavljeni su godišnjim planom izleta, ali i preglednim i informativnim tekstovima sa slikama.

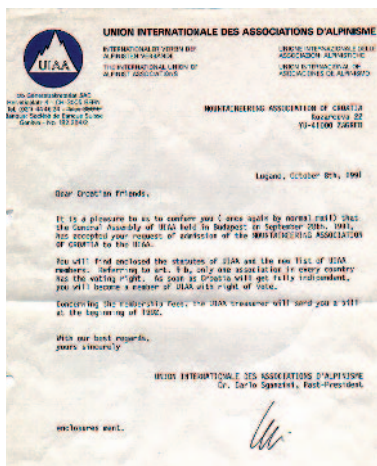
www.pdtuhobic.hr

IZ PLANINARSKÉ PROŠLOSTI

Hrvatsko planinarstvo u burnim povijesnim događajima 1991. godine

Povijesni događaji koji su uzrokovali raspad Jugoslavije odrazili su se i u hrvatskom planinarstvu. Na redovnoj skupštini Planinarskog saveza Hrvatske 13. travnja 1991. odlučeno je da se Planinarski savez Hrvatske preimenuje u Hrvatski planinarski savez i da se časopisu »Naše planine« vrati tradicionalno ime »Hrvatski planinar«. Prihvaćen je tada novi Statut s preambulom u kojoj je naglašeno da je HPS izvanstranačka organizacija te odlučeno da se HPS razdruži od PSJ i zatraži učlanjenje u UIAA, što se ostvarilo već u jesen te godine. Vrijedi istaknuti da je HPS primljen u UIAA u listopadu 1991., dakle tri mjeseca prije međunarodnog priznanja samostalne Hrvatske, te je bio prvi hrvatski sportski savez koji je primljen u neku međunarodnu sportsku asocijaciju.

Pa ipak, na razvoj planinarstva nakon osamostaljenja bitno su utjecali burni događaji koji su se uskoro razbuknuli u Domovinski rat. Na tisuće planinara pohrlilo je braniti domovinu, pri čemu su prednjačili alpinisti, speleolozi i gorski spašavatelji koji su formirali i neke specijalne jedinice. Najpoznatija takva

Dopis o primanju HPS-a u UIAA u listopadu 1991.

jedinica bila je Planinska satnija Velebit, koja je uspješno branila vrhove južnog Velebita. Planinari su tijekom rata iz srpskog okruženja izvlačili stanovništvo Lovinca preko Velebita te stanovništvo Kijeva preko Dinare. Nažalost, mnogo je planinara u ratu izgubilo život, a neke planinarske kuće postale su vojne baze.
prof. dr. Željko Poljak

Vremeplovid

1. 7. 1974. u Delnicama počela Opća skupština UIAA

4. 7. 1852. u časopisu »Neven« objavljena »Zora na Učici«, prvi hrvatski planinarski putopis

4. 7. 1969. otvoren Velebitski planinarski put

7. 7. 1889. otvorena piramida na Sljemenu koja je 1960. preseljena na vrh Japetića

16. 7. 2009. Na poticaj HPS-a Ministarstvo kulture proglašava Premužićevu stazu na Velebitu kulturnim dobrom Republike Hrvatske.

17. 7. 1907. istraživač velebitske flore Arpad Degen otkrio Degeniu velebiticu

24. 7. 1899. u Zadru osnovan PTD »Liburnia«

25. 7. 1953. na Plitvicama održan prvi slet hrvatskih planinara

7. 8. 1993. hrvatski speleolozi spustili se do dna Lukine jame (–1355 m) na Velebitu, tada osme po dubini u svijetu

15. 8. 1927. otvorena Krajačeva kuća, prvi planinarski dom na sjevernom Velebitu (Zavižan)

Mladen Vidaković (1930. - 2015.)

Mladen Vidaković rođen je 9. svibnja 1930. u Novoj Gradiški. U tom gradu završio je osnovnu školu i gimnaziju, a zatim u Zagrebu pohađao Veterinarski i Prirodoslovno-matematički fakultet. Po završetku studija radio je kao gimnazijski profesor biologije i kemije. Za vrijeme reforme školstva i ukidanja gimnazija premješten je u Školu učenika u privredi i zanatstva, koja je poslije postala Srednjoškolski centar »Ivo Lola Ribar«. Predavao je i u novogradiškoj podružnici Srednje medicinske škole »Radomir Kajganović« iz Slavonskog Broda. Nakon osamostaljenja Hrvatske vratio se u gimnaziju, gdje je radni vijek završio odlaskom u zasluženu mirovinu.

U planinarstvo je ušao davne 1962. na nagovor tadašnjeg tajnika PD-a »Strmac« Ilije Martića, njegovog sina Ivana te Ivana Baretića i Franje Podobnika-Frante. Njegovi prijatelji tada su smatrali da on, kao prosvjetni radnik, prirodoslovac i velik ljubitelj Strmca i Psunja, može biti koristan u širenju ideje planinarstva i odgoju mladih ljudi za taj pokret, okrenut prema zdravlju, sreći, druženju, čuvanju prirode i blagostanju.

Godine 1966. izabrali su ga za predsjednika »Strmca« i tu odgovornu dužnost obavljao je do 1978., punih dvanaest godina. U početku svoga mandata Mladen uspijeva preko direktora Tvornice alata, ing. Josipa Sremca, dobiti nepovratna financijska sredstva za nabavku boje i kistova za potrebe konačnoga i temeljitog markiranja glavnih planinarskih putova i staza na Psunju. Dio novca utrošen je za uspjele izlete na Plitvička jezera i u Jajce. Od vojske dobiva na besplatnu upotrebu kamion za sudjelovanje na Petom sletu planinara Slavonije 10. rujna 1967. u Orahovici, pod popularnim nazivom »Susreti drugarstva«. Na taj je izlet išlo više građana nego planinara.

Mladen Vidaković proveo je 1968. tri mjeseca na granici s Mađarskom, kao rezervni časnik tadašnje JNA. Bio je hitno mobiliziran u oklopne jedinice i poslan u područje Donjeg Miholjca zbog zategnutih odnosa Jugoslavije sa zemljama Istočnog bloka i ratne prijetnje. Svi planovi PD-a »Strmac« za tu godinu bili su otkazani. U godinama koje su slijedile planinarstvo Nove Gradiške sve je više gubilo članove, a smanjivalo se i zanimanje građana za planinarenje. Razloga je više, ali svi su povezani s novim životnim uvjetima. Ukratko, članstvo PD-a »Strmac« svelo se na predsjednika i tri najvjernija člana. Zbog obaveza prema PSH-u, dogovorili su se da svaki od njih plati članarinu za još jednog od bivših članova, da se društvo ne ugasi i ne bude brisano iz registra. Ti su im ljudi poslije novac višestruko vratili i pomogli u nabavci materijala za obnovu planinarske barake na Strmcu.

Kriza je trajala godinama, točnije do 1978., kada je Vidaković uz pomoć Nikole Stojakovića i Miše Trifu-

Mladen Vidaković sa Zlatnom knjigom hrvatskog planinarstva

novića uspio osigurati financiranje iz Saveza za fizičku kulturu i Općinskog saveza za sport i rekreaciju »Partizan«. Tada se vraćaju mnogi stari članovi, a upisuju i novi, pa dolazi do vidnog oporavka društva.

Osamdesete godine prošlog stoljeća bile su najbolje razdoblje u povijesti djelovanja PD-a »Strmac«. Upravo su u tome razdoblju Vidakovićeve zasluge došle najviše do izražaja. Ne samo da sudjeluje u gotovo svim radnim akcijama (rezanju grade, gradnji skloništa na Psunju, radovima na poboljšanju funkcionalnosti planinarske kuće na Strmcu i uređenju okoliša), nego je i idejni začetnik Psunjskoga planinarskog puta i realizator te zamisli uz pomoć planinara iz PD-a »Psunj« iz Pakraca i nekih članova matičnog društva (ing. Petra Matajčevića i Pere Čorkovića). Bio je to golem posao: trasiranje, markiranje, izrada kutija i žigova te njihovo postavljanje na kontrolne točke, tiskanje vodiča s opisom puta i znamenitosti te zemljopisnom kartom i ucrtanim putovima. Na kraju je prijavio projekt i odobrena mu je financijska pomoć za kovanje velike i lijepe značke prema njegovom nacrtu. U tim mu je poslovima iskrenu pomoć i potporu pružila Neda Ritz iz Ministarstva prosvjete i kulture. Psunjski planinarski put svečano je otvoren 26. travnja 1986. ispred hotela »Strmac«, u prisutnosti predstavnika društveno-političkih organizacija. Najzastupljeniji su bili planinari iz Zagreba, Osijeka i Dalmacije te susjedi iz Pakraca, Daruvara, Požege i Slavonskog Broda. Došli su i neki građani vezani uz pokret »Kretanjem do zdravlja«. Bio je to velik uspjeh za PD »Strmac«.

Prijelazom na kolektivno rukovođenje, u planinarstvo se uvodi tzv. predsjedništvo, koje zajednički odlučuje o daljnjem prosperitetu; Vidaković postaje njegov član. Bio je i član Planinarskog odbora Slavonije, koji mu povodom 25. godišnjice postojanja dodjeljuje Priznanje za doprinos u razvoju planinarstva u Slavoniji. Primio ga je u Požegi 28. svibnja 1988.

Nositelj je srebrenog znaka Planinarskog saveza Jugoslavije i zlatnog znaka Planinarskog saveza Hrvatske. Ima iskaznicu »markacist – voditelj«, kao i brončani znak »Planinar – transverzalc« jer je prešao petnaest planinarskih obilaznica. Znajući da Vidaković ima veliku zbirku planinarskih značaka, predsjednik Komisije za transverzale i putove PSH-a sugerirao mu je obilazak svih putova za koje obilaznik dobiva najljepšu i najvrjedniju numeriranu i emajliranu značku. Vidaković je obišao mnoge planinarske obilaznice u Hrvatskoj te »Slovensku planinsku pot« od Maribora do Kopra, s 80 kontrolnih točaka.

Objavio je niz članaka o planinarima i planinarstvu u »Novogradiškim novinama«, »Našim planinama«, »Brodskom planinaru« i »Hrvatskom planinaru«. Napisao je pet knjiga o ljudima i događajima iz prošlosti svog zavičaja te niz članaka za gradske i županijske novine. Opsežnu knjigu o povijesti PD-a »Strmac« pod naslovom »70 godina planinarstva u Novoj Gradiški« izdao je 2001. u vlastitoj nakladi. Polovicu naklade (250 primjeraka) poklonio je matičnom planinarskom društvu, u kojemu je proveo više od četrdeset godina života, a prodajom ostatka jedva je pokrio (uz financijsku pomoć supruge) troškove tiska. U povodu izlaska knjige, prof. dr. Željko Poljak piše u »Hrvatskom planinaru«: »Koncem ljeta izašla je knjiga pod naslovom '70 godina planinarstva u Novoj Gradiški'. Napisao ju je dugogodišnji član PD-a 'Strmac' u Novoj Gradiški prof. Mladen Vidaković na temelju povijesne građe koju je sakupljao dugi niz godina. Na taj način oteto je zaboravu djelovanje neko-

liko generacija novogradiških planinara. Knjiga ima 167 stranica i bogato je ilustrirana crno bijelim slikama, a u prilogu su i tri zemljovid. Sadržaj je podijeljen u 10 poglavlja od kojih je svako zapravo mali povijesni ili tematski pregled planinarskog rada. Posebno treba istaknuti da je autor knjigu objavio u vlastitoj nakladi, bez donatora, što je pravi podvig sa skromnom mirovinom koju ima kao bivši prosvjetni djelatnik i gimnazijski profesor. Knjiga je dakako ponajviše zanimljiva članovima 'Strmca' i građanima Nove Gradiške, ali će i ostale planinare u njoj sigurno zanimati opis planine Pšunja i Pšunjskog planinarskog puta.«

Poljak ga uvrštava u »Zlatnu knjigu hrvatskog planinarstva«, što je velika čast i priznanje za brojne zasluge za planinarsku organizaciju, a osobito za tu knjigu. U njoj su mnogi podaci prvi put objavljeni i spašeni od zaborava.

Često je u sjećanje vraćao jednu (kako je znao reći) etičku priču ekološkog značaja. Vezana je uz sudjelovanje na prvim »Papučkim jaglacima« 6. ožujka 1983.: »Okupilo nas se oko 80 planinara i izletnika iz Osijeka, Požege, Nove Gradiške i Slavonskog Broda. U ime domaćina, PD-a »Sokolovac«, pozdravni govor održao je njegov predsjednik, sudac Ilica Martinek, i između ostalog naglasio da se na ovim našim planinarskim putovima i stazama 'cvijeće bere očima, a ne rukama'. Ta divna koncizna milozvučna rečenica učinila je na mene golemi dojam. I ne samo na mene. Sudionici su poštovali Martinekovu misao i pustili jaglace da žive u svojoj prirodnoj sredini, a ne u čaši s vodom. Niti jedna zabrana to ne bi uspjela postići. Lijepa riječ i rajska vrata otvara. To je moja uspomena na prve Papučke jaglace.«

U jednom razgovoru pretkraj svog života Mladen je rekao: »Uspjeti je teško, a trajati još teže. Nastojao sam živjeti etički, ali teško je držati se etike u svijetu koji je prezire.«

Đorđe Balić

Mladen Vidaković na Treskavici

Pšunjski planinarski put

Na Pšunjskom planinarskom putu, 25. travnja 1987.

Viktor Stipčić (1933. – 2015.)

U Rijeci je 30. svibnja preminuo Viktor Stipčić, dugogodišnji predsjednik, dopredsjednik i tajnik »Kamenjaka«, urednik »Planinarskog lista«, organizator i voditelj mnogih društvenih akcija. Njegovim su zalaganjem osnivane sekcije u poduzećima, školama i drugim gradovima. Nekoliko planinarskih društava nastalo je osamostaljivanjem »Kamenjakovih« sekcija – npr. »Glas Istre« u Puli, »Pazinka« u Pazinu, »Planik« u Umagu, »Orljak« u Opatiji, »Tuhobić« u Rijeci...

Stipčiću su dodijeljena brojna priznanja i odlikovanja za unapređenje planinarstva i skijanja. Nositelj je Zlatnog znaka planinarskih saveza Srbije, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Srebrnog znaka Planinarskog saveza Slovenije i brojnih drugih. Prilikom održavanja Sleta planinara na Platku 1974. odlikovan je na prijedlog Planinarskog saveza Hrvatske Ordenom zasluga za narod. Za svoj doprinos razvoju »Kamenjaka« Stipčić je 2001. proglašen njegovim doživotnim počasnim predsjednikom.

Kao ilustraciju njegove planinarske misli i djela, prenosimo razgovor sa Stipčićem objavljen 2011. u monografiji PD-a »Kamenjak«.

U početku bijaše....

...skupina nas mladih, dinamičnih ljudi nezadovoljnih odnosom starijih članova »Platka« koji nisu shvaćali ni prihvaćali naše ideje pa smo odlučili osnovati novo društvo. Ideja vodilja je bila pružiti radnicima i službenicima mogućnost druženja van radnog vremena i prostora i kroz rekreaciju unapređivati neformalne društvene odnose. Ovu ideju prihvatio je i podržao toliki broj članova da se moglo pristupiti izradi osnovnih dokumenata društva i organizirati osnivačku skupštinu koja je i održana 14. prosinca 1961. u prostorijama Kluba ratnih vojnih invalida na današnjem Jadranskom trgu br. 1, u prisustvu više od 150 ljudi. Na osnivačkoj sjednici je društvo dobilo ime »Kamenjak« jer, kako reče pjesnik Ljubo Pavešić, »...na kamiku smo se rodili, na kamiku živimo, pa neka bude Kamenjak«.

...potom krenuše...

...propagandna predavanja po poduzećima, školama, mjesnim odborima Primorja, Istre i Gorskog kotara. U poduzećima smo najprije »obrađivali« sindikalne rukovodioce i članove radničkih savjeta, u školama nastavnike tjelesnog odgoja i direktore, tako da nikad nismo imali problema s kvorumom. No predavanja, koja su sadržavala prikaz prirodnih ljepota i osnova planinarstva bila su zanimljiva i rezultirala su masovnim upisivanjem novih članova i osnivanjem podružnica u poduzećima Vulkan, Tipograf, Jadro-agent, Transjug, Instalater, Gumiservis, Metalografski kombinat; u školama Bobijevo, Pećine, Brusić, Gornja

Viktor Stipčić (lijevo) i Vlado Bakotić (desno)

Vežica; u mjesnim odborima Kastav, Grobnik, Čabar, Delnice, Lokve, Fužine, Zlobin. Da bismo istakli važnost podružnica i dodatno propagirali društvo i planinarstvo, odlučili smo godišnje skupštine održavati svake godine u drugom mjestu.

...brojnu obitelj treba i skućit...

...a kako je dobar dio inicijatora novog društva bio na rukovodećim mjestima u zanatskim poduzećima, za redovan rad društva koristile su se prostorije ondašnje Zanatske komore kotara Rijeka u kojima je sjedište društva i danas. No, istovremeno se počelo razmišljati o planinarskom domu. Razmatrale su se mogućnosti gradnje doma na Kamenjaku, Tuhobiću, Sisolu, Ravnom, a konačno su odabrani Hahlići, gdje je još stajalo zgariste prvog planinarskog doma u Primorju, izgorjelog tijekom II. svjetskog rata. Dom je bio sagrađen 1926. godine na zemljištu koje je Hrvatski sabor dodijelio planinarskom društvu »Velebit« sa Sušaka. Navodno su ga spalili Talijani kao odmazdu za nastradalog policajca. Dodatni motiv za gradnju doma na tom prostoru predstavljali su i partizanski logori koji su djelovali na tom području, pa su i društveno-političke strukture dale suglasnost za obnovu doma. Novi dom je izgrađen dobrovoljnim radom članova društva uz materijalnu pomoć pojedinih poduzeća između kojih valja istaknuti doprinos »Gumiservisa« koji je preko sindikalne organizacije poduzeća za gradnju doma donirao milijun dinara.

Društvo je za potrebe planinara opremilo i kuću u Okrivju, nedaleko od Čabra. Kuća je bila česta meta članova društva za različite vrste obiteljskih druženja. S istom svrhom je, nakon požara koji je uništio kuću u Okrivju, novcem od osiguranja kupljena kuća u Frbeža-

rima, koja se posljednjih godina obnavlja i uređuje kako bi mogla primiti i veće skupine planinara.

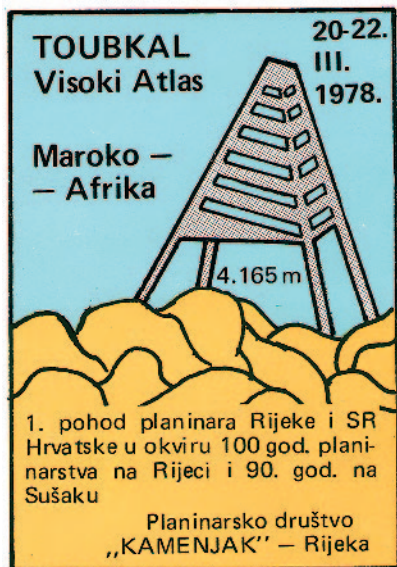
...i informirat...

...o zbivanjima, aktivnostima, planovima, zanimljivostima, izletima. U prvo vrijeme bile su to Društvene vijesti, tiskane ciklostilom na 4 stranice. Od 1970. godine, PD »Kamenjak« izdavao je »Planinarski list« koji je izlazio, u načelu četiri puta godišnje, bez određenog vremenskog razmaka. List se slao članovima, planinarskim društvima i zainteresiranim pojedincima širom Jugoslavije ali bez pretplate koja bi obavezivala društvo na redovito izlaženje. List se financirao oglasima poduzeća i dobrovoljnim priložima čitalaca a i suradnici su radili dobrovoljno, bez honorara ni za priloge, niti za uređivanje lista. Usprkos tome, društvo je već nakon prvog broja dobilo mnoge pohvale, između ostalih i od Turističkog saveza općine Rijeka: »Pozdravljamo trud i inicijativu... popularizacije mogućnosti odmora u našim planinama putem vrlo uspelog planinarskog lista koji i po sadržaju i po prelomu i po namjerama zaslužuje svaku pohvalu«. Tiskao se u tiskari »Tipograf« u Rijeci.

...o izletima...

...jednodnevnim – po goranskim, primorskim i istarskim planinama; jednodnevnim i višednevnim po hrvatskim planinama od Dalmacije do Slavonije; po Julijskim, Kamniškim i Savinjskim Alpama, Dolomitima. Ponekad se u istom terminu putovalo i na tri različita izleta.

Tri pohoda ipak zaslužuju da ih spomenem. Prvi je pohod na Ararat koji sam organizirao u povodu

Prigodna razglednica za ekspediciju na Toubkal

Fotografija s ekspedicije na Ararat 1970., snimljena prilikom uspona na Suphan Dagi (4434 m)

25. godišnjice oslobođenja Grada Rijeke uz financijsku podršku odbora za proslavu jubileja, SOFK-e Rijeka i nekolicine privrednih organizacija. Ekspediciju su činili članovi planinarskih društava iz Rijeke i Opatije: Orfeo Crespi, Willy Petrić i Mario Schiavatto (Torpedo), Boris Križan (Opatija), Ivo Rudešnjak (Platak), Vlado Bakotić i ja, umjesto spriječenog Marka Pavlića. Vlado je bio vođa puta, Orfeo je vozio kombi koji smo nazvali Arka zbog količine svakojače opreme spakirane u ojačane kartonske kutije smještene na krovu kombija. Kao organizator i tajnik pohoda bio sam zadužen za prikupljanje informacija koje će nam olakšati snalaženje na terenu. Dopisivao sam se s jugoslavenskom ambasadom u Turskoj, turskom ambasadom u Beogradu i Turskim planinarskim savezom koji su nam dali dragocjene sugestije i savjete. Naročito se korisnim pokazalo pismo turskog Ministarstva turizma kojim smo carinicima na turskoj granici objasnili da nam teret treba za uspon na Agri-Dagi, njihovu svetu planinu, te su odustali od traženja eventualno krijumčarene kave i čaja.

Ekspedicija nije bila turistička, ali je obilovala zanimljivostima: Istanbul nas je iznenadio kolonom u kojoj smo zbog stada ovaca na cesti izgubili dva sata (nadoznačena skraćenim spavanjem). U nekoliko kampova smo noćili besplatno nakon veselica pripremljenih za nas, putnike na svetu planinu. Ankara će nam ostati u trajnom sjećanju po slastičaru koji nas je na hrvatskom pitao odakle smo.

»Iz Rijeke, Jugoslavije« – odgovaram zbunjeno.

»Poznam Rijeku, držao sam slastičarnicu kraj Zore.« – objašnjava poznavanje jezika i čašćenje sladoledom i kolačima.

Drugi pohod zaslužuje da ga spomenem kako zbog zahtjevnosti tako i zbog broja učesnika. To je prvi masovni pohod planinara Rijeke i SR Hrvatske na

S lijeva: Vlado Bakotić, Anton Crgonja i Viktor Stipčić

Toubkal (4165 m), najviši vrh planinskog masiva Visoki Atlas u sjevernoj Africi (Maroko). Pohod je organiziran 1978. u povodu 90. godišnjice osnutka Primorskog planinskog društva na Sušaku i 100. godišnjice osnutka prve planinarske organizacije u Rijeci, Cluba Alpino Fiumano. Zacrtili smo si zadatak da na pohod povedemo preko stotinu planinara te da ih na vrh stupi najmanje stotinu – čime smo i simbolički željeli obilježiti ove jubileje. S planom izleta upoznali smo širi krug planinarskih društava iz Hrvatske i ostalih republika. Odaziv je premašio očekivanja pa je ekspediciju činilo 114 učesnika iz Hrvatske (Pule, Ogulina, Samobora, Zagreba, Karlovca, Varaždina), Bosne i Hercegovine (Sarajeva i Mostara) te nekoliko učesnika iz Slovenije i Vojvodine. Ovim pohodom ujedno su obilježene 50. godišnjica društva »Stražilovo« iz Srijemskih Karlovaca i pobratimstvo s PD-om »Prenj« iz Mostara. Pohod je pratila i ekipa RTV-a Zagreb koja je prilog objavila u »Nedjeljnom popodnevnu« JRT-a.

Iako smo preko službenih predstavnika SFRJ poduzeli mjere za osiguranje smještaja, što je i pismom potvrđeno, na terenu nisu manjkala iznenađenja. U mjestu Imlilu naišli smo na parkirane automobile španjolskih, francuskih i britanskih registracija kojima je, po riječima naših konjovodaca, ujutro stiglo nekih pedesetak planinara i krenulo prema domu. Pismena i potvrđena rezervacija za tamošnje privatne poduzetnike ne znači mnogo i čovjek mora biti spreman na improvizacije. Tako je i sada dio grupe spavao u domu a dio u selu udaljenom od doma sat i pol hoda, u sobama u kojima su ćilimi bili jedini namještaj.

Tako se u dvije grupe krenulo i prema vrhu. Grupa koja je krenula iz doma naišla je na visini od oko 3800 m na ledene plohe i dio obeshrabrenih se vraćao prema domu, što je kod druge grupe stvorilo nesigurnost te se odlučuju za uspon do visine od

3500 m. Vodstvo puta je uvjeravalo skeptike da se može i do vrha pa je dio ipak pristao na daljnji uspon. Tako se na vrh popelo 70-ak članova, što se može smatrati lijepim uspjehom s obzirom na okolnosti. Istinu govoreći, nije mala stvar uspeti se na 3500 m polazeći praktički s morske površine.

Na vrhu su postavljene zastave Rijeke, Hrvatske i Jugoslavije a zajedničkom slikanju su se pridružile i strane grupe koje su se tu zatekle. U domu je ostavljena zastavica našeg društva s nazivom pohoda na francuskom jeziku.

Nije zgorega sjetiti se da smo na ovaj pohod nosili svu potrebnu hranu. U sastavljanju jelovnika pomogli su donatori, predstavnici Mljekarske industrije »Zdenka« iz Velikih Zdenaca, Industrije mesa i konzervi »29. novembar« iz Subotice, Tvornice ribljih konzervi »Mirna« iz Rovinja. Hrana je bila pakovana u plastičnim vrećicama »Istraplustike« iz Pazina.

Masovnošću su se isticali pohodi na Titov vrh u povodu Dana mladosti.

...o akcijama...

Ono što je krasilo »Kamenjak« nije samo brojnost ideja već broj entuzijasta koji su ideje provodili u život. Tako je na primjer orijentacijsko natjecanje u okviru manifestacije »Lipa pamti« vodio Vlado Bakotić. Marko Pavlić je prikupljao podatke o ljudima i događajima uz »Memorijal Pothum«.

Učitelj skijanja Zvonko Kajba bio je nositelj organizacije »Jadranskog slaloma« koji se održavao na Planku. Ja sam bio jedan od sudaca.

Tijekom zimskih mjeseci organizirali smo »Bijele vikende« na pretežno talijanskim skijalištima – Sappada, Sella Nevea i dr.

Kajba je bio i realizator sajma rabljene skijaške opreme, ideje pokupljene na ljubljanskom sajmu i prilagođene potrebama članstva. Isprva se opremom trgovalo u prostorijama društva ali se posao ubrzo toliko razgranao da je trebalo naći poseban prostor samo za tu namjenu. Nekoliko godina je sajam djelovao u zgradi »Jugolinije« u Ulici žrtava fašizma 6, a potom se preselio u »Dvoranu Mladosti« na Trsatu, gdje djeluje i danas. Stalaže je izradilo zanatsko poduzeće »Jasen« s Trsata. O prodaji se vodila posebna evidencija, a trgovalo se u skladu s poslovnikom. Od ostvarenog prihoda 10 % pripadalo je društvu.

Posebna pažnja posvećivala se suradnji s planinarskim društvima iz drugih republika, suradnji koja je urodila bratimljenjem s »Pobedom« iz Beograda, »Ljubotenom« iz Tetova, »Prenjom« iz Mostara, »Snežnikom« iz Ilirske Bistrice... Prijateljstvo je sklopljeno i s planinarima iz Tricesima. Sa svima smo organizirali susrete i razmjenjivali posjete.

Pripremio Mario Polla

Priča o dvadeset godina HPD »Međimurje«

Ove se godine, među ostalim, navršava dvadeset godina od osnutka planinarskog društva »Međimurje« u Čakovcu. Tu lijepu, »okruglu« obljetnicu međimurški su planinari obilježili atraktivnom monografijom koja predstavlja njihov rad i rezultate. Dakako, tradicija planinarstva u Međimurju ima mnogo starije korijene (čakovečka podružnica HPD-a osnovana je 1924.), no nije pretjerano reći da je upravo u posljednjih dvadeset godina planinarstvo u Međimurju doseglo svoje vrhunce. To je, među ostalim, u velikoj mjeri zaslug članova HPD-a »Međimurje«, što se posebno dobro vidi kad se prolista atraktivna spomenica pod naslovom »Priča o dvadeset godina HPD Međimurje«.

Ova se jubilara monografija od većine planinarskih monografija razlikuje položenim formatom (22×26 cm), koji je pogodniji za prikaz fotografija. A fotografija je u ovoj knjizi uistinu mnogo! Poznato je da fotografije govore više nego tisuću riječi, a tome treba dodati da u cijeloj knjizi nema ni jedne za koju bi se moglo reći da nije lijepa ili tehnički kvalitetna. Naprotiv: ova je knjiga primjer odličnog odabira fotografija, koje će biti zanimljive svim planinarima, neovisno o tome jesu li ikada bili na nekom izletu s međimurskim planinarima. Monografija je začinjena kratkim tekstovima članova »Međimurja«, zapravo crticama s njihovih izleta, koji se vrlo lako čitaju. Zbog brižljivo sabrane faktografije, posebnu vrijednost ima uvodni tekst koji je napisao predsjednik HPD-a »Međimurje« Bogomir Trabe, prikazavši razvoj društva od njegova osnutka 1995. do današnjih dana. Na kraju knjige je popis priznanja i odlikovanja koja su u proteklih dvade-

set godina primili članovi »Međimurja«, kako za svoj rad, tako i za obilazak Hrvatske planinarske obilaznice. Objavljivanje monografije svojim su priložima pomogli Međimurska županija i petnaestak sponzora i donatora. Ima 160 stranica i tvrde korice. Knjiga je javnosti predstavljena na svečanosti u petak 24. travnja u čakovečkom Domu sindikata, a u ime HPS-a okupljenim je članovima HPD-a »Međimurje« na knjizi i na obljetnici čestitao pročelnik Komisije za priznanja HPS-a Vladimir Horvat. Knjiga se može naručiti kod predsjednika HPD-a »Međimurje«, na e-mail btrabe@gmail.com (Bogomir Trabe).

Ova je knjiga vrijedan prilog poznavanju povijesti planinarstva u Međimurju, a ujedno i lijep primjer odlično ilustrirane i primjereno uređene planinarske monografije.

Alan Čaplar

Prenj – planinarsko-turistička karta

KPZ »Planet« Sarajevo izdao je 2014. odličnu kartu Prenja u mjerilu 1:40.000. Autor joj je Zehrudin Isaković, izradio ju je Bakir Sujoldžić, a recenzent je Braco Babić. Karta se može nabaviti u Planinarskom savezu BiH u Sarajevu po cijeni od 15 konvertibilnih maraka.

Planina Prenj nalazi se u na sjeveru Hercegovine. Visinom se ističu vrhovi Zelena glava (2103 m) i Lupoglav (2102 m). S istoka, sjevera i zapada Prenj je okružen rijekom Neretvom. Na jugu karte zadnje prikazano naselje su Potoci kod Mostara, na sjeveru Jablanica, Jablaničko jezero i Konjic, a na istočnoj strani Boračko jezero. Prilazne ceste prema Prenju izražajno su

u crtane, no izohipse su slabo vidljive. Plastičnost karte postignuta je tehnikom sjenčanja. Planinarski sadržaji: vrhovi, markirani putovi, planinarski domovi, kuće i skloništa dobro se ističu, a priložene su i upute za GPS prijemnike. Poledina karte odlično je iskorištena, ispunjena fotografijama i opisom planinarskih objekata. Podsjetimo: na Prenju su tri planinarska doma: Rujište (1050 m), Bijele vode (1450 m) i Rapta (1388 m) te devet bivaka-skloništa. Na karti je i popis prilaznih cesta i putova. Svi su opisi i na engleskom jeziku. Na Prenju ima zaostalih minsko-eksplozivnih sredstava, pa je preporučljivo kretanje samo markiranim stazama.

Svaki planinar koji želi na Prenj treba sa sobom ponijeti ovu kartu!

Zdenko Kristijan

Triglav – planinarski vodič

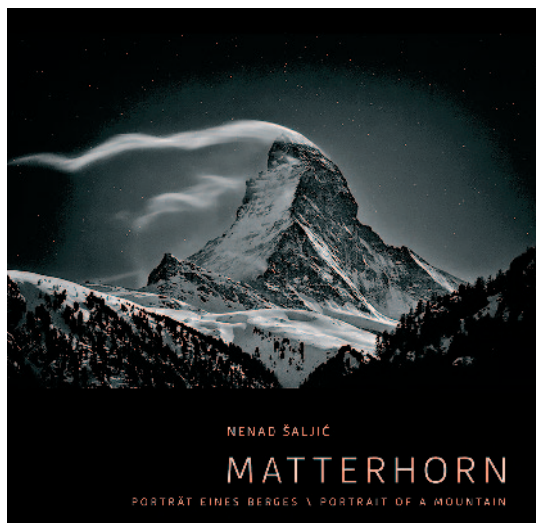
»Triglav nije planina, Triglav je kraljevstvo«, rekao je još davno Julius Kugy. Mnogi bi dodali i simbol, vladar svoje okolice te najpoželjniji planinarski cilj u Sloveniji i jedan od najpoželjnjih ciljeva u Istočnim Alpama. Ne čudi stoga to što Triglav svake godine privlači mnoštvo planinara, a oni iz Hrvatske tradicionalno su među najbrojnijima.

Izdavačka kuća Libricon ovog je proljeća razvela zaljubljenike u ovu prekrasnu planinu i objavila prvi planinarski vodič za Triglav na hrvatskom jeziku. U njemu je detaljno opisano osam klasičnih pješačkih pristupa na Triglav, a u kratkim crtama predstavljano je i nekoliko ostalih varijanti uspona. Ture u knjizi opisane su jasno i precizno, a opisima su pridodane pregledne skice i karte te izvrsne fotografije koje su snimili neki od najboljih slovenskih planinskih fotografa. Uvodna poglavlja daju praktične savjete za uspon na vrh, kratke osvrtne na najvažnije događaje u povijesti planine, zanimljivosti i pregled prirodnih znamenitosti. Opisi tura predstavljeni su u obliku jednostavnog za upotrebu, a sadrže sve što trebate znati kako biste se uspješno i sigurno popeli na ovaj predivan vrh.

Izuzetne fotografije i tisak na visokokvalitetnom papiru čitatelju će dati dojam monografskog izdanja, dok je, s druge strane, praktičan uzdužni format s gipkim koricama izuzetno prikladan za džep na ruksaku svakog zaljubljenika u planine.

Planinarski vodič za Triglav namijenjen je svima koji vole planine, posebno Julijske Alpe. Onima koji se tek spremaju na Triglav pružit će sve neophodne informacije, kako u fazi pripreme uspona tako i na terenu; onima koji su na Triglavu već bili ponudit će mogućnosti uspona nekim drugim putem, a onima koji ovu prekrasnu planinu već dobro poznaju biti će podsjetnik na ljepote koje ona nudi.

Knjiga »Triglav – planinarski vodič« može se kupiti po cijeni od 80 kn putem web trgovine ili u prostorijama HPS-a.

Nenad Šaljić: Matterhorn, portret jedne planine

Povijest svjetskog planinarstva duboko je isprepletena s Matterhornom, jedinstvenom planinom koja se svojim harmoničnim oblikom, veličinom i ljepotom ističe među mnogobrojnim visokim vrhovima Alpa. Ta je planina jedan od najprepoznatljivijih simbola Švicarske i najslikovitiji vrh Alpa.

Splitski planinar i fotografijama Nenad Šaljić dao si je zadatak prikazati ljepotu te planine i u tome, može se bez imalo pretjerivanja reći, nadmašio tisuće vrhunskih svjetskih fotografa, a i sve svoje ranije snimateljske projekte. Povodom 150. obljetnice prvog uspona na vrh Matterhorna Šaljićeve su najbolje fotografije sabrane i objavljene u reprezentativnoj fotomonografiji »Matterhorn, portret jedne planine«, koju je u Bernu izdala Orada & Galerie Rigassi. Knjiga ima 120 stranica kvadratičnog formata (30×30 cm) i tvrde korice, a sadrži 43 crno-bijele fotografije. Fotografije prate kratki tekstovi na engleskom i njemačkom jeziku koji oslikavaju najznačajnije događaje u povijesti Matterhorna, a uz svaku fotografiju naznačeno je vrijeme snimanja. Knjiga se može naručiti putem web-stranice www.nenadsaljic.com/books/.

Premda sve fotografije u knjizi prikazuju isti motiv (ili baš zato?), one potpuno oduzimaju dah promatrača. Moćna planina, isprepletena oblacima, nijansama svjetlosti i sjena, okružena zvijezdama na noćnom nebu na Šaljićevim je majstorski snimljenim fotografijama istodobno nestvarna i realistična, nježna i surova, ali nadasve lijepa i čudesna. Šaljićeve fotografije svjedoče o svim nijansama i raspoloženjima Matterhodna i neporecivo potvrđuju da - ako je itko u to sumnjao - planine uistinu imaju dušu. Upravo zato, ovaj je portret jedne planine - uistinu iznimna knjiga svjetske kvalitete. Alan Čaplar

Stručni seminar o izradi speleološkog nacrtu u Omišu

U Omišu je 23. i 24. svibnja u organizaciji Speleološkog odsjeka PD-a »Imber« održan seminar Komisije za speleologiju HPS-a o izradi speleološkog nacrtu. Seminar je dio programa speleološkog obrazovanja Komisije za speleologiju kojim se stječu napredna tehnička znanja i priprema za polaganje ispita za više speleološke nazive (koji će se održati 30. i 31. siječnja 2016. na Ravnoj gori, u Filićevom domu).

Na seminaru je sudjelovao 31 član iz 9 hrvatskih speleoloških udruga. Uz koordinaciju instruktora speleologije Tea Barišića, na seminaru su sudjelovali instruktori ili polaznici iz speleoloških odsjeka društava »Imber«, »Liburnija«, »Željezničar«, »Sv. Mihovil«, »Sv. Jure«, »Velebit«, »Snježnica« i »Međimurje«.

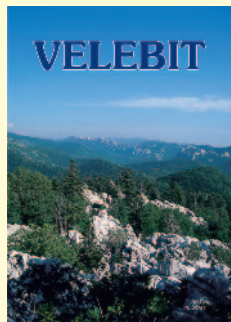
Speleološki je nacrt osnovni rezultat speleoloških istraživanja, ali i temelj za inventarizaciju špilja i njihovih prirodnih vrijednosti te daljnja stručna i

znanstvena istraživanja. Nacrt je temeljni dio speleološkoga katastra koji sukladno zakonu treba voditi Državni zavod za zaštitu prirode. Stoga je važno da se speleolozi, vođeni standardima Međunarodne speleološke unije, educiraju u tehnikama izrade nacrtu te kako bi svaki nacrt bio stručan i relevantan temelj za sve daljnje aktivnosti. U okviru seminara polaznici su prošli postupak izrade speleološkog nacrtu na terenu, obrade na računalu i uređivanja nacrtu. Pozornost je bila posvećena i suvremenim tehnikama digitalne izrade nacrtu na terenu, što je u praksi demonstrirao Teo Bartulović. Takve tehnike omogućuju podizanje razine točnosti nacrtu do razine profesionalnih geodetskih mjerenja.

Zahvaljujemo domaćinu SO-u »Imber« na izvršnoj organizaciji već trećeg po redu omiškog seminara o ovoj tematici, a posebno se zahvaljujemo sponzorima koji su omogućili odvijanje seminara u Omišu.

Dalibor Paar

PREKO 60% POPUSTA !!!

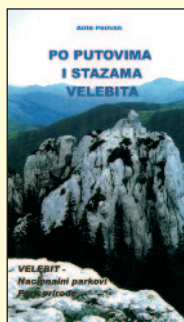
VELEBIT
Autor: **Ante Pelivan**
- fotomonografija
- bogato ilustrirana u boji
- format 30 x 21 cm
- 194 stranice
- tvrdi uvez
CIJENA: 190,00 kn

PTICE
Autor: **Davor Krnjeta**
- format 20,5 x 12 cm
- 350 fotografijau boji
- 360 stranica
- tvrdi uvez
CIJENA: 260,00 kn

VODIK PO PRISTUPAČNIM ŠPIJAMA I JAMAMA U HRVATSKOJ
Autor: **Vlado Božić**
- bogato ilustrirani vodič
- format 21 x 12,5 cm
- 300 stranica
- tvrdi uvez
CIJENA: 210,00 kn

PO PUTOVIMA I STAZAMA VELEBITA
Autor: **Ante Pelivan**
- bogato ilustrirani vodič
- format 21 x 12,5 cm
- 240 stranica
- meki uvez
CIJENA: 60,00 kn

ZRMANJA, KRKA, CETINA i njihovi pritoci
Autor: **Ante Pelivan**
- bogato ilustrirani vodič s kartama
- format 21 x 12,5 cm
- 192 stranice
- meki uvez
CIJENA: 60,00 kn

Ukupna cijena za svih 5 knjiga je 780,00 kn

Sadašnja AKCIJSKA cijena je 290,00 kn

Knjige se prodaju samo u kompletu, a ne pojedinačno. (poštarina uključena u cijenu)

EKOLOŠKI GLASNIK d.o.o.

Duga cesta III. odvojak 12, 10412 Donja Lomnica
Tel. 01/621 88 72, Fax: 01/6234-058
e-mail: ekoloski.glasnik@zg.t-com.hr
ekoloski.glasnik@gmail.com

Niz planinarskih događanja u Slovenskom domu u Zagrebu

Slovenski dom u Zagrebu i Hrvatski planinarski savez organizirali su u svibnju više atraktivnih događanja pod naslovom »Zajedno u planinama / Skupaj v gorah«. Dana 13. svibnja svečano je otvorena istoimena izložba koja prikazuje plodnu dugogodišnju suradnju hrvatskih i slovenskih planinara, a koja je već bila predstavljena u Slovenskom planinskom muzeju u Mojstrani, u Sevnici i Tršću. Prigodom otvorenja, Darko Berljak održao je zapaženo predavanje o zajedničkim ekspedicijskim pothvatima u Himalaji u proteklim desetljećima. Dvorana Slovenskog doma u Masarykovo 13 bila je premalena da primi sve zainteresirane.

U srijedu 20. svibnja u Slovenskom domu održana je i tematska večer posvećena Triglavu. Povod je bio nedavno objavljen planinarski vodič za Triglav na hrvatskom jeziku, ali i mali jubilej – 120 godina otkad je Jakob Aljaž kupio vrh Triglava.

Uz predstavljanje knjige »Triglav – planinarski vodič« održano je i vrlo zanimljivo predavanje o povijesti planinarenja i alpinizma na Triglavu, koje je održao povjesničar, alpinist i publicist Peter Mikša, autor brojnih članaka o slovenskom planinarstvu i alpinizmu, te knjiga »Slovensko planinstvo« i »Zgodovina slovenskega alpinizma« (koju je zajedno sa suautorom, nedavno preminulim Urbanom Golobom, predstavio u Slovenskom domu u veljači 2014.). Mikša je osoba »koju se pita« kada je u pitanju povijest događanja u slovenskim planinama pa je tako sudjelovao u stvaranju dokumentarnih filmova »Mira Marko: dokumentarni portret«, »120 let slovenskega planinstva«, »Pavla Jesih« te nedavno snimljenog filma »Tone, javi se!« koji

Stipe Božić i Tone Škarja

je prikazan također u Slovenskom domu, u utorak 26. svibnja 2015.

Kroz razgovor i uz pomoć raznog arhivskog materijala, film »Tone, javi se!« prati put Toneta Škarje, vođe himalajskih ekspedicija od velikog uspjeha 1979. na Everestu tijekom približno 25 godina najvećih uspjeha i tragedija slovenskog alpinizma. Gosti na projekciji bili su Tone Škarja i Stipe Božić.

Škarja se aktivno bavi planinarstvom gotovo sedamdeset godina. Alpinizmom se počeo baviti 1956. kao član Alpinističkog odsjeka PD-a »Kamnik«, a tijekom karijere izveo je više od tisuću uspona, među njima više od 30 prvenstvenih. Gorski spašavatelj postao je 1961., deset godina bio je pročelnik stanice GSS-a u Kamniku, a više od osam godina i potpredsjednik Planinske zveze Slovenije. Od 1979. vodi Komisiju za ekspedicije u inozemna gorja PZS-a. Bio je vođa

U Slovenskom domu nakon projekcije filma »Tone, javi se«

Knjiga »Triglav«

ekspedicija na Kangbachen 1974., Everest 1979., Yalung Kang 1985., Shisha Pangmu 1989., Kangchenjungu 1991., Annapurnu 1992. i 1995. te Daulaghiri 1998. O svojim usponima i ekspedicijama pisao je za »Planinski vestnik« i druge časopise, a autor je brojnih knjiga o alpinizmu i himalajskim ekspedicijama. Za svoj doprinos sportu nagrađen je 2011. Bloudekovom nagradom za životno djelo. Film »Tone, javi se!« režirao je Boštjan Slatenšek prema scenariju Urbana Goloba i u produkciji FilRouge.

Željko Žarak

Održani Dani planinara Dalmacije

Na zaravni Grebenu iznad Baške Vode održani su 23. i 24. svibnja Dani planinara Dalmacije. Organizirali su ih HPD »Sveti Ilija« iz Baške Vode i Planinarski savez Županije splitsko-dalmatinske.

Planinari su počeli pristizati u subotu uz obvezni prijavak na infopultu i upoznavanje s programom i planinarskim turama. Neki su pristigli u petak u popodnevnom satima. Organizirane su dvije vodene planinarske ture. Prva je bila: kamp Greben – Topići – Napoleonova cesta – Pakline – Topići – kamp (staza vodi iznad Brela i prolazi kroz šumu Pakline). Druga je vodila prema Topićima – Bastu – Smokvini i Velikom zavodu, uz povratak u kamp u Bastu. S te se staze pruža prekrasan vidik na Bašku Vodu i kamp Greben.

Svečano otvaranje započelo je u 18 sati u šatoru površine 600 m². Intonirana je himna, a nazočnima se obratio koordinator održavanja manifestacije Dana planinara Dalmacije Žarko Jozipović. Ugodan boravak i dobro druženje zaželio je prisutnima načelnik općine Baška Voda Joško Roščić. Potom je nazočne pozdravio predsjednik Planinarskog saveza Županije splitsko-dalmatinske (PS ŽSD) Filip Balić. Skup je blagoslovio župnik Župe Baška Voda fra Petar Vrljičko.

FILIP BALIĆ

Dio sudionika Dana dalmatinskih planinara na padinama Biokova

Uz glazbu uživo (tamburaši iz Karlovca, klapa »Basca« i »Trio Big bend«) i mediteranske delicije, pjevalo se i plesalo do sitnih jutarnjih sati. Vedra noć, logorska vatra, a potom i vatromet, stopili su se s ljepotama biokovskih vrhova i krajolika oko nas.

Osvanula je sunčana nedjelja. Kava, čaj i razna peciva. Vrijedni domaćini ne daju se iznenaditi. Misle na sve.

Netko u šali reče: »Ovi iz Sv. Ilije visoko su digli letvicu. Ne znamo hoće li je netko moći preskočiti«, što će reći da je organizacija bila savršena. Priređena su i natjecanja u starim igrama (»bacanje kamena s ramena«, »potezanje klipa«, »šijavica«, »gađanje alke u sridu iz kariole« itd.).

Završetak Dana planinara Dalmacije protekao je u podjeli zahvalnica, održanom sastanku predstavnika planinarskih društava i najavi održavanja sljedećih. Predsjednik PS ŽSD-a Filip Balić zahvalio se prisutnima, čestitao domaćinu i najavio najavio Dane planinara Dalmacije 2016., koji će se održati sredinom travnja u organizaciji PD-a »Hum« iz Visa.

Filip Balić

Pohod na Dinaru, najviši vrh Hrvatske, 6. lipnja

U subotu 6. lipnja 2015. bio je tradicionalni pohod na Dinaru u organizaciji Hrvatskoga planinarskog saveza i izvedbi Stanice planinarskih vodiča Šibenik, Stanice planinarskih vodiča Lika, HPD-a »Sinjal« iz Kijeva te osiguranje uspona, koje je izvela Stanica HGSS-a Šibenik. Dinaru je pohodilo više od 200 članova iz 36 planinarskih društava udruženih u HPS te građana, koji su na ovaj način zaželjeli iskazati poštovanje najvišoj planini u Hrvatskoj.

Na pohodu su organizirano ili u manjim skupinama sudjelovali članovi HPD-a »Željezničar«, skupina članova jedanaest zagrebačkih društava, među kojima su bili najbrojniji članovi društva HPD-a »Gorščica« u

FILIP BALIĆ

Planinarski kamp u Brelima

organizaciji SPV-a Zagreb, zatim PD-a »Japetić«, PD-a »Zagorske steze«, PDS-a »Velebit«, PD-a »Kunagora«, PD-a »Paklenica«, PK-a »Sv. Mihovil«, PD-a »Kamenar«, HPD-a »Ante Bedalov«, HPD-a »Svilaja«, PD-a »Sv. Jure« iz Zagvozda, PK-a »Ivanec«, PD-a »Gromovača«, PD-a »Kamešnica«, PU-a »Dinaridi«, PD-a »Brodosplit«, PD-a »Kamenjak«, SPK-a »Teton«, PD-a »Malačka«, PD-a »Pazinka«, PD-a »Gospić«, HPD-a »Zagreb-Matica«, HPD-a »Sesvete« te članovi HPD-a »Škamnica« i HPD-a »Sinjal« iz Kijeva, koji su se istaknuli u organizacijskim poslovima.

Prihvat planinara i vozila, registracijske poslove, praćenje brojnog stanja pohodnika te vođenje skupina bez vodiča i poznavanja terena vrlo je uspješno odradio SPV Šibenik na čelu s pročelnicom Tatjanom Bračnov. Tim SPV Lika, na čelu s pročelnikom Gojkom Crnkovićem i ustupljenom poljskom kuhinjom PD-a »Škamnica«, brinuo se za besplatnu planinarsku večeru, toliko dobrodošlu nakon napornog hoda. Članovi HPD-a »Sinjal«, na čelu s predsjednikom društva Markom Gojevićem, izvrsno su pripremili prihvat planinara, sa šatorima i noćenjem u Kijevu, prije pohoda obnovili markacije i uredili izvor vode na stazi, a pobrinuli su se i za osvježanje pri silasku. O sigurnosti planinara skrbila se na trima točkama staze pohoda ekipa Stanice HGSS-a Šibenik na čelu s pročelnicom Blankom Lučić.

Oкупljene je na kraju pohoda u ime organizatora pozdravio i čestitao im na uspješnom sudjelovanju na tradicionalnom pohodu predsjednik Izvršnog odbora HPS-a Vladimir Novak, zahvalivši se pritom svima koji su sudjelovali u organizaciji, ali i svima onima, naročito vodičima iz matičnih udruga, koji su se odazvali pozivu HPS-a na sudjelovanje i organizaciju tura.

U ime Komisije za vodiče HPS-a na pohodu je sudjelovao i njen pročelnik Dorijan Klasnić, spomenuvši vrijednu činjenicu koja govori o uspješnosti njezina rada posljednjih godina – a koju je potvrdio i izvještaj HGSS-a

Na vrhu Dinare

o pohodu – da su veliku većinu skupina, gotovo sve, predvodili članovi društava koji su stekli dodatna znanja i vještine u Vodičkoj službi HPS-a te su svojim prijateljima učinili pohod nadasve ugodnijim

S obzirom na to da je datum pohoda omogućavao brojne planinarske kombinacije, tijekom produženog vikenda zabilježeni su brojni usponi planinara na obližnje Svilaju i Prominu te posjeti vrelima najvažnijih dalmatinskih rijeka – Cetine, Krke i Zrmanje. Sve u svemu, izvrsno planinarsko predstavljanje Zagore i njenih Dinarida, te najvišeg vrha Hrvatske, Dinare, uz poziv na još veći odaziv sljedeće godine.

Dorijan Klasnić

Održan 5. Pohod po slavonskim planinama

Slavonski planinarski savez (SPS) već petu godinu zaredom održava pohod na kojem se u dva dana hoda prijeđe po jedna dionica Slavonskoga planinarskog puta. Ove godine to je bila peta dionica, po Papuku. To je ujedno i posljednja dionica prvog ciklusa ovog pohoda koji je započeo 2011. Pohod je održan 16. i 17. svibnja, uz sudjelovanje 61 planinara iz 15 planinarskih društava. Prisutne je u ime SPS-a pozdravio Berislav Tkalac, predstavivši ujedno glavne vodiče pohoda. Bili su to ovaj put Žarko Roček iz Pakraca i Slavko Pokorny iz Daruvara. Sva tri navedena planinara povjerenici su Komisije za SPP i planinarske putove SPS-a.

Pohod je započeo na Jankovcu (KT 28), a završio na Petrovom vrhu (KT 1). Prvi smo dan hodali preko Ivačke glave (KT 29) do vrha Papuka (KT 30), gdje smo na »ulazu zvečevačkom« imali duži odmor za ručak i okrijepu. Zatim se hodaње nastavilo preko Loma (KT 31) do Novog Zvečeva (KT 32), gdje su nas čekali besplatan fiš-paprikaš i noćenje. Ukupna je dužina ove etape 24,5 kilometra, a skupina ju je prešla za predviđenih osam sati hoda. Sveukupna duljina cijelog pohoda iznosi 52 kilometra i hoda se 19 sati.

Druženje okupljenih planinara u Glavašu

Sudionici Petog pohoda po slavonskim planinama

Smještaj za sve sudionike pohoda bio je organiziran u ribarskoj kući na malom jezeru, uz dodatak velikog vojnog šatora. Istu večer je na terasi kuće upriličena mala svečanost dodjele novog priznanja i plakete »Kamilo Firingera«, koju je grafički priredio i zaslužnim pojedincima uručio predsjednik SPS-a Otmar Tosenberger. Isto tako, uručio je i priznanja društvima koja su bili nosioci prijelaznog pehara, a koji od sada nosi ime Kamila Firingera. Drugi dan pohoda išao je svojim ustaljenim tokom preko Ljutoča (KT 33), sa stankom na Međi, a odatle ostrim usponom do Crnog vrha i preko Vranog kamena (KT 34 i 35) do doma na Petrovom vrhu. Vremenski uvjetabili su idealni za ovakvo dugo hodanje, a društvo kao i uvijek odlično raspoloženo i besprijekorno u svim elementima planinarskog ponašanja. Sljedeće godine ulazimo u drugi petogodišnji ciklus.

Berislav Tkalc

Jubilarni, 20. pohod na Okić Dragojlinom stazom

Otkako je na Okiću uređena Dragojlina staza, HPD »Željezničar« iz Zagreba svake godine u travnju organizira tradicionalni pohod na Okić tom atraktivnom stazom. U pohodu sudjeluju planinari iz mnogih društava, od dječje dobi pa do onih u devedesetim godinama života.

Ove je godine 19. travnja održan 20. pohod. Sudionici su ga započeli u Rudama, odakle su planinari preko Kotara do Okića (dva i pol sata), uz posjet rudniku Svete Barbare. Vrijeme je bilo sunčano pa je većina sudionika nakon kraćeg odmora u planinarskoj kući »Dr. Maks Plotnikov« prošla Dragojlinom stazom, koja je za ovu prigodu bila dodatno osigurana alpinističkom užadi. Sudionici su mogli čuti i povijesnu priču o hrabrom podvigu ilirkinje Dragojle Jarnević iz Karlovca, koja je davne 1843. bez ikakve planinar-

ske opreme s prijateljem penjala tim putom i poslije u svojem dnevniku opisala divlju i romantičnu ljepotu južnoga okićkog stijenja.

Svima koji su prošli njezinom stazom (40 minuta do gradine Okića) uspon će ostati u nezaboravnom sjećanju, a naročito odmoriste »Ko taubeka dva«, s prekrasnim vidicima prema Jastrebarskom i Karlovcu. Posebnom ugođaju pridonijela je prisutnost planinarki Višnje, Sanje, Mire, Ane i Ester, koje su se penjale u kostimima – dugim suknjama kakve su se nosile u Dragojlinu vrijeme. Ekipa HRT-a snimala je taj uspon, a emisija se može pogledati na <http://www.hrt.hr/281659/magazin/dragojlina-staza-staza-prve-hrvatske-alpinistice>.

U evidenciju pohoda upisan je 181 planinar, a većina njih (113) bili su članovi HPD-a »Željezničar«. Pridružili su nam se članovi iz planinarskih društava »Japetić«, »Škamnica«, »Zagreb-Matica«, »Vrapče«, »Petehovac«, »Lipa«, »Pečovje«, »Ericsson-Nikola Tesla« i »Bijele stijene«. Podijeljeno je sedam značaka za peto sudjelovanje u pohodu i dvije značke priznanja za deseto sudjelovanje. Najstariji sudionik bio je 95-godišnji Branko Blažević iz HPD-a »Bijele stijene« iz Mrkoplja, a najmlađi jednogodišnji Tin Šoić iz Novog Sela Okičkog.

Nakon obilaska Dragojline staze i gradine Okića nastavili smo družiti se uz pjesmu na terasi planinarskog doma »Dr. Maks Plotnikov«. Domar se i ove godine potrudio da ponuda hrane bude raznolika, a posebno smo hvalili domaću pileću juhu i savijaču od jabuka. U kasnim poslijepodnevrim satima poželjeli svim smo sudionicima izleta sretan povratak kućama te autobusima od Terihaja i Klaka krenuli za Zagreb.

Na kraju ću citirati rečenicu jedne naše planinarke: »Vjerujem da je svatko od nas danas pomislio na to kako je fascinantna osoba bila Dragojla, žena ispred svoga vremena koja se davne 1843. usudila penjati strmim okićkim stijenama bez sajle i odgovarajuće opreme!«

Nadam se da ćemo se s istim povodom susresti ponovno u travnju sljedeće godine na Okiću.

Božena Kralj-Vrsalović

Pet kostimiranih Dragojli na Okiću

Topličkom šetnicom po Topličkom gorju

I ovogodišnji poziv na Topličku šetnicu okupio je sedamdesetak planinara s područja Varaždinske županije. Dobrom odazivu pridonijelo je lijepo vrijeme pa su i sami organizatori bili zadovoljni.

Po običaju, planinari su se okupili na prostoru iskopina rimskoga kupališta u samom središtu Varaždinskih Toplica. Organizatori pohoda, članovi PD-a »Tonimir« iz Varaždinskih Toplica, omogućili su planinarima kratak obilazak iskopina, uza stručno vodstvo arheologinje Spomenke Vlahović. Predavanje s obilaskom trajalo je oko jedan sat, a planinari su pažljivo slušali i postavljali zanimljiva pitanja.

Nakon obilaska iskopina okupljene je planinare pozdravila predsjednica PD-a »Tonimir« te im zaželjela ugodan obilazak Topličke šetnice, druženje te uživanje u okolišu i vidicima na okolinu. Potom su planinari pod vodstvom vodiča Krunoslava Janušića krenuli trasom pohoda iz mjesnog parka prema vidikovcu, s kojeg sežu lijepi vidici na Varaždinske Toplice i šire. Vodič je prisutne planinare upozorio na najznačajnije objekte toga područja, a potom ih odveo prema vrhu Tonimiru, po kojem domaće društvo nosi ime. Na vrhu je Zlatko Lodeta u kratkim crtama upoznao planinare s poviješću Varaždinskih Toplica i njihovu značenju nekad i danas.

Nastavili smo do »Đurine hiže«, gdje je bio kratak odmor, a sudionicima su podijeljene i knjižice pohoda. Zatim se išlo prema slapu i Žutoj pećini, a završilo u središtu Varaždinskih Toplica.

Planinarski savez Varaždinske županije podržao je pohod Topličkom šetnicom i pohvalio PD »Tonimir« za uspješnu organizaciju.

Jadranka Čoklica

40. memorijal Andrije Petriča

U organizaciji PD-a »Opatija« održan je u nedjelju 10. svibnja 40. Memorijalni pohod Andrije Petriča. Odazvalo se 160 planinara, a pohod je održan u Sloveniji, u Tihom dolini iznad Ajdovščine.

Ovaj se memorijalni pohod održava svake godine u spomen na strastvenog planinara Andriju Petriča, osnivača PD-a »Torpedo«, koji je svoju ljubav prema planinama i planinarenju nesebično prenosio na mnoge naraštaje planinara. Karakteristično je da se Memorijal svake godine održava na drugomu mjestu i da se vrhovi nikad ne ponavljaju, a za višegodišnje sudjelovanje dobivaju se priznanje i pehari. Ove je godine, između ostalih, za višegodišnje sudjelovanje na Memorijalu dobio priznanje i Branko Blažević iz Mrkoplja, poznati planinar, koji je u 95. godini svoga života i dalje vrlo aktivan.

Memorijalu se uvijek odazovu članovi iz mnogih društava iz Primorsko-goranske županije, ali i šire, tako da je to i prilika da se razmijene iskustva iz planina, nađu stari prijatelji i poznanici, steknu neka nova poznanstva te da se planinari u velikom društvu. Veoma lijep sunčan dan i staza ugodna za hodanje bili su formula za pravo uživanje u prirodi. Na pohodu je bilo planinara svih generacija, od sedam pa do devedesetpet godina, čak i čitave obitelji (djedovi, bake, roditelji, djeca, unučad). Planinarenje je bilo primjereno svima jer su formirane tri skupine, za one bolje i one nešto slabije hodače, tako da je svatko mogao uživati u hodanju primjereno svojim fizičkim sposobnostima. Skupina jačih hodača popela se na vrh Mali Golak (1495 m), druga je skupina posjetila Otiško okno, a treća je uživala u šetnji Tihom dolinom.

JADRANKA ČOKLICA

Na Topličkoj šetnici

Dio sudionika 40. memorijala Andije Petrića

Posebnu zahvalnost svakako treba odati domaćinima na terenu, članovima društva »Gora« iz Predmeje. Renato Polanec, Slavko Vidic i Zvonko Žonta pomogli su nam u vođenju planinara i upoznavanju sa znamenitostima kraja iznad Vipavske doline. Pohvale nedvojbeno zaslužuju i domar i osoblje Iztokove kočice ispod Malog Golaka te domari i osoblje Koče Edmunda Čibeja, koji su se pobrinuli za topao prijam planinara u izvrsno opskrbljenim domovima i uz vrhunski pripremljenu hranu.

Mirjana Brumnjak

Izdan dnevnik Opatijske planinarske obilaznice - za pse

PD »Opatija« izdao je ovoga proljeća poseban dnevnik (evidencijski karton) za pse koji zajedno s vlasnicima obilaze Opatijsku planinarsku obilaznicu (OPO). Dnevnik za pse sadržava prostor za fotografiju psa, osobne podatke o psu i vlasniku, pravila o obilasku i prostor za ovjeru obilaska.

PD »Opatija« dodjeljuje posebno priznanje za svakog psa koji obiđe svih 15 kontrolnih točaka (KT) OPO-a. Vlasnik psa mora fotografirati svoga psa na svakoj KT ispred natpisa ili nekoga drugog prepoznatljivog obilježja KT. Po završetku obilaska vlasnik psa ispunjava osobne podatke u Dnevniku za pse, prilaže fotografije sa svih 15 KT kao dokaz, a posebno izdvaja najdražu fotografiju (format 10×15 cm), koja će se prilijepiti na tiskano priznanje. Obilazak nije vremenski ograničen, a redoslijed obilaska KT je slobodan.

Ovom akcijom želimo motivirati vlasnike pasa da zajedno sa svojim kućnim ljubimcima poduzimaju dugačke šetnje. Stoga pozivamo sve planinare koji imaju pse, a žele hodati po Opatijskoj planinarskoj obilaznici, da uz njegov standardni dnevnik nabave i dnevnik za pse. Na taj način i vlasnik i pas mogu zajedno završiti OPO. Vlasnik će biti nagrađen numeriranom značkom, a pas priznanjem i upisom u posebnu evidenciju.

Idejni su pokretači obilaznice za pse Ludmila i Boris, vlasnici triju pasa. Autor je dnevnika za pse Mišel Kinkela. Prvi ponosni vlasnik priznanja je pas Nigel.

Boris Petrić

Sportsko penjanje i mladi u Ivancu

U rujnu 2012. HPD »Ivančica« iz Ivanca otvorilo je u sportskoj dvorani OŠ Ivanec umjetnu penjačku stijenu visoku 9,25 m, površine 50 m², s desetak smjerova težine od 4c do 7a.

Sportsko je penjanje vještina u kojoj penjač za napredovanje u stijeni koristi snagu i izdržljivost vlastitog tijela, poznavanje tehnike penjanja, ali i svoje mentalne sposobnosti. Tehnička sredstva kojima se pritom koriste služe isključivo za osiguranje od ozljeda i padova, a ne za napredovanje. Vodiči koji su položili ispit za vodički D standard i prošli ljetnu alpinističku školu treću godinu zaredom dva puta tjedno rade s učenicima OŠ Ivanec, za koje je pohađanje tečaja besplatno.

Ove školske godine na stijeni je utorkom i četvrtkom po dva sata redovito vježbalo dvadesetak djece iz Ivanca te nekoliko iz područne škole Salinovec, a vodili su ih Ivica Uršulin i Dubravko Pejnović. Leo Gotal, učenik drugog razreda, ove je godine nastupio na Sjeverno-hrvatskoj ligi za mlađe od 18 godina u penjanju i osvojio ukupno prvo mjesto u kategoriji cicibana, dok je Marcel Matajčić u kategoriji juniora bio drugi.

Uz rad s djecom na umjetnoj stijeni, povremeno se s djecom radi i na stijenama u prirodi.

Stijena je namijenjena i za starije, koji se tijekom školske godine penju ponedjeljkom i srijedom te vikendom prema dogovoru. Stijena se može koristiti po najavi ili se može dogovoriti termin, i to radnim danom od 18:30 do 20:30 te vikendom od 16 do 20 sati na broj mobitela: 091/52-73-584 (Ivica Uršulin).

Ivan Borovečki

Mladi Varaždinci u Samoborskom gorju

Sekcija malih planinara u IV. osnovnoj školi, koja djeluje u sklopu HPD-a »MIV« u Varaždinu, spada među najaktivnije skupine malih planinara u Hrvatskoj. Sa svojim učiteljicama, a pod vodstvom dugogodišnjeg planinarskog djelatnika Milana Turkalja, koji se naročito ističe u radu s djecom, djeca aktivno sudjeluju u planiranim planinarskim aktivnostima. Osim u akcijama iz programa rada i planinarskih škola koje se organiziraju, mladi su često prisutni i na drugim izletima tijekom godine.

Na svibanjskom izletu u Samoborsko gorje sudjelovalo je čak šezdesetak djece. Krenula su put Ruda, gdje su mališani prvo posjetili rudnik Svete Barbare. Pred osnovnom školom u Rudama organizirana je uz pratnju vodiča šetnja poučnom stazom. Posebnu pozornost djece zaokupile su kacige, koje su svi morali nositi pri obilasku rudnika, kao i susret sa šišmišom koji je visio na stropu rudnika. Oduševljenju nije bilo kraja pa su uz živo prepričavanje napustili rudnik i krenuli put Poljanica.

Nakon kratkog odmora i priprema za uspon krenuli su prema vrhu Plešivice (779 m). Na vrhu se nalaze petometarska željezna piramida i betonski geodetski stup. Nakon 40 minuta hoda stigli smo na vrh, a usput su djeca ponavljala naučeno iz planinarske škole – o kretanju u planini, planinarskim oznakama, planinarskoj odjeći i obući. Na vrhu su se svi željeli popeti na piramidu i utisnuti žig u planinarski dnevnik, a neki su odmah zapisivali dojmove s izleta.

Silazak je protekao u redu, iako je bilo prilično blata, a kako je teren strm, bilo je i sklizanja. Ipak su se svi sretno i uspješno spustili te nastavili druženje na livadi pred lovačkim domom na Poljanicama. Polazak za Samobor svi su s veseljem prihvatili jer su na kraju ovako uspješnog izleta zaslužili da se počaste poznatim samoborskim kremšnita.

Djecu su uspješno vodile njihove učiteljice, koje su završile tečaj za vodiče HPS-a, a ujedno su i članice Stanice planinarskih vodiča Varaždin.

Jadranka Čoklica

Prvi pohod HEP-ovih planinara

Pedeset planinara iz dvaju planinarskih društva – PD-a »Elektroistra« iz Pule i PD-a »Elektroprimorje« iz Rijeke poduzeli su u subotu 6. lipnja planinarski pohod u Nacionalni park Risnjak, gdje su se popeli na vrhove Risnjak (1526 m) i Snježnik (1506 m). Na uspon su krenuli s Vilja preko Medvjedih vrata i dalje do Schlosserovog doma na Risnjaku. Za prvu je skupinu taj napor bio dovoljan pa se nakon odmora i uživanja u lijepom vremenu i prirodi, vratila se do Vilja i busom odvezla do Platka. U malom domu »Sušak« na Platku odmarala se čekajući drugu skupinu, koja se nakon uspona na vrh Risnjaka preko Lasca i Srebrnih vrata (stara rimska cesta) popela i na vrh Snježnika. Sa Snježnika se preko grebena spustila do doma »Sušak«, gdje su ih dočekale poznate delicije koje se mogu dobiti u tom domu. Prva skupina hodala je oko četiri sata, a druga dobrih sedam sati.

Ova dva planinarska društva namjeravaju pohod u NP Risnjak pretvoriti tradicionalan na razini HEP-a, da bi se tom prilikom planinari i ljubitelji prirode, zaposlenici HEP-a, družili i sklapali nova poznanstva. NP Risnjak jako je dobro mjesto za ovakvo druženje jer postoje pristupni putovi s više strana, a omogućava organiziranje jednodnevnih ili višednevnih druženja, uz smještaj u domu na Risnjaku i domovima na Platku. Najljepše je vrijeme za takav pohod upravo kraj svibnja ili početak lipnja, kada je vegetacija ovog područja jako zanimljiva.

Dragan Drobnyak

Mosorski filmski festival

Drugu godinu zaredom HPD »Mosor« organizirao je povodom Svjetskog dana zaštite okoliša i Dana zaštite planinske prirode »Mosor Film Festival«. Cilj je festivala

Na MosFF-u - Mosorskom filmskom festivalu uoči projekcije filma

promoviranje ljepota planinskog svijeta i predstavljanje filmskih uradaka mahom neafirmiranih autora, ali redom vrsnih alpinista, speleologa, planinara, penjača, zaljubljenika u prirodu i planine.

Tijekom festivalske večeri u subotu 6. lipnja gotovo dvjesto posjetitelja 2. MosFF-a uživalo je u 23 kratka filma trajanja od 2 do 15 minuta vrijednih autora iz Hrvatske, Slovenije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Poljske i SAD-a, čime je Festival dobio snažan međunarodni karakter. Neki su autori i nazočili projekcijama, a organizatori su svakog od njih nagradili medaljom koju je izradila akademska kiparica mosorašica Tea Radić.

Na Mosor se unatoč iznadprosječno toplom danu tijekom poslijepodnevni sati slijevalo mnoštvo planinara filmofila, neki sa šatorima, drugi s naumom da prenoće u planinarskom domu, a treći da se po završetku programa spuste u Sitno. Osim hrvatskoga, na livadi se čuo i engleski i njemački jezik pa se stjecao dojam da smo na uistinu velikom svjetskom filmskom festivalu. A svi su posjetitelji imali jedno zajedničko, želju da se dobro zabave uz planinarske filmove u autentičnom okruženju koje inspirira i potiče na kreativnost. Uvjereni smo da se s Mosora nitko nije vratio razočaran.

U filmski su nas dio Festivala glazbom uveli članovi poljičkog etno benda »Anima«, koji su zagrijali »atmosfera« pučkim napjevima ne samo iz Poljica, već i drugih krajeva Lijepe Naše, što se savršeno uklopilo u jedinstveni planinski ambijent što ga čine Mosor i njegova prostrana livada Ljuvač. Potom smo filmskom kamerom posjetili najizazovnije alpske vrhove, spustili se u dubine crnogorskih planina, Julijskih Alpa, ali i daleke Malezije, prošli kanjonom krške ljepotice Čikole, s veselim Poljacima obišli carstvo dolomitskih ferata, upoznali sve one samozatajne ljude koji stoje iza svakog uspješnog izleta, penjali se na jednom od najzahtjevnijih boulder penjalšta u Kaliforniji, ali i u našoj Paklenici, prisjetili se svog prvog susreta s Velebitom, letjeli iznad snijegom prekrivene Ivanščice, s dubrovačkim planinarima poslali apel

za zaštitu rijeke Omble, ušli u svijet treninga i natjecanja najuspješnijih penjača, skijali padinama Vrana i Prenja, otputovali na kraj svijeta... Nizali su se jedan za drugim filmovi na temu planinarenja, speleologije, alpinizma i općenito boravka u planinama, a svaki je nagrađen gromkim pljeskom. Posebne su ovacije i salve pljeska doživjeli autori prilikom preuzimanja svojih medalja, a za dodatnu se dramatičnost pobrinulo nebo koje je bljeskalo u stotinama boja dok je nad obližnjim Kaštelima bjesnilo grmljavinsko nevrijeme.

Hvala svima koji su nas posjetili te autorima filmova bez kojih ne bi bilo ničega. Njihove pozitivne reakcije, posebice onih iz inozemstva – koji u razgovoru nisu mogli sakriti oduševljenje idejom da ovakav festival organiziramo u srcu planine, daleko od prometnica, gdje su nam zvijezde i mjesec jedina rasvjeta – ohrabruje da nastavimo prema cilju da »Mosor Film Festival« postane nezaobilazno odredište svih zaljubljenika u planine i film. Cijeli je program Festivala i ove godine bio besplatan za sve posjetitelje, uključujući projekcije filmova, koncert, ali i kokice, bez kojih je teško i zamisliti uživanje u filmu.

Pozivamo i vas da snimate, bilježite i dijelite osjećaj fascinacije planinom te da nas posjetite dogodine i otkrijete što to ovo mnoštvo ljudi prve subote u lipnju tjera na Mosor!

Denis Vranješ

Izložba o Velebitu na Učji

U organizaciji PD-a »Opatija« 12. lipnja 2015. u planinarskom domu »Poklon« (927 m), otvorena je i u kraćem prigodnom programu predstavljena samostalna izložba fotografija Vladimira Vidovića, koji je time obilježio deset godina članstva u tom planinarskom društvu. Izložba je otvorena u nazočnosti četrdesetak uzvanika – članova planinarskih društava iz Opatije, Umaga i Buja. Izložbom fotografija »Velebitsko putovanje / putujemo Velebitom« autor je u pedesetak radova putopisno, od sjevera prema jugu, predočio publici

Sveto brdo, fotografija Vladimira Vidovića

velebitski masiv. Uz postav fotografija, posjetiteljima je pružen na uvid putopisni katalog s prikazom Velebita i njegovih obilježja. Kod okupljenih posjetitelja izložba je pobudila interes i zadovoljstvo. Izložba će biti otvorena i posjetiteljima na uvidu tijekom ljeta 2015.

Sličan postav pripremljen je i u obliku izložbe otvoren 30. svibnja 2015. u prostoru planinarskog doma »Zavižan« (1594 m) na sjevernom Velebitu. Time je zavižanski planinarski dom postao najviša likovna galerija u Hrvatskoj.

Sven Babić

PENJAČKI VODIČI • KARTE • POSTERI

Autor: Boris Čujić

PAKLENICA
Penjački vodič

288 stranica • Format: 12,5 x 21 cm

168 Kn

Croatia
Penjački vodič

544 stranice • Format: 12,5 x 21 cm

210 Kn

NP PAKLENICA - Planinarska karta **POSTER**

45 Kn

Format: 90 x 70 cm

30 Kn

Karta u kartonskom tuljcu. Format: 90 x 70 cm

PAKLENICA Anića kuk

Najpopularniji penjački smjerovi

POSTER u kartonskom tuljcu.

30 Kn

Format: 60 x 42 cm

30 Kn

Format: 98 x 68 cm

PAKLENICA Anića kuk POSTER **Divokozo POSTER**

25 Kn

Format: 68 x 48 cm

25 Kn

Format: 68 x 48 cm

Astroida
d.o.o.

www.astroida.hr
astroida@astroida.hr

HR • 10000 ZAGREB • Bribirska 37
Tel./Fax: +385 (0)1 3026-910

ŠALJEMO POUZEĆEM !

PRODAJNA MJESTA:
HPS, Iglu šport, Vrhunac, NP Paklenica

- 12. 7. 2. dani goranskih planinara**
Skrad
PD Skradski vrh, Skrad
- 17. - 19. 7. Memorijalni skup »Ivica Plazonić« na Blidinju**
Blidinje jezero, Masna Luka (BiH)
HPD Malačka - D. Kaštela, Kaštel Stari
- 26. 7. 32. akcija »Kretanje - zdravlje«**
Ivanščica: Ivanec - Prigorec - Žgano vino - izvor
Mrzljak - Černe mlake - vrh Ivanščice
HPD Ivančica, Ivanec
- 30. 7. - 5. 8. Put Oluje**
Kamešnica, Troglav, Dinara: Voštane - Knin
PU Dinaridi, Split
- 31. 7. Planinarski pohod u noći punog mjeseca (Kružnom stazom do doma na Malački)**
Kozjak, Malačka
HPD Malačka - D. Kaštela, Kaštel Stari
- 2. 8. POJ - Pješačenje oko Lokvarskog jezera**
Lokvarsko jezero
PD Špičunak, Lokve
- 4. - 6. 8. Pustolovno-ekološki festival »Vallis Colapis Challenge 2015«**
Kamanje
PD Vrlovka, Kamanje
- 9. 8. Obilazak šetnice »Po dragomu kraju«**
Konjščina
HPD Gradina, Konjščina
- 9. 8. Hodočašće na Božji studenac, Javorova kosa**
Javorova kosa
PD Višnjeva, Ravna Gora
- 15. 8. Dan PD-a Skitaci - tradicionalni pohod na Skitaču**
Labin - Skitača
PD Skitaci, Labin
- 23. 8. 8. planinarski Špancir pohod**
Varaždinbreg
HPD MIV, Varaždin
- 29. 8. Planinarski renesansni pohod na Bilogoru**
Bilogora, Stankov vrh, trasa Koprivničkog pl. puta
HPD Bilo, Koprivnica
- 30. 8. Pohod vrbovečkim bregima i goricama**
Kružna staza Vinišće - Lovrečka Varoš - Marenic -
potok Zlenin - Cerje - Vrbovec
PD Vrbovec, Vrbovec
- 5. 9. Tragom zbjega lovinačkog kraja 1991.**
Sveti Rok - Sveto brdo - Sveti Rok
PD Željezničar, Gospić
- 6. 9. 37. tradicionalni pohod na Kamene svate**
Zapadna Medvednica: Kameni svati
PD Susjedgrad, Podsused
- 6. 9. 12. ljetni planinarski pohod**
Medvednica: Sesvete - pl. dom Lipa, Rog
HPD Lipa, Sesvete
- 6. 9. Treking Hrvatsko zagorje**
Hrvatsko zagorje
PK Ivanec, Ivanec
- 6. 9. Planinarski kotlić na Ravnoj gori**
Ravna gora
PD Ravna gora, Varaždin
- 12. 9. Pohod na četiri karlovačke rijeke**
Karlovački kraj, pl. kuća »Ivanova hiža« u
Priselcima
HPD Martinšćak, Karlovac
- 12. - 13. 9. Pohod po Karlovačkoj obilaznici (KO)**
Japetić - pl. kuća Vodice - Sv. Gera - Sošice
PD Dubovac, Karlovac
- 12. 9. 50. godišnjica pl. doma »Poklon«**
Učka, Poklon
PD Opatija, Opatija
- 13. 9. Subotina**
Istra, okolica Buzeta
HPD Planik, Umag
- 13. 9. Spomen-izlet Tragom putopisa Julija Kempfa**
Papuk
HPD Sokolovac, Požega
- 13. 9. Jesen u Moslavini**
pl. kuća Moslavačka Slatina
HPD Jelengrad, Kutina
- 13. 9. Pozovi prijatelja**
Medvednica, Gorščica
HPD Kapela, Zagreb
- 13. 9. Dan seniora HPD-a Platak, Rijeka**
Platak
HPD Platak, Rijeka
- 13. 9. 5. pohod »S Končarom u prirodu«**
Samoborsko gorje, pl. dom »Ivica Sudnik«, Veliki dol
PD Končar, Zagreb
- 13. 9. Pohod po Planinarskom putu Velebno**
Srednji Velebit
HPD Zagreb-Matica, Zagreb
- 16. 9. Dan otvorenih vrata HPD-a Mosor**
Split, HPD Mosor, Sinovčićeva 2
HPD Mosor, Split

PROXES 3/4/5/6

Spavaonica s odstranjivom pregradom

Za veći komfor i bolju zaštitu, pod i krov su spojeni cijelom dužinom šatora.

VIŠE FERRINO PROIZVODA PRONAĐITE NA **iglusport.hr**